

revista economică

29^{18^oVII}
1975

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări Economice

LA CHEMAREA PARTIDULUI — ÎNTREGUL POPOR UN GÎND, O VOINȚĂ!
Sub conducerea nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, ample acțiuni pentru combaterea efectelor
inundațiilor, recuperarea pagubelor, organizarea riguroasă a întregii activități productive.

**Cu dîrzenie și eroism
vom îndeplini sarcinile prioritare
stabilite de Comitetul Politic
Executiv, de secretarul general
al partidului, pentru a reda
grabnic vieții toate locurile
lovite de stihii**

Congresul al IX-lea al P.C.R. — prefigurare a celui mai fecund deceniu din istoria României

AFIRMAREA VOCAȚIEI SOCIALISMULUI

SOCCIALISMUL, prin principiile pe care se întemeiază, prin legile și instituțiile instaurate după 23 August 1944, a dat poporului nostru un cadru potrivit afirmării tuturor calităților masei largi populare, care-și pot exercita, nestingherit de bariere de clasă și de dominație străină, rolul lor de făuritoare a propriei lor istorii. În acest sens, poporul nostru a dovedit că vocația sa spre o orinduire dreaptă, libertate și umanism s-a transformat într-o adevărată vocație a socialismului — a făuririi a însăși orinderii pe care a intuit-o de mult și pentru care a luptat apoi deplin conștient ca să-i pună bazele, s-o dezvolte, s-o facă înfloritoare.

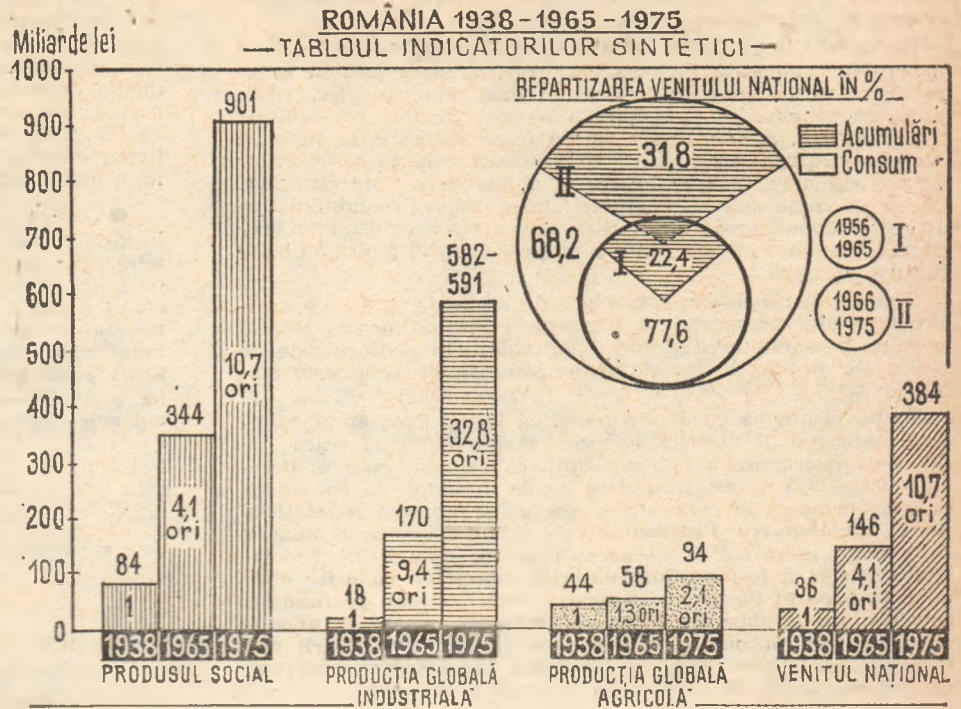
Un moment de virf al opțiunilor la nivelul națiunii, în afirmarea acestei vocații constructive a poporului nostru, l-a constituit Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român din iulie 1965, care ținând seama de modificările intervenite în natura și fizionomia națiunii noastre socialiste, în relațiile de producție și în dezvoltarea forțelor de producție, avea să deschidă o nouă eră în viața poporului român, să dea noi impulsuri transformărilor sociale, economice, culturale ce se impuneau, constituind, așa cum viața avea s-o dovedească, prefața istorică a hotărârilor Congresului al X-lea al P.C.R. și a celor de înaltă culme și largă perspectivă ale Congresului al XI-lea al P.C.R., în mod special a Programului partidului. O grandioasă epopee începea să se contureze și urma să se desăvârșească într-un tablou al dezvoltării economico-sociale a României, exprimat în esență în datele ce urmează în care sînt încorporate faptele unui popor întreg în toată complexitatea, dinamismul și măreția lor și care vorbesc de oamenii țării și de înălțările lor, dar și de țara înălțată de oamenii ei.

Impulsionarea forțelor uriașe ce sălășluiesc în socialism

VOCAȚIA poporului nostru pentru socialism, pentru o orinduire în care calitățile sale creatoare să se afirme nestingherit, a făcut ca un proiect teoretic elaborat în liniile sale esențiale de gânditorii marxști-leniniști să devină o realitate socială ireversibilă, ale cărei contururi concrete avea misiunea să i le traseze, într-un proces obiectiv de perfecționare și ale cărei valori materiale și umane nu depindeau decît de el spre a le multiplica, diversifica și ridica pe trepte din ce în ce mai înalte.

Pentru aceasta socialismul, prin el însuși, la rîndul său, a dat impuls căutărilor și rezolvărilor impuse de noul stadiu de dezvoltare, de relațiile noi stabilite între oameni, deoarece, așa cum spunea Lenin „în socialism sălășluiesc forțe uriașe” fiind „un nou stadiu de dezvoltare, care oferă perspective strălucite”.

Congresul al IX-lea al partidului — sub impulsul spre creativitate imprimat de tovarășul Nicolae Ceaușescu — inaugurînd o etapă nouă a dezvoltării socialismului în țara noastră a fost un exemplu strălucit de aplicare creatoare a teoriei marxist-leniniste în condițiile specifice ale țării noastre, a impulsionat întreaga gândire social-politică în sensul afirmării ei dialectice, lucide și responsabile, prospective și constructive, pe baza cunoașterii realităților în așa fel încît să contribuie la transformarea lor. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu avertiza cu putere de convingere că „manifestările de schematism, șablonul, transformarea în canoane a ideilor vii ale învățăturii noastre, ca și exprimarea acestor idei într-o formă neatractivă, inaccesibilă frîncează gîndirea creatoare, sărăcesc forța propagandei, slăbesc forța ei de convingere și influențare”.

Secretarul general al partidului a dat el însuși exemplul cel mai strălucit de înțelegere, dezvoltare și aplicare creatoare a principiilor marxism-leninismului în condițiile țării noastre. Atît la Congresul al IX-lea al P.C.R., cît și în întreaga sa activitate pe tărîm ideologic, teoretic și practic. Ideile pe care le-a extras din realitatea vie, puterea sa de sinteză și de prospectare a fenomenelor prezente și de prognoză economică și socială au prin caracterul lor original, constructiv și mobilizator influențat co-virșitoare în întreaga evoluție a poporului nostru, în realizarea idealurilor și afirmarea valorilor socialismului.

Una din ideile fundamentale exprimate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al IX-lea al P.C.R. și care avea să devină premisa fundamentării obiectivelor planurilor cincinale, a direcțiilor și căilor de dezvoltare a țării noastre și a relațiilor cu celelalte națiuni ale lumii, dă un răspuns uneia din cele mai serioase probleme cu care este confruntată contemporaneitatea: „Dezvoltarea și înflorirea fiecărei națiuni socialiste, a fiecărui stat socialist egal în drepturi, suveran și independent, constituie o cerință esențială de care depind întărirea unității și coeziunii țărilor socialiste, creșterea înriuririi lor asupra mersului înainte al omenirii spre socialism și comunism”.

Ținîndu-se seama de noua etapă în care intra țara noastră pe drumul realizării ei, de necesitatea asigurării dezvoltării continue a națiunii noastre, de creșterea rolului statului socialist ca organizator al întregii activități de construire a orinderii socialiste, s-a elaborat un proiect de Constituție care consfințește saltul făcut ca națiune pe scara civilizației umane, și s-a conferit țării statului și numele de „Republica Socialistă România”. Proiectul de Constituție, devenit prin voința națiunii, noua lege fundamentală a statului nostru, avea în vedere caracterul unitar al statului și sublinia că „poporul — deținătorul suveran al întregii puteri — este stăpîn pe soarta sa, pe bogățiile țării și își făurește în mod conștient propria istorie”.

Întreg deceniul 1966-1975, asupra căruia și-a pus amprenta personalității sale multilaterale, de revoluționar comunist și de comunist de omenie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost o perioadă de eferescență a gîndirii, de cercetare a posibilităților de perfecționare a vieții, de creștere a eficienței economice și sociale a întregii activități, așezate pe baze științifice, la toate nivelele și în toate domeniile. Astfel, s-au putut găsi rezolvări noi, adecvate condițiilor prezentului, dar vizînd realizarea pas cu pas a obiectivelor atotcuprinzătoare ale societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului în România, în domenii cum sînt: exercitarea muncii colective la toate nivelele de conducere, lărgirea democrației economice prin participarea masei largi ale celor ce muncesc la luarea deciziei macro și microeconomice, în dubla lor calitate de proprietari și producători colectivi, imbinarea organică a cercetării, învățămîntului și producției, reproducția socialistă lărgită și dezvoltarea bazei materiale tehnice a economiei socia-

liste, echilibrarea dezvoltării în profil teritorial, integrarea planificării în prognoza de lungă durată, subordonarea obiectivelor economice celor sociale, folosirea largă a tehnicii de calcul în procesele de elaborare a deciziei și în conducerea proceselor de producție, întărirea și lărgirea controlului muncitoresc de stat și a celui obștesc, încadrarea în diviziunea mondială a muncii pe baza principiilor privind o nouă ordine economică internațională etc.

Sistemul instituțional creat în acest deceniu, reflectarea principiilor elaborate în legislația noastră, perfectată în funcție de acestea, nu s-au realizat în mod administrativ, prin aplicarea schematică și automată a unor modele prestabilite, ci dimpotrivă, printr-un sistem de experimentare la nivelul micro sau macrosociale și printr-o dezbateră largă a măsurilor de perfecționare care se impun și a metodelor de realizare. Cîteva exemple sînt edificatoare: noua împărțire administrativă și sistematizarea localităților, organizarea centrelor economice, sistemul de retribuire a muncii, acordul global în agricultură și altele.

Toate experimentele, controlate de societate, indică o creștere a rolului prospectiv al cunoașterii realităților, a rolului maselor în exercitarea propriei lor voințe în conformitate cu aspirațiile și nevoile lor raționale, științifice și istorice stabilite.

Se poate afirma cu deplin temei că însuși Programul partidului este rod al marelui experiment întreprins la scara națiunii de construire a noii societăți, experiment care în deceniul 1966—1975 a fost fecund în roade materiale și spirituale, în transformarea și cunoașterea propriilor noastre realități și puteri. „Elaborarea Programului — spunea cel ce a adus o contribuție inestimabilă la această operă, tovarășul Nicolae Ceaușescu — a fost posibilă datorită mărețelor victorii obținute de poporul nostru în edificarea socialismului, profundelor transformări produse în structura societății românești, precum și dezvoltării tot mai puternice a partidului, maturizării sale teoretice și politice, ridicării nivelului său ideologic, creșterii rolului său istoric în conducerea generală a societății”.

Accelerarea dezvoltării — condensare de timp.

la scara istoriei naționale

ÎN EPOCA în care trăim, în condițiile în care lumea cunoaște subdezvoltarea, foamea, sărăcia cruntă a unei populații de miliarde de oameni — are loc vasta revoluție științifică și tehnică la ale cărei cuceriri însă nu au acces tocmai cei ce au nevoia cea mai stringentă. Este un paradox dramatic al secolului nostru, iar eforturile care se fac pe plan internațional de ameliorare a condițiilor de viață din țările slab dezvoltate în cadrul programelor „deceniilor dezvoltării” se dovedesc ca o picătură în marea ocean al suferinței umane. Cum se explică atunci că deceniul 1966—1975 al dezvoltării României a dat roadele impresionante care au făcut ca țara noastră să-și schimbe fizionomia, ca poporul român să-și vadă concretizarea eforturilor sale în rezultate pentru care ar fi avut nevoie, în condițiile antebelice, de cel puțin 50 de ani în plus pentru a le obține.

Răspunsul îl găsim în politica științifică a partidului de construcție a socialismului și în mod special în hotărârile Congresului al IX-lea al P.C.R. și cele care au urmat, care pornind de la necesitățile obiective și subiective ale țării noastre a stabilit un program științific, a luat măsurile adecvate de continuare a construcției socialiste în țara noastră, de accelerare a dezvoltării tuturor ramurilor economiei naționale, pe baza intensificării procesului de industrializare și a ridicării calitative atât a conținutului întregii activități economice cât și a producției și produselor înseși.

În acest fel timpul în țara noastră a curs de 3—4 ori mai repede decât pe plan mondial, producția industrială sporind în deceniul 1966—1975 în medie cu 12,7%. În anul 1965 realizăm o producție globală industrială aproximativ egală cu cea a deceniului 1951—1960, iar producția anului 1965 o realizăm acum în circa 110 zile, ceea ce înseamnă că odată cu creșterea valorii timpului a crescut și valoarea oamenilor.

Corolarul și premisele acestor ritmuri înalte le-au constituit vastul program de investiții planificate și realizate în acest deceniu, continua creșterea a producției și productivității muncii, exprimate la rîndul lor în :

● opțiunea politică și economică fundamentală de alocare în deceniul 1966—1975 — a circa 32% (în medie anual) din venitul național pentru dezvoltare, față de numai 22,4% în deceniul precedent, ceea ce a dus la o creștere absolută a părții alocate pentru fondul de dezvoltare în 1966—1975 de 3,3 ori și a celei pentru fondul de consum de 2 ori față de deceniul 1956—1965

● creșterea constantă și rapidă a avuției naționale, din care fonduri fixe, la sfîrșitul anului 1975, în proprietate socialistă, la peste 1 000 miliarde lei dovedește că poporul nostru este conștient de faptul că viitorul țării depinde nu de ceea ce consumăm la un moment dat, ci, în primul rînd, de mijloacele materiale destinate creșterii continue a bogăției naționale; Paralel cu industria, agricultura și-a sporit și ea participarea cu valoare absolută la venitul național, deși ca pondere a scăzut, producția medie anuală de cereale fiind în deceniul actual cu 42% mai mare decât în perioada 1951—1965, iar producția de carne fiind cu 63% mai mare între perioadele comparate; se anticipează în mod realist că pînă în 1980 industria va da peste 68%, iar agricultura peste 11% din venitul național ceea ce va însemna o schimbare radicală — revoluționară a structurii producției ca și a forțelor productive.

● exercitarea de către industrie a rolului antrenant al celorlalte ramuri ale economiei naționale pe calea progresului tehnic, în sensul modificării conținutului însuși al proceselor de muncă, în agricultură, transporturi și servicii. În acest deceniu efectele propagate ale industriei în economie s-au manifestat cu putere. Astfel, agricultura a făcut pași mari spre industrializarea sa, prin lărgirea mecanizării muncii, îmbunătățiri funciare și crearea de mari combinate agrozootehnice, iar producția pe cap de locuitor la principalele bunuri a crescut substanțial și în corelație strînsă.

Producție pe locuitor în deceniul 1965—1975

		1965	1975
Oțel	kg	180	458
Energie electrică	kWh	905	2661
Cărbune net	kg.	541	1404
Ingrășăminte chimice	kg.	15	92
Fibre și fire chimice	kg	1	8
Ciment	kg	284	638
Țesături	mp	23	48
Încălțăminte	per.	2,2	4,8
Carne	kg.	16	39
Uleiuri comestibile	kg.	9	14
Zahăr	kg.	21	26

● corelarea în cadrul industriei a subramurilor producătoare de mijloace de producție cu cele producătoare de bunuri de consum, ca o exigență imperioasă a dezvoltării întregii economii în mod echilibrat, în așa fel încît valorificînd materiile prime din sectorul extractiv, produsele industriei grele și agricole, să se dezvolte industria ușoară și cea alimentară, a medicamentelor și a altora legate de nivelul de trai al populației mai mult decât în deceniul trecut.

Congresul al IX-lea al partidului a abordat multilateral problema accelerării dezvoltării societății românești: „La baza progresului general al societății, partidul pune dezvoltarea continuă a economiei. De aceea, deși se referă în principal la activitatea economică, Directivele Congresului constituie, prin conținutul lor, programul înfloririi multilaterale a României socialiste”. Directivele Congresului al IX-lea au pus astfel bazele unui program amplu de dezvoltare a economiei, pentru întărirea ei ca un sistem național unitar, prin dezvoltarea proporțională a ramurilor și în același timp a tuturor zonelor, județelor și localităților țării. Tocmai de aceea atît măsurile luate la Congresul al IX-lea, cit și cele ulterioare în întregul deceniu 1966—1975, au vizat apropierea nivelurilor de dezvoltare în profil teritorial, pe baza industrializării, pentru a se realiza omogenizarea economică a țării, o apropiere a nivelului productivității muncii și a veniturilor populației.

Consecvența acestei politici de dezvoltare echilibrată a complexului economic național, se reflectă și în îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării noastre în județele din forma lor de astăzi, în care se cristalizează bazinele naturale, căile de comunicație între așezări, cu centrele economice-administrative de polarizare, tradițiile formate de-a lungul istoriei, într-o imbinare armonioasă a întregii țări și națiuni.

Pe asemenea temeuri în acest deceniu țara noastră, militînd activ pentru o nouă ordine economică internațională — și-a dezvoltat relațiile economice externe, comerciale și de cooperare cu 130 de state, realizîndu-se pe ansamblu sarcina formulată la Congresul al IX-lea de a se îmbunătăți structura exportului, mărîndu-se ponderea produselor chimice, a mașinilor și utilajelor, a unor mărfuri din industria lemnului, ușoară și alimentară, asigurîndu-se volumul de mărfuri prevăzut pentru export și la nivelul cerut pe piața externă.

Exigențe ample s-au exprimat și cu privire la sortimentele de import necesare economiei naționale în plin progres, nece-

sitind instalații complexe, tehnologii, materii prime, dar și la micșorarea constantă a volumului și deci renunțarea la mărfurile care le putem produce în țară, dezvoltând și folosind mai operativ și mai eficient cuceririle tehnice ale altor țări și a inteligenței românești. Această politică realistă în care factorii interni și externi ai dezvoltării economice se corelează rațional și în funcție de interesele majore ale societății și statului nostru, își găsesse astăzi expresia într-un volum total al comerțului nostru exterior de 18—19 ori mai mare față de anul 1950, într-un cadru de relații în care ponderea cea mai mare o are comerțul cu țările socialiste — în primul rând cu Uniunea Sovietică — urmînd comerțul efectuat cu toate celelalte state indiferent de orînduirea lor socială, state în curs de dezvoltare ca și foarte avansate economic. Accentul pus de țara noastră în sensul promovării formelor de cooperare internațională, avantajoase reciproc și cu respectarea drepturilor suverane ale statelor, își găsească concretizarea în 47 societăți mixte de producție, bancare, comerciale și de transport și în peste 250 acțiuni de cooperare finalizate cu diferite țări din lume, crescînd neîncetat rolul și influența țării noastre în arena relațiilor internaționale, toate acestea însemnînd o creștere a contribuției României la progresul socialismului și umanității, și astfel a prestigiului ei pe plan mondial.

Vînzările de mărfuri cu amănuntul prin
comerțul socialist

	1965	1970	1971	1972	1973	1974
	Milioane lei - prețurile fiecărui an					
Comerț socialist - total	67648	96708	105940	112438	121290	134080
Mărfuri alimentare	24905	34633	38723	40477	43254	47181
Alimentație publică	7885	12899	14727	16032	17503	19379
Mărfuri nealimentare	34858	49176	52490	55929	60533	67520

Conștiința deplinei regăsiri, în unitate națională și responsabilitate socială

MARELE UMANIST care a fost Marx afirma cu deplină teorie istoric adevărul că „istoria nu face nimic... omul real și viu — iată cine face totul...”, iar istoria construcției socialismului în țara noastră dovedește din plin atât că omul este cel ce-și determină destinul, cât și că tot ce face pentru el o face, pe măsura conștiinței, priceperii și responsabilității sale. Dezvoltarea accelerată a bazei materiale-tehnice a economiei, creșterea producției și venitului național, în dinamica și volumul la care s-a ajuns în ultimul deceniu, nu au fost un scop în sine, ci au constituit factori materiali ai progresului uman, ai regăsirii și întăririi națiunii pe coordonatele noilor relații sociale în cadrul cărora se formează un nou tip de om, care se desăvîrșește odată cu acestea și cu întreaga orînduire.

Programul elaborat la Congresul al XI-lea al P.C.R. și care în acest deceniu a fost extins la scara istoriei pe termen mai îndelungat și pe treptele premergătoare comunismului — în Programul Partidului — se referă la condițiile materiale și sociale de producție, la creșterea productivității muncii, la schimbarea structurii forței de muncă în funcție de schimbările în însăși structura economiei, la repartitia bunurilor în funcție de aportul adus la crearea lor, la efectuarea unui vast program de investiții social-culturale. În toate aceste direcții s-au produs mutații profunde:

● **productivitatea muncii** a crescut de peste șase ori față de 1938, nu pe baza sporirii efortului fizic, ci prin înzestrarea întreprinderilor cu fonduri fixe, a căror valoare pe un lucrător din industrie a crescut în perioada 1966—1975 de peste două ori, cu un accent special pus pe dezvoltarea fondurilor fixe în județele rămase în urmă, dar și ca urmare a perfecționării relațiilor de producție, a lărgirii și aprofundării democrației economice, care, prin ele înseși au însemnat un factor de creștere a producției și a eficacității economice. Aceasta a făcut ca în anii 1966—1975 venitul național să crească de 11 ori față de 1938, profilîndu-se astfel realismul prevederilor din Programul partidului a căror realizare în perspectiva 1990 vor duce la un venit național de circa 60 000 lei pe locuitor față de numai 2 300 lei în 1938, ceea ce va situa România din acest punct de vedere la nivelul țărilor avansate economic.

● creșterea producției și productivității muncii și-au găsit corespondența în **creșterea retribuiției medii lunare** pe întreaga economie, ajungîndu-se la 1 950 lei pe lucrător, și la o reducere a decalajelor între nivelul maxim și minim la un raport de circa 1—6 în condițiile în care, retribuiția reală a crescut mult — funcție a creșterii cheltuielilor sociale suportate direct de stat.

● **corelarea producției de bunuri de consum cu creșterea posibilităților bănești ale populației**, pe baza dezvoltării industriei construcțiilor de mașini și utilaje necesare consumului neproductiv, a lărgirii și diversificării produselor industriale

și alimentare — într-un cadru în care produsele de folosință îndelungată au căpătat o pondere din ce în ce mai mare în ocnsumul total și în bugetele de familie.

● desfășurarea unui vast program de construcție pentru locuințe și sociale dîndu-se în folosință populației în anii 1966—1974 peste 700 000 apartamente (proprietate de stat și personală) care împreună cu amplasarea obiectivelor industriale în teritoriul național în ultimul deceniu, au schimbat atât condițiile de viață cât și fizionomia localităților în proces de modernizare și urbanizare.

Societatea socialistă și-a propus însă să creeze un nou tip de om, latura materială a vieții fiind o latură fundamentală, în ultimă instanță esențială a transformărilor în însăși ideologia, conștiința, psihologia maselor, care însă la rîndul lor sînt factori propulsori ai dezvoltării societății, a participării conștiente și responsabile la perfecționarea instituțiilor sale, a legislației, a relațiilor de producție, și în general a celor sociale pe baza principiilor eticii și echității socialiste.

Accentul pus la Congresul al IX-lea al P.C.R. și după aceea în întreg deceniu, culminînd în Programul partidului, importanța care se acordă formării generațiilor de astăzi și celor ce vor trăi mine în comunism, constituie una din caracteristicile politicii partidului nostru, de mare anvergură și perspectivă: „**Noi considerăm și am considerat întotdeauna — arată în mod lapidar și ferm tovarășul Nicolae Ceaușescu — că menirea istorică a socialismului este nu numai de a elibera omul de asuprire și exploatare, de a asigura bunăstarea lui materială, ci de a face o civilizație spirituală superioară, care nu se poate realiza decît prin promovarea unui om nou cu înaltă conștiință și pregtire culturală și profesională, cu un profil moral-politic înaintat.**”

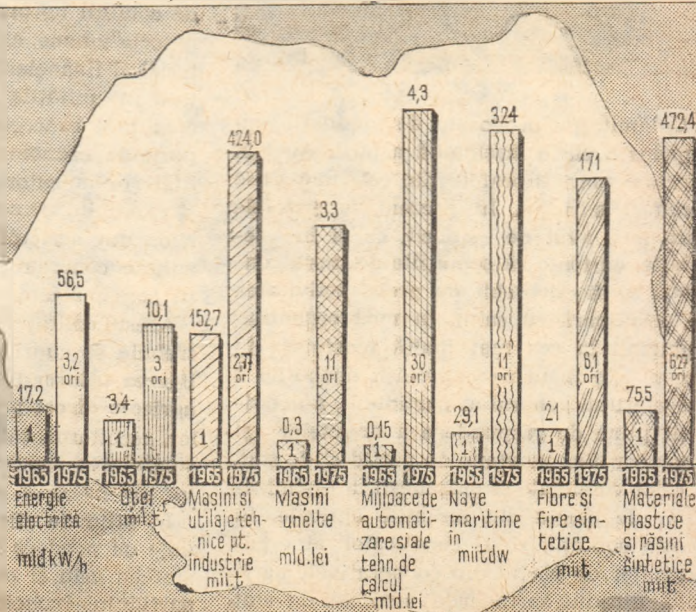
Considerînd că transformarea oamnenilor, înarmarea lor cu concepția cea mai înaintată despre viață și societate, cu cele mai noi cunoștințe și concluzii ale științei, constituie una din cele mai complicate probleme, cu mult mai grea, în multe privințe, decît dezvoltarea economică, partidul nostru a elaborat, în acest deceniu, un program vast de formare a personalității umane, pe bazele ideologiei materialist-dialectice și istorice, de ridicare a conștiinței naționale, sociale, profesionale a maselor, printr-o vastă activitate de răspîndire a culturii, printr-un învățămînt nou în formă și conținut, printr-o educație multilaterală în procesul muncii, în familie, în întreaga societate în spiritul codului eticii și echității socialiste elaborat de partidul nostru.

Putem spune cu tărie și mindrie că în acest deceniu s-a afirmat plenar conștiința maselor în construcția socialismului, răspunzînd, așa cum spunea istoricul nostru A. D. Xenopol — necesității „de a menține întotdeauna contactul gîndirii cu realitatea lucrurilor”. Realitatea contemporaneității dezvoltate astăzi o națiune puternică, solidară, animată de interese și idealuri comune, pe care le realizează cu deplin simț al responsabilității.

Fără îndoială că orientat de Programul partidului, în perspectiva lui vastă și revoluționară, profund umanistă, poporul nostru va înscrie în istoria sa o nouă realitate, a construirii unei noi și splendide civilizații pe pămîntul românesc, ceea ce dă sens și valoare existenței noastre, prezente și viitoare, sub bolta aureolată a comunismului.

Vasile PORUMBESCU

ROMÂNIA 1965—1975, PE CALEA PROGRESULUI DINAMIC

ECONOMIE NATIONALA

Agricultorii răspund

prin fapte

chemării partidului

ÎN ULTIMELE SĂPTĂMÎNI ogoarele, uzinele, munca noastră au fost puse din nou la grea încercare și, din nou, voința și unitatea poporului, dragostea de patrie, spiritul organizat, disciplinat de muncă, dîrzenia ne-au făcut să luptăm pentru a încerca să salvăm tot ceea ce se poate salva prin adevărate acte de eroism. Țara arată astăzi mai pronunțat ca un imens șantier.

Calamitățile provocate de inundații au cuprins o parte însemnată a țării. Au fost afectate mari suprafețe din cele mai bune terenuri agricole. În prezent în județele care au avut de suferit, ca și în celelalte, cu toate că condițiile de lucru continuă să fie deosebit de grele, activitatea se desfășoară cu calm, în mod organizat, ajungînd la cea mai înaltă tensiune în aceste zile în urma activității neobosite a secretarului general al partidului, a activității pline de răspundere a organelor și organizațiilor județene de partid și de stat, a celor comunale și orașenești, a organizațiilor de partid din unitățile agricole. În aceste condiții, rolul conducător al organizațiilor de partid din cooperativele agricole, din întreprinderile agricole de stat și stațiunile de mecanizare a agriculturii,

STAVILĂ VIE ÎN FAȚA

INUNDAȚII și alte calamități naturale au mai cunoscut oamenii și pămîntul țării noastre. Istoria s-a repetat dar nu în același fel: în zilele noastre în locul fatalismului neputincios, a deznădejdei inoperante, a pasivității inconștiente, împotriva dezordinii din natură s-a ridicat ordinea noii societăți, calmul, dîrzenia, tenacitatea, eroismul.

NU VOM UITA acel peisaj neobișnuit, dezolant, ciudat pentru noi cei ce cunoaștem țara și frumusețile ei, care ne mîndrim cu ceea ce am adăugat naturii prin munca noastră — fabrici și uzine, combinate de oțel și agrozootehnice, ferme, silozuri, centre urbane, centrale hidroenergetice, căi de comunicații — toate exprimînd muncă vie, investiții materiale, de inteligență, devotament, dăruire de sine. Și deodată, în plin anotimp al fecundității, absurdul s-a produs: pe fiecare metru pătrat de pămînt au căzut ape peste ape, în unele zile cît într-un an întreg.

NU VOM UITA niciodată această dură și cumplită încercare, pierderile grele și distrugerile provocate: recolte mai îmbelșugate ca oricînd înecate în șuvoaie, copaci falnici prăbușiți peste coaste de muni și dealuri, alunecări de terenuri ducînd cu ele livezi, fînețe și case, fabrici care produceau în contul viitorului și așezări umane înfloritoare — pîngărite de ape fără de sfîrșit și purtătoare de mîluri murdare și nocive.

Dar ceea ce va rămîne și mai adînc întipărit în ochii, mințea și sufletul nostru este forța vie a oamenilor care s-au opus, au luptat și au învins datorită forței mobilizatoare a partidului, capacității sale organizatorice, spiritului de stăpînire de sine a conducătorilor de partid începînd de la Comitetul Central și pînă la organizațiile de bază din întreaga țară, acționînd ca adevărate state majore în lupta împotriva viiturilor apelor dușmane.

NU VOM UITA niciodată acel glas, vibrînd de emoție profundă în fața suferinței umane și a rănilor din trupul țării, glasul conducătorului partidului — al tovarășului Nicolae Ceaușescu — vorbind întregii națiuni, arătînd dimensiunile mari ale pericolului apelor — în realitatea lui tragică, ce creștea clipă de clipă — chemînd pe fiecare om la luptă fără preget, făcînd să crească încrederea tuturor în forțele unite ale poporului, dînd fiecăruia speranțe și curaj.

Sub impulsul plidei vii a ceea ce înseamnă a fi un adevărat conducător cu hotărîre și rațiune lucidă și trează în decizie, cu dinamism și dîrzenie în acțiune, prezent tot timpul acolo unde era mai greu, oamenii au căpătat o rezistență fizică și morală nesfîrșită.

În timp ce apele creșteau în nivel și forță distructivă, poporul nostru creștea în

al organizațiilor de partid din organismele agricole județene, maturitatea politică și organizatorică a acestora, a tuturor comunistilor a fost pusă în evidență, odată în plus, prin capacitatea de mobilizare, de organizare și conducere a bătăliei împotriva apelor, împotriva efectelor inundațiilor, pentru diminuarea pagubelor materiale și recuperarea a tot ceea ce se poate recupera.

Resursele pe care le poate mobiliza acum agricultura, în condițiile create atît în județele afectate de inundații, cît și în cele în care activitatea agricolă a beneficiat de condiții normale de lucru, cuprind atît pe cele umane, cît și pe cele de ordin material și financiar. Acum, inițiativele adoptate în unitățile agricole, în funcție de condițiile concrete, au cea mai mare importanță economică. Dezvoltarea unor calități organizatorice deosebite, contribuția și exemplul personal, organizarea lucrătorilor din agricultură pentru a obține rezultate concrete, dispune acum de condiții corespunzătoare pentru valorificare.

Aceste calități și inițiative organizatorice trebuie să cuprindă în primul rînd **mobilizarea tuturor forțelor umane la activități agricole direct productive**: scurgerea apelor, recoltarea, întreținerea culturilor, reîn-sămînțarea suprafețelor calamitate și a celor de pe care s-a strîns recolta.

În ultimele zile un număr mare de județe cu pondere în asigurarea fondului de stat cu grîu și orz au raportat conducerii partidului încheierea recoltării de pe întreaga suprafață cultivată cu cereale pă-

ioase (Constanța, Buzău, Brăila, Galați etc.). Aceasta, în condițiile din acest an, constituie o realizare importantă, un succes deosebit, care se explică tocmai prin capacitatea organizatorică și puterea de mobilizare a tuturor forțelor umane, a tuturor mijloacelor mecanice.

Pe măsura recoltării cerealelor păioase se impune și urgentarea executării celorlalte lucrări agricole. Deci, problema mobilizării tuturor lucrătorilor apți de muncă din agricultură se accentuează odată cu apropierea campaniei agricole de toamnă.

În acest scop, organele și organizațiile de partid dispun de un instrument juridic eficient: Legea nr. 4 din 1970. Potrivit prevederilor acestei legi, participarea la muncă a tuturor persoanelor apte este o obligație, iar antrenarea și mobilizarea acestora de către organizațiile locale de partid și de stat — o îndatorire dintre cele mai importante. Dealtfel, mobilizarea unui număr sporit de lucrători de la o zi la alta la executarea lucrărilor agricole, faptul că în aceste zile participă sute de mii de oameni la executarea celor mai diferite lucrări, de la supraînălțarea digurilor pînă la plivirea buruienilor dovedește că organele și organizațiile de partid și-au asumat răspunderi din ce în ce mai mari în antrenarea populației la muncile agricole.

Inițiative locale deosebit de importante pentru economia națională se întreprind — și trebuie intensificate — în ce privește **extinderea suprafețelor cultivate cu culturi duble**. În județul Constanța, spre exemplu, agricultorii — la îndemnul secretarului general al partidului — au hotărît să reîn-sămînțeze suplimentar circa 15 000

APELOR INVADATOARE!

tenacitate, spirit de inițiativă și curaj: în timp ce o parte dura zăgaze, aduna recolta cu seceri și coase și unde nu se putea o smulgea de sub viituri, evacua apele și le schimba cursul, alții întrețineau focul nestins în furnale, stăteau neclintii în uzine, fabrici, spitale ca să întrețină focul vieții economiei naționale, al vieții oamenilor.

Războiul cu apele și cu urmările lor nu este terminat dar redutele cele mai avansate au fost de pe acum cistigate datorită eroismului, spiritului de abnegație și solidarității, întrajutorării între oameni și încrederii în viață. Acum, luptând pentru alungarea apelor înapoi în matca lor, pentru prevenirea efectelor distructive ale viiturilor Dunării, pentru înlăturarea urmărilor dezastrului, pentru refacerea bunurilor distruse, recuperarea pierderilor avuției naționale, în gospodăriile familiare, în sate și orașe, refacerea căilor de comunicație, îndeplinirea peste plan a sarcinilor propuse și a celor ce ne revin în plus datorită urmărilor calamității, acum ne gândim mai limpede la viitorul imediat și la cel de mai largă perspectivă. Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a stabilit sarcina ca tot ceea ce s-a realizat în vîltoarea luptei cu apele să fie consolidat, diguri, baraje locale, poduri, canale de deversare. În acest timp urmează să se stabilească o strategie amplă care să includă în planul priorităților naționale, pe baza unei concepții unitare, un program complet de regularizare a cursurilor apelor pe bazine hidrografice și pe întreg complexul teritorial național. Creativitatea poporului nostru, a specialiștilor noștri trebuie și poate să dea răspunsul necesar pentru a feri țara de asemenea calamități, chiar dacă natura se manifestă adeseori atît de imprezizibil și mai ales ținînd seama de aceasta, realizînd totodată o gospodărire mai economică a apelor țării, o folosire mai judicioasă și deplin în folosul omului, pentru ca ele să rămîna ceea ce sînt: surse de viață și de energie, mediu ambiant cu multiple funcționalități biofizice, economice, sociale.

GESTUL PROFUND UMAN al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, aflat în mijlocul oamenilor, în locurile inundate de ape, are valoarea simbolului unității întregului popor în jurul partidului conducător, a spiritului de solidaritate și coeziune a țării noastre în Țemuri de muncă liniștită și constructivă ca și în cele în care furii dezlănțuite se abat asupra pămîntului românesc și cărora li se opun curajul și spiritul de ripostă organizată, ale poporului conștient de perenitatea lui în țara românească.

Vasile P. VASILE

hectare cu porumb boabe, iar cei din Mehedinți 3000 hectare; depășirea suprafețelor cu culturi duble, față de prevederile inițiale, s-a realizat și în județele Vrancea, Galați, Tulcea etc. Extinzînd aceste inițiative la scară națională și la toate culturile, cum sînt: sfeclă de zahăr, legume de toamnă, furaje etc., se va reuși practic să se compenseze în totalitate sau parțial pierderile pricinuite de inundații. De fapt, potrivit opiniei tuturor specialiștilor, aceasta este măsura cea mai practică și cea mai eficientă de sporire a producției agricole în condițiile specifice create în ultimul timp.

În numeroasele deplasări și vizite de lucru, secretarul general al partidului a făcut observații și a criticat aspru pe cei vinovați de întîrzierea cu care se execută lucrările de întreținere, îndeosebi la culturile prăsitore, trasînd sarcina ca, în actualul stadiu de vegetație și în condițiile în care umiditatea se menține ridicată, să fie mobilizate forțe sporite, chiar dacă vor trebui antrenate lucrători care nu sînt direct productivi în alte unități, pentru executarea lucrărilor la timp și de cea mai bună calitate. În acest sens, trebuie menționată sarcina de a se lucra în agricultură cu același spirit de disciplină cu care se lucrează în întreprinderile industriale. Astfel, oamenii muncii din agricultură trebuie să se organizeze în brigăzi și detașamente, care să lucreze un număr de ore bine precizat. Observația tovarășului Nicolae Ceaușescu că „în agricultură a slăbit disciplina de echipă și brigadă” reflectă o realitate pusă în evidență în mod nedorit în multe unități agricole în aceste condiții grele create de inundații, atît în ce privește executarea lucrărilor agricole cît și participarea la combaterea efectelor inundațiilor.

Eforturi mari trebuie depuse pentru **stringerea și punerea la adăpost a tuturor**

furajelor, crescute din abundență în condițiile de umiditate de pînă acum. Sarcinile trasate pentru acest an prin Programul național de dezvoltare a zootehniei, pierderile de animale cauzate de inundații, nivelul scăzut al randamentelor la principalele produse zootehnice impun asigurarea hranei animalelor din timp, în structura și de calitate corespunzătoare, puțînd în acest fel să se ajungă la o intensificare a creșterii în greutate a animalelor. Totodată, sacrificarea animalelor la greutatea mari, chiar peste cele planificate, va putea aduce un plus de carne care va compensa în parte pierderile suferite. Inițiativele și măsurile luate pe plan local pentru stringerea, conservarea și depozitarea în cele mai bune condiții a furajelor, pentru livrarea unei cantități mai mari de carne la fondul de stat de la efectivul existent, reprezintă o contribuție economică esențială din partea agricultorilor la continuarea procesului de dezvoltare și intensificare a producției agricole.

În aceste condiții nu trebuie să scape din vedere nici un moment sarcinile și indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu ocazia vizitelor efectuate în zonele calamitate. Mai mult, considerăm că este util să redăm cîteva din sarcinile trasate recent întrucît, așa cum a subliniat secretarul general al partidului, trebuie să evităm eventualele noi inundații din toamnă (vezi caseta alăturată). Pentru înfăptuirea lor în cel mai scurt timp, pentru executarea acestora în paralel cu executarea celorlalte lucrări privind diminuarea pagubelor provocate, organele de specialitate vizate, organele și organizațiile de partid trebuie să întreprindă de pe acum — așa cum cere conducerea superioară de partid — măsuri energice, concrete.

Ion MANEA

Indicații, măsuri și sarcini date de tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** în zilele cînd a condus lupta împotriva apelor pentru prevenirea unor noi inundații

● Să se întocmească planuri raționale de sistematizare și regularizare a riurilor din Cimpia Dunării;

● Să se interzică în mod categoric executarea anarhică a lucrărilor de îmbunătățiri funciare;

● Regularizarea riurilor în țara noastră trebuie să se facă prin amenajarea unor canale suficient de largi, care să urmeze în general firul apei, prin înălțarea unor baraje suficient de înalte și solide, care să reziste la viituri, prevăzute cu bazine de liniștire și pinteni de spargere a valurilor;

● Planurile de regularizare să se elaboreze pe fiecare bazin hidrografic, luîndu-se în considerare și principalii afluenți;

● În planurile de regularizare trebuie să se prevadă executarea unor lucrări cu destinație complexă (baraje puternice, care să ofere o protecție sigură unităților industriale și localităților din aval în orice condiții, lacuri de acumulare mari care să rețină apa și să regularizeze debitul, asigurînd, în același timp, rezerve suficiente de apă industrială și pentru irigații, care să fie distribuite prin canale concepute corespunzător din punct de vedere al dimensiunilor și capacității);

● Barajele trebuie să fie mult mai înalte decît cele existente acum pentru a corespunde destinației lor multiple;

● În cel mai scurt timp să fie alcătuite colective de specialiști care să întocmească proiectele de regularizare și de sistematizare a diferitelor bazine hidrografice;

● Regularizarea tuturor cursurilor de apă trebuie să se realizeze în așa fel încît să reziste în orice condiții;

● Se va înființa un organism special, profilat pe întreținerea și exploatarea riurilor; el va trebui să fie dotat cu toate utilajele necesare pentru executarea lucrărilor de acest gen, să antreneze la acțiuni eficiente de regularizare și decolmatare pe cetățenii tuturor orașelor și comunelor, care vor avea sarcini sporite în întreținerea cursurilor de apă de pe raza localităților;

● Va trebui să se pună la punct un sistem mai eficient de pază a amenajărilor și de urmărire a debitelor, de informare și avertizare operativă asupra eventualelor pericole; acestui organism îi vor reveni și răspunderi pe linia controlului poluării apelor;

● Urmează a se revedea și modul în care instituțiile de învățămînt superior pregătesc specialiștii de care are nevoie acest sector;

● Problemele legate de buna gospodărire a apelor vor constitui obiectivul dezbaterilor unei conferințe pe țară la care vor participa toți specialiștii din acest domeniu;

● Digurile trebuie ridicate chiar în următoarele două luni și jumătate, pentru ca eventualele ploi din noiembrie să nu mai facă greutatea;

● Este necesară adîncirea albici Mureșului, a înălțării cu cel puțin un metru a digului construit, a consolidării și prelungirii acestuia. (În județul Hunedoara, pentru ridicarea digurilor trebuie folosit sterilul provenit de la prepararea minereurilor care, în prezent este depozitat, ceea ce afectează suprafețe de teren);

● Lucrările de regularizare și stăvilire a apelor Mureșului trebuie să înceapă încă din zona Săvișinului, pentru a scoate de sub influența inundațiilor întreaga Cimpie din aval;

● În județul Brăila s-a pus problema dezafectării unor localități în care scop secretarul general al partidului a subliniat necesitatea refacerii șchiței de sistematizare a satelor din zona respectivă;

● Se impune executarea cu forțe locale a unor lucrări de protecție mai mari și mai solide, în soluții definitive, corelate cu marile sisteme de baraje, lacuri de acumulare și diguri, deseceții și irigații din cadrul Programului complex de regularizare a cursurilor de ape.

Toate forțele pentru înlăturarea urmărilor inundațiilor, pentru îndeplinirea integrală a planului!

ZILELE DE GREA ÎNCERCARE la care a fost supusă întreaga țară, poporul nostru, datorită dezlănțuirii furioase a forșelor naturii, prin ploile torențiale și revărsarea apelor ce au provocat în unele zone ale țării pierderi nemăsurabile, au mobilizat într-o aprigă înclăștare pe toți cei ce muncesc, întreaga noastră națiune, pentru limitarea la minimum posibil a pagubelor și reintrarea în normal a producției industriale, a transporturilor și telecomunicațiilor. Dind dovadă de înalt spirit de sacrificiu, de totală dăruire, clasa muncitoare, armata, gărzile patriotice, tineretul, întreaga populație au obligat în multe locuri apele să reintre în matca lor, au reușit să pună la adăpost, în afara pericolului, cea mai mare parte a arăției țării, a populației. Cu toate acestea, numeroase obiective industriale, construcții, drumuri, căi ferate, instalații electrice și de telecomunicații au avut mult de suferit. Aproximativ 200 de întreprinderi, lovite crunt de furia apelor, au trebuit să-și oprească producția pe timp mai îndelungat, altele parțial. Pagubele sînt de mari proporții, mai ales în zonele din partea centrală și sudică a țării.

Răspunzind cu înflăcărare chemării secretarului general al partidului, hotărîți să transpună neîntirziat în viață sarcinile izvorite din Decretul prezidențial cu privire la instituirea stării de necesitate, oamenii muncii au acționat și acționează

cu toate forțele pentru repunerea în funcțiune a unităților calamitate, pentru recuperarea pagubelor, pentru realizarea și depășirea sarcinilor de plan. Măsurile organizatorice luate în toate aceste zone, sprijinul frățesc pe care îl acordă colectivele de muncă din toate întreprinderile țării, s-au materializat în repunerea în funcțiune a capacităților oprite sau lovite de inundații, în folosirea acestora cu randament sporit, pentru a produce mai mult și mai bine.

Semnificativele momente și fapte ale acestor zile constituie tot atâtea mărturii-document despre:

● **PREZENȚA ÎN ZONELE CALAMITATE ȘI ÎNDRUMĂRILE CONCRETE ALE SECRETARULUI GENERAL AL PARTIDULUI, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, CARE DINAMIZEAZĂ ENERGHIILE, MOBILIZEAZĂ LARG TOATE FORȚELE**

● **MUNCA — ARMĂ A IZBÎNZII ÎN LUPTA PENTRU REPUNEREA ÎN FUNCȚIUNE A ÎNTEPRINDERILOR AFECTATE DE INUNDAȚII ȘI RECUPERAREA PAGUBELOR.**

● **BARIERA DE NETRECUT ÎN CALEA INUNDAȚIILOR — SOLIDARITATEA MUNCITOREASCĂ**

● **HOTĂRÎREA FERMĂ A CELOR CE MUNCESC DE A FACE TOTUL PENTRU REALIZAREA ÎNAINTE DE TERMEN A CINCINALULUI**

Obiectivul primordial:

repunerea în funcțiune a instalațiilor

și întreprinderilor afectate de inundații

ÎN TOATE JUDEȚELE unde inundațiile au afectat obiective economice, oamenii muncii, stimulați de prezența la fața locului a conducătorului iubit al țării — tovarășul Nicolae Ceaușescu — de îndrumările primite și soluțiile concrete preconizate, cu sprijinul lucrătorilor și specialiștilor veniți din întreaga țară, al militarilor și membrilor gărzilor patriotice, au reușit să repună în funcțiune aproape toate capacitățile de producție. Cîteva exemple edificatoare.

Greu lovit de furia apelor, Combinatul chimic de la Tirnăveni a oferit zile în șir imaginea unei mari concentrări de forțe umane și tehnice. În ajutorul miilor de muncitori care, concomitent cu asigurarea procesului de producție la instalațiile neafectate, lucrează zi și noapte la repunerea în funcțiune a utilajelor avariate, au venit sute de militari, peste 400 de specialiști și tehnicieni de la alte unități din țară, dotați cu tehnica necesară, precum și cu importante cantități de materiale. Lucrind fără preget pentru a-și îndeplini datoria față de țară, partid și popor, muncitorii de la acest combinat raportează cu mîndrie că majoritatea instalațiilor au fost repuse în funcțiune, că producția ce o realizează zilnic se apropie de cota normală.

Lupta cu apele se desfășoară, de altfel, pe întreg cuprinsul județului Mureș cele 34 întreprinderi industriale și unități economice afectate, total sau parțial, de ape, și-au reluat activitatea. La întreprinderea constructoare de mașini „Imatext” — cea mai afectată unitate din zona industrială de sud-vest a municipiului Tîrbu-Mureș — peste 1.500 de muncitori, tehnicieni, ingineri, în sprijinul cărora au venit numeroși specialiști și echi-

pe de intervenție din alte unități, au lucrat zile în șir la degajarea halelor industriale, la demontarea și curățirea mașinilor și a utilajelor, la alte amenajări de mare urgență în vederea punerii lor grabnice în funcțiune. De cîteva zile întreprinderea respectivă a început să producă.

Aceeași activitate susținută se desfășoară și în întreprinderile municipiului Sighișoara, afectate aproape total de apele învolburate ale Tirnavei, declanșindu-se operativ și aici activitatea de curățire a spațiilor de producție, a instalațiilor tehnologice. Cu sprijinul muncitorilor, a specialiștilor sosiți din diferite unități ale țării, au fost repuse în funcțiune aproape total cele 3 întreprinderi textile, care au avut mult de suferit. De subliniat faptul că atît utilajele, cît și parte din produsele deteriorate de ape au fost recondiționate în întreprinderi surori din Sibiu, Brașov, Baia Mare și București.

Nu mai puțin hotărîte sînt și eforturile pe care le depun petroliștii de pe Valea Prahovei, de la Tîrgoviște, Moreni, Titu, Găești și Berca, zone puternic afectate de inundații. În sprijinul lor au venit tineri și militari, care au reușit să redea producției, în timp record, sondele avariate. Petroliștii din această parte a țării, acum, cînd toate sondele funcționează normal, cînd producția de țiței este livrată rafinărilor, în sortimente planificate, la timp și cu impurități sub nivelul admis, acționează energie, pentru recuperarea, pînă la finele lunii în curs, a pierderilor suferite, pentru a menține astfel avansul cîștigat în întrecerea pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen.

Și municipiul Turda a fost crunt lovit de furia apelor. A fost afectată producția din numeroase întreprinderi industriale. Dar colectivele de muncă, într-un efort unanim, au reușit să facă față situației și să repună în funcțiune, în timp record, capacitățile de producție avariate. La întreprinderea „Electrocaramida”, de pildă,

datorită energiei și priceperii colectivului, utilajele au fost redade producției în numai 2 zile, atîngînd parametrii normali de lucru. De asemenea, Fabrica de ciment, Întreprinderea de materiale refractare și Întreprinderea chimică — greu afectate de inundații — prin acțiunile colectivelor respective de muncă, cu sprijinul populației, militarilor, a brigăzilor de specialiști sosite din alte unități ale țării, au fost puse în funcțiune încă din săptămîna trecută.

La grea încercare au fost supuse și multe întreprinderi din județul Dimbovița, datorită revărsărilor riurilor Argeș, Dimbovița și Ialomița. La Întreprinderea de frigideri cît și la cea de utilaj chimic din Găești toți lucrătorii de aici, ajutați de armată și specialiști din alte unități, au depus zile în șir eforturi deosebite pentru curățirea utilajelor de noroi și repunerea la punct a procesului de producție. Într-un timp relativ scurt, activitatea productivă a fost reluată aproape în toate sectoarele.

Județul Brașov, cu o pondere însemnată în economia națională, a resimțit și el din plin lovitura crîncenă dată de apele dezlănțuite. Inundațiile au afectat numeroase localități (Codlea, Feldioara, Făgăraș etc.), cît și importante unități economice. Căile de comunicații din acest important nod de tranzit al țării au fost și ele grav afectate. Au fost avariate, de asemenea, drumuri naționale, drumuri județene și comunale pe mulți kilometri. Prin intervenția promptă și sub conducerea organelor locale de partid și de stat, oamenii muncii brașoveni — români, maghiari, germani și de alte naționalități — angajați, cu mic cu mare, într-o bătălie aspră, bărbătească, n-au pregetat nici un efort pentru a limita la minimum posibil pagubele și a aduce la regim de lucru normal activitatea unităților economice afectate, liniile de comunicații și drumurile. În prezent, toate aceste întreprinderi și-au reluat din plin activitatea, producția lor zilnică atîngînd, în majoritatea cazurilor, cotele normale.

**Solidaritate muncitorească:
sprijin multilateral, uman și tehnic,
acordat unităților calamitate**

DÎND dovadă de înalt spirit patriotic, hotărâte să nu precupețească nici un efort, să facă totul ca cincinalul actual să fie înfăptuit înainte de termen, colectivele din unitățile neafectate de inundații au luat inițiativa de a sprijini efectiv cu materiale și specialiști unitățile care au avut de suferit, pentru a le repune cât mai grabnic în producție, pentru a recupera pagubele. Astfel, pentru a veni în sprijinul oamenilor muncii din industria municipiului Medias, de pildă, mai multe grupuri de specialiști din diferite unități ale județului Brașov s-au deplasat în unitățile similare din acest oraș. Totodată, constructorii de autocamioane, lucrând în schimburi prelungite, au efectuat remedierea unor motoare electrice, transformatoare și tablouri de comandă aduse de la unitățile calamitate.

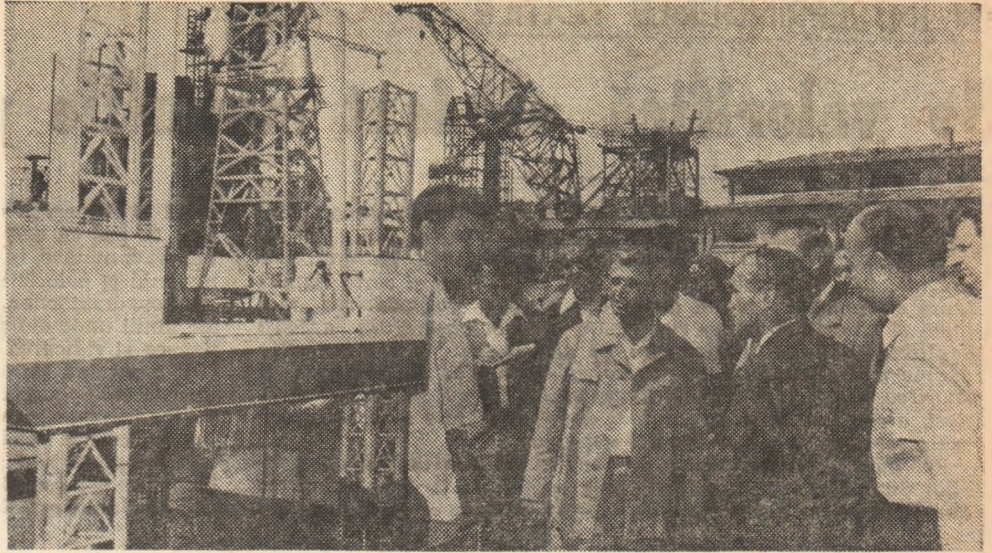
Și întreprinderile sibiene au acordat și acordă, în continuare, un ajutor substanțial unităților care au avut de suferit de pe urma inundațiilor. La întreprinderea de rețele electrice a luat ființă un atelier în cadrul căruia se execută rebobinarea motoarelor electrice provenite de la întreprinderile din Medias. Aparataj electric și de comandă, trimis tot de unitățile din această localitate, a fost reparat de colectivul de la „Balanța”. În același timp, textiliștii întreprinderii „Libertatea” au luat inițiativa de a recondiționa materialele expediate de unitățile similare avariate din Medias și Sighișoara.

De un înalt spirit patriotic au dat și dau dovadă colectivele de muncă din județele moldovene. Astfel, la întreprinderea de utilaje și piese de schimb pentru industria ușoară și la întreprinderea pentru mecanizarea agriculturii din Botoșani au prioritate acum comenzile pentru beneficiarii din județele afectate. De asemenea, numeroși muncitori și maiștri de la întreprinderea textilă „Moldova” au plecat în unitățile similare din Sighișoara și Medias pentru a ajuta la repunerea în funcțiune a capacităților de producție lovite de furia apelor, la recuperarea pagubelor.

Totodată, zeci de petrochimisti de pe platforma industrială Borzești — lăcăuși, mecanici, electricieni, zidari, șamotori, maiștri — oameni cu înaltă calificare, organizați în două caravane, s-au deplasat la Tirnăveni și Turda pentru a acorda asistență tehnică unităților chimice din aceste localități. Cei rămași lângă instalații și-au propus ca, în răstimpul în care tovarășii lor vor sprijini înlăturarea efectelor inundațiilor, să realizeze suplimentar, zilnic, de două ori mai multe produse decât prevede angajamentul.

Fapte de solidaritate muncitorească ne sînt date și de alte întreprinderi. Astfel, colectivul întreprinderii textile „Oltul” din Sf. Gheorghe, muncind cu dăruire, a livrat peste prevederile planului, mai bine de 50 000 mp țesături și opt tone fire de bumbac. În același timp, venind direct în sprijinul colectivului țesătoriei din Sighișoara, grav afectată de inundații, textiliștele din Sf. Gheorghe au spălat, uscat și ajustat o mare cantitate de țesături.

La fel, numeroși muncitori și specialiști sătmăreni, dovedind un înalt spirit de solidaritate muncitorească, au plecat spre zonele calamitate. De la întreprinderea textilă „Ardeleana” Satu-Mare au plecat două grupuri de specialiști — unul la întreprinderea textilă „Bumbacul”-Sighișoara și altul la „Tirnavă”-Medias. Echipe de zidari, șamotori și electricieni de la întreprinderea „23 August” Satu-Mare s-au

Constructorii de nave din Galați informează pe secretarul general al partidului că instalația primei platforme de foraj maritim din țară se află în stadiu avansat de execuție și va fi lansată, potrivit angajamentului, în cinstea zilei de 23 August.

deplasat la „Emailul roșu” Medias. Muncind cu spirit de sacrificiu, alături de colectivele unităților care au suferit de pe urma calamităților, ei au adus o însemnată contribuție la repararea unor utilaje, la repunerea în funcțiune a diferitelor mașini și instalații, la realizarea unor însemnate cantități de produse.

Un sprijin substanțial au acordat întreprinderilor care au suferit de pe urma inundațiilor și colectivele de muncă din unitățile Capitalei. Astfel, întreprinderea „Automatica” a trimis unității similare din Medias subsansamble și piese de schimb pentru efectuarea reparațiilor și restabilirea fluxului tehnologic; de la „Timpuri Noi”, întreprinderea de pompe și alte uzine au fost trimise în județele care au avut mai mult de suferit de pe urma revărsărilor apelor, motocompressoare, motopompe și alte utilaje ce pot fi folosite la lucrările de evacuare a apei, precum și echipe de specialiști care contribuie efectiv la reorganizarea liniilor de producție avariate.

Dar acest spirit de întraajutorare s-a manifestat și se manifestă și pe alte planuri. Mii și zeci de mii de muncitori, tehnicieni și ingineri, au participat și participă, după orele de program, la diferite activități patriotice — amenajarea și consolidarea de diguri, strângerea recoltei de păioase, legume și fructe, la înlăturarea urmelor lăsate de ape în retragerea lor.

Producții suplimentare pentru nevoile economiei naționale, și export

ÎN ACESTE ZILE, cei ce muncesc din întreaga țară, formînd un puternic front al unității, inscriu în cronică întrecerii socialiste recorduri în producție, pentru a satisface cerințele economiei naționale și obligațiile la export. În cele mai multe întreprinderi din Capitală, de pildă, a început o săptămîină record a activității productive, inițiativă prin care colectivele de oameni ai muncii, răspunzînd chemării secretarului general al partidului, s-au angajat să contribuie cu toate forțele la recuperarea pierderilor provocate de inundații. Menționăm angajamentele muncitorilor de la „Republica” de a livra suplimentar în această lună peste 500 tone țevi, ale colectivului de la „23 August” de a depăși planul lunii iulie cu 5,4 milioane lei, ale celui de la întreprinderea de medicamente, care a hotărît să dea în aceeași perioadă o producție suplimentară în valoare de circa 5 mili-

oane lei ș.a. De asemenea, la întreprinderile de radiatoare și echipament metalic, „Danubiana”, „Vulcan”, „Timpuri Noi”, „Energoreparații” și altele, colectivele de muncă au hotărît să lucreze în schimburi prelungite, în vederea obținerii unor cantități sporite de produse.

Chemarea secretarului general al partidului de a realiza producții suplimentare, a trezit un puternic ecou și în rîndul siderurgiştilor din Reșița. Ei s-au angajat să realizeze suplimentar, în al doilea semestru al anului, o producție globală în valoare de 20 milioane lei, 8 000 t. fontă, 6 000 t. oțel, 6 000 t. laminate finite și piese de schimb în valoare de 3 milioane lei.

Insemnate producții peste plan pot fi consemnate și la alte numeroase colective de muncă. La Combinatul de îngrășăminte chimice din Năvodari, de pildă, s-a realizat în primul semestru al acestui an o producție suplimentară în valoare de 14 milioane lei, reprezentînd 3 200 tone îngrășăminte chimice substanță activă peste plan. Înzecindu-și eforturile, colectivul de aici s-a angajat să realizeze în cursul lunii iulie o producție suplimentară de 1 500 000 lei pentru a da ogoarelor patriei cantități mai mari de îngrășăminte.

Cu înalt spirit de responsabilitate, colectivele de muncă acordă întreaga atenție realizării și depășirii planului la export. La întreprinderea de utilaj petrolier din Tirgoviste, care deține circa un sfert din exportul județului, a fost livrat beneficiarilor externi, în plus față de planul la zi, produse evaluate la 29 milioane lei. valută — sumă care întrece substanțial angajamentul asumat pe întregul an 1975. La rîndul său, colectivul întreprinderii „Steaua electrică” din Fieni, unitate care și-a onorat sarcinile de export pe întregul cincinal încă din primul trimestru, a livrat de la începutul anului, peste prevederile la export, aproape 100 000 becuri și alte produse.

FAPTE DE ADEVĂRAT EROISM se inscriu pe marele front al producției. Răspunzînd chemării partidului, toți cei ce muncesc sînt ferm hotărîți să facă totul pentru înlăturarea urmărilor inundațiilor, pentru recuperarea pierderilor, pentru realizarea înainte de termen a prevederilor actualului cincinal de către fiecare întreprindere. Aceste eforturi, această dăruire pusă în slujba patriei, pentru binele tuturor, nu pot avea decît sorți de izbîndă.

B. VASILE, T. LUDOVIC, P. BOGDAN

Se valorifică eficient materiile prime secundare?

Utilizarea judicioasă și valorificarea superioară a materiilor prime, materialelor, combustibililor și energiei electrice în toate ramurile producătoare de bunuri materiale reprezintă una din problemele de mare actualitate și certă importanță economică. Aceasta deoarece: a) prin gospodărirea mai bună și valorificarea lor superioară se pot obține din aceeași cantitate mai multe produse; b) activitatea întreprinderilor devine mai eficientă prin reducerea costurilor de producție și sporirea beneficiilor; c) se diminuează volumul importurilor și, deci, o serie de fonduri valutare pot fi orientate spre satisfacerea altor cerințe ale economiei naționale.

Privită din aceste puncte de vedere activitatea întreprinderilor din industria textilă, se poate afirma că, în anii actualului cincinal, ele au obținut reale progrese, reușind să producă și să

pună la dispoziția consumatorilor produse diversificate, de calitate, în pas cu cele mai rafinate exigențe. Produsele de lână, bumbac, mătase, în și cîneapă, realizate, într-o gamă largă sortimentală și coloristică au întrunit aprecieri nu numai din partea consumatorilor interni, ci și a celor din numeroasele țări ale lumii unde ele sînt exportate. Avînd în centrul atenției menținerea și ridicarea pe o treaptă mai înaltă a calității producției, o sarcină principală a cadrelor din această importantă industrie este și aceea de a gospodări cât mai bine și valorifica superior întreaga cantitate de materii prime și materiale. Cum se împacă aceste două cerințe — calitate superioară și valorificare totală a materiilor prime — ce experiență s-a acumulat, ce probleme se cer cercetate și studiate pentru ca dezideratele amintite să fie cit mai bine îndeplinite?

O interdependență: calitatea produselor — calitatea materiilor prime

PORNIND de la necesitatea ridicării continue a calității produselor, ca și de la tendințele manifestate pe plan mondial, ca acestea să fie realizate cu fire cit mai subțiri, să fie ușoare, să țină pasul cu moda și gusturile variate ale consumatorilor, industria noastră textilă și-a dovedit maturitatea nu numai prin încadrarea sa într-o asemenea tendință, dar și prin inițiativa de a lansa o serie de produse noi în premieră, atît în țară cit și pe plan externe. Condițiile actuale (crearea de noi unități moderne, reutilizarea întreprinderilor vechi cu mașini de înalt randament, dezvoltarea cercetării și activității de creație etc.) au permis și permit, în continuare, ca industria textilă să realizeze asemenea produse.

O condiție nu mai puțin importantă în realizarea de produse de calitate superioară o constituie calitatea materiilor prime, în cazul respectiv — lina, bumbacul, inul, fibrele chimice etc. Pentru a se ajunge la selectarea cit mai corectă a materiilor prime, au loc numeroase activități impuse de tehnologia de fabricație — de transformare a acestora în produse finite. În același scop se cere acordată o atenție deosebită asigurării unor proporții corespunzătoare de amestecuri a materiilor prime vegetale și animale cu cele chimice, asigurarea de utilaje adecvate, reglaje de lucru optime etc. Toate acestea și, în principal, calitatea materiei prime, influențează în bună măsură calitatea fiecărui produs realizat.

Dar în procesul de transformare a materiilor prime în produse finite — care se realizează printr-o multitudine de operații — în afară de obținerea unor semifabricate de calitate specifice fiecărei faze, rezultă, inerență, și pierderi de materie primă și materiale, care pot fi mai mari sau mai mici, în funcție de calitatea produsului de bază realizat, de tehnologia utilizată, de nivelul tehnic al utilajelor etc. Deșeurile respective, cunoscute sub denumirea de materii prime secundare, reintră, prin diferite prelucrări și regenerări (realizate în condiții mult superioare în anii următori) în circuitul producției, fie ca amestec în materiile prime, fie că din ele se realizează sortimente de produse pentru consumul populației și industrial sau își găsească întrebuințări în alte sectoare ale economiei.

Cele mai bune rezolvări în legătură cu valorificarea acestor materii prime secundare au fost găsite în unitățile aparținînd industriei lînii. Asigurînd fabricația de

stofe de calitate din materii prime superioare, întreprinderile Centralei industriei lînii realizează curent și 73 de articole cu conținut de deșeu din lînă (de la 20 la 60%), valorificînd astfel 94,3% din cantitatea totală de deșeu. Cercetătorii, specialiștii centralei și ai ministerului, au studiat îndeaproape posibilitățile de reintroducere în circuitul producției a tuturor genurilor de deșeu din lînuri (deșeurile proprii ale întreprinderilor, cit și cele colectate din in-

- Diversificarea și calitatea — atribute principale.
- Căi multiple folosite pentru valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor
- Se pot obține produse apreciate de consumatori, din lînă și bumbac deșeu?
- Rolul și răspunderea cercetării științifice și a creatorilor de modele pentru atragerea în circuitul economic a materiilor prime secundare
- Experiințe pozitive dar și unele probleme care așteaptă să fie rezolvate

treaga țară de unități specializate), stabilind tehnologii adecvate de utilizare a lor la anumite sortimente de produse, cu costuri mai mici și prețuri de vînzare mai reduse. Întreprinderile de postav Buhuși, „Textila”-Cisnădie, „Independența”-Craiova, „Postav”-Prejmer și Întreprinderea de neșetură Bistrița se numără printre principalele unități ale centralei care reușesc să gospodărească și să valorifice în condiții de calitate și eficiență sporită mari cantități de materii prime secundare provenite din prelucrarea lînii.

Insemnate realizări pe această linie au înregistrat și unitățile pendente de Centrala industrială a bumbacului. În prezent, datorită perfecționării proceselor tehnologice, a dotării cu mașini adecvate, o bună parte din deșeurile de bumbac provenite fie de la filaturi, fie de la țesătorii își găsesc o utilizare din ce în ce mai largă. Valorificarea deșeurilor se face pe 3 căi principale:

a) în cadrul filaturilor de bumbac, prin reintroducerea deșeurilor în amestecuri pentru fire cardate groase (pînă la Nm 34); b) la fabricarea firelor de vignonie, unde deșeurile intră în componența lor în proporție de 75—80%; c) la fabricarea vatei medicinale.

Așa cum rezultă și din tabelul nr. 1, cantitățile cele mai mari de deșeu se utilizează în producția firelor de vignonie. În acest sector, începînd din anul 1973, ca urmare a dotării cu mașini de destrămătură speciale, se folosesc și peticele și fișele provenite din sectorul tricotașelor. Odată cu intrarea în funcțiune la Întreprinderea textilă-Timisoara a unui aparat de vopsit produse filose (destrămate), au fost create și condiții de utilizare la firele de vignonie atît a firelor cit și a peticelor colorate. Firele de vignonie sînt folosite la producția de țesături groase pentru îmbrăcăminte de iarnă (Sibir, Martinela, Barchet, Reitcord), reprezentînd 80% din volumul total utilizat la producția acestor țesături. Restul este folosit la producția de pături realizate de Întreprinderea „Crișana”-Oradea, la fabricarea de suporturi pentru covor P.V.C. de către Întreprinderea textilă „Aurora”-București, la țesături decorative și de îmbrăcăminte ușoară.

Ținînd seama de calitățile mai reduse ale acestei categorii de materii prime secundare se are în vedere crearea, în continuare, de articole care să satisfacă anumite preferințe ale consumatorilor. În acest scop s-au și produs în primul trimestru din anul curent un număr de 8 noi articole (pături, țesături pentru diverse întrebuințări etc.).

Rezultate remarcabile în utilizarea eficientă a deșeurilor au obținut și întreprinderile aparținînd Centralei industriale a mătăsii, inului și cinepei. Cantități însemnate de deșeu sînt frecvent folosite la o serie de produse specifice (prosoape de bucătărie, saci, diferite țesături pentru confecții etc.).

Inițiative cu deosebite efecte economice

ODATĂ CU PREOCUPĂRILE centralelor de a utiliza cit mai eficient materiile prime secundare, în unele unități ale industriei bumbacului și lînii au apărut diferite inițiative, care sporesc considerabil posibilitățile de valorificare superioară a acestora. Astfel, la Întreprinderea textilă „Oltul”-Sf. Gheorghe se produce un fir Nm 34, care are în compoziție 66% deșeu rezultate din filatură și 34% celofibră. Firul, care are o calitate corespunzătoare, este utilizat la realizarea de țesături pentru cearceafuri, avînd desfacerea asi-

gurată. În primul trimestru din acest an, de pildă, a fost valorificată pe această cale o cantitate de 17,6 tone deșeurii. Tot aici se valorifică marginile de mușama, diferitele capete și fișii din țesături de bumbac pentru confecționarea de preșuri manuale solicitate de populație.

Prețioasă ca inițiativă de valorificare a unor deșeurii este și acțiunea ce s-a întreprins la Întreprinderea textilă „30 Decembrie” din Arad, prin stabilirea unei tehnologii adecvate de destrămare a firelor. Aici, în amestec cu bumbac, din materia primă rezultată se fabrică două articole noi. Inițiative valoroase au apărut și la Întreprinderea „Aurora”-București, care confecționează în prezent din capete și fișii din țesături de bumbac rochițe pentru copii, iar la Întreprinderea textilă „Bumbacul”-Timișoara s-a organizat o secție de confecții pentru copii, care folosește în exclusivitate capetele, fișii și cupoanele care cuprind materiale de bună calitate rezultate din fanteziurile de modă. Toate acestea au dus și duc la o valorificare superioară a deșeurilor, permițând întreprinderilor respective să realizeze, pe lângă o mai bună valorificare a materiilor prime, și însemnate beneficii. Iată, de altfel, în tabelul nr. 2, dinamica produselor realizate din deșeurii de întreprinderile Centralei industriei bumbacului în perioada 1972-1975.

Și întreprinderile aparținând Centralei industriei lînii care, așa cum am menționat, consumă 94,3% din deșeurile proprii și toate deșeurile de bună calitate colectate din țară, au înregistrat o dinamică ascendentă în valorificarea acestora în decursul anilor actualului cincinal. Dacă luăm ca bază anul 1973 = 100%, în 1974 s-au consumat 106,3%, iar în acest an se vor utiliza 112%. În multe din unitățile acestei centrale, datorită unor inițiative gospodărești, utilizarea deșeurilor nu mai constituie o problemă, ele găsindu-și o permanentă și eficiență întrebuințare. Sigur că, în procesul valorificării materiei prime secundare, nu s-au atins — cu toate realizările menționate — nici pe departe limitele în cele două sectoare importante ale industriei textile. Este nevoie, în continuare, de strădanii și căutări atât pe linie de creație cât și pe linie de producție. În condițiile actuale însă continuă să existe unele cantități de deșeurii care, în ambele centrale, nu-și găsesc utilizarea în producția de bază. Ce se întâmplă cu acestea? În ce mod sînt ele valorificate?

La Centrala industriei lînii — așa cum ne-au relatat specialiștii — 5,7% din deșeurii se vînd unităților cooperatiei meșteșugărești, C.A.P. și I.A.S. Se vinde scămă nefilabilă (care este utilizată la umpluturi de saltele), fișii de articole neșesute liate, fișii de covoare tufting (care își găsesc utilitatea în agricultura la legatul pomilor) etc.

Cantități însemnate de deșeurii — peste 5 000 tone în 1974 — au fost valorificate și de întreprinderile Centralei industriei bumbacului prin vînzarea lor la unități UCCECOM, Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor și altor beneficiari. Aceste deșeurii, avînd o utilizare diversă, duc desigur la economisirea altor materii prime sau materiale pe ansamblul economiei naționale. Și totuși, în mod firesc ne putem întreba: de ce oare nu s-ar putea valorifica superior aceste deșeurii în cadrul întreprinderilor ce le produc? Ce se întâmplă cu alte genuri de deșeurii care zac în stocuri și anume cele provenite din amestecul bumbacului, lînii sau inului cu fire chimice?

Insuficiența unor studii și implicațiile asupra eficienței producției

PROCESUL de micșorare a volumului de deșeurii și de valorificare eficientă a lor nu decurge lin. Există încă o serie de deficiențe organizatorice, o slabă preocupare în unele întreprinderi în legătură cu această problemă. În cadrul Centralei industriei bumbacului, de pildă, sînt întreprinderi care, deși au condiții, nu depun străduințe suficiente pentru a reintroduce în circuitul producției, sub o formă sau alta, cantitățile de deșeurii ce le produc. Întreprinderea textilă Pitești, spre exemplu, are de valorificat în acest an 100 tone de deșeurii; în trim. I a.c. nu a utilizat decît 19 tone; Întreprinderea „Moldova”-Botoșani, care are drept sarcină anuală de a folosi 50 tone deșeurii, a consumat în primele trei luni din 1975 doar 1,2 tone; Întreprinderea textilă-Teleorman, din 20 tone n-a utilizat nimic. Mari stocuri de deșeurii există și la Întreprinderea textilă-Carei și la Întreprinderea „Dunărea”-Giurgiu, etc.

Cantități mari de deșeurii în stocuri există însă în toate întreprinderile textile care utilizează materiile prime vegetale și animale în amestec cu fire chimice. Cu toate eforturile făcute, specialiștii din Institutul de cercetare al industriei ușoare, din centralele industriale și întreprinderi, nu au găsit soluții adecvate pentru ca aceste materii prime secundare să-și găsească o mai deplină valorificare. Problema rămîne deschisă, studiile și cercetările urmează a fi concentrate mai susținut spre acestea, încît ele să nu constituie un balast, să nu greveze asupra costurilor de producție și, mai ales, să fie, așa cum este normal, o bună sursă de materii prime utilizabile. Alte aspecte ale problemei îl reprezintă modul de valorificare, în general, a deșeurilor, cît și diminuarea lor în procesele de producție. Eforturile depuse în anii din urmă, au condus firește, la unele rezultate. Din păcate, în unitățile Centralei industriei bumbacului, în dorința de a diminua cît mai mult deșeurile, s-a mers de multe ori pe linia realizării de fire mai groase (în condițiile de azi mai puțin folosite la produsele de calitate, care trebuie să fie cît mai ușoare), sau pe reintroducerea lor în anumite proporții în materiile prime, la realizarea unor tipuri de țesături. Or, aceste măsuri au avut adesea consecințe negative, mai ales asupra calității unor produse. De altfel, specialiștii din acest domeniu susțin că, atît defectele cît și alte aspecte negative la unele țesături de bumbac, sînt o consecință a procentului mare sau mic de deșeurii introduse în materia primă de bază — bumbacul. În unele cazuri, acest fenomen, apare și la unele produse realizate de industria lînii.

Așadar, problema respectivă va trebui analizată mai temeinic și rezolvată în așa fel încît să nu diminueze cu nimic calitatea produselor. De altfel experiența a dovedit-o pe deplin că din aceste materii prime secundare, pe baza unor studii și cercetări puse la punct, au fost realizate modele și sortimente adecvate, care s-au bucurat de aprecierea cumpărătorilor. De aceea, în continuare, se cere a fi amplificate aceste experiențe și rezultate, creîndu-se sortimente la care să poată fi utilizate drept materie primă și deșeurile, concomitent cu sondarea pieței pentru asigurarea desfacerii lor. Firește, trebuie avute în vedere și prețurile acestor produse, ele urmînd să fie, după opinia noastră, mai reduse față de cele în al căror conținut se introduce materie primă la prima folosință.

Relevînd aceste aspecte, nu putem să nu consemnăm și alte neajunsuri ce se fac

Tabelul nr.1

Valorificarea deșeurilor în întreprinderile Centralei industriei a bumbacului, în perioada anilor 1971-1975 și în trim. I 1975

	UM	1971	1972	1973	1974	tr. I 1975
Total valorificat din care:	tone	10700	11855	13049	13789	327
1. În cadrul centralei	"	5345	5709	6032	6213	168
din care:						
- în amestec la producerea fibrelor groase tip bbc	"	745	765	1000	856	21
- la producerea fibrelor de vignonie	"	3760	4094	4251	4423	116
- la producerea vatei medicinale	"	830	852	781	937	31
- la alte produse (x)	kg. mii lei	-	1250	3400	4305	54
			320	490	822	12
2. La alte centrale din cadrul MIU						
- la Centrala industriei lînii pt. fire de vignonie	tone	673	926	1408	1100	16
- la Centrala de achiziții	"	1475	1665	1480	748	38
3. La terți	"	3217	3555	5455	5727	183

x) Se referă la confecțiile pentru copii și lenjeriile ce se realizează la întreprinderile textile „Aurora”-București și I.A. „Bumbacul”-Timișoara, la preșurile de la I.A. „Bucegi”-Icoștea și I.A. „Ulul”-Sf. Gheorgh

simțite și care, în unele cazuri, generează creșterea volumului de deșeurii. Este vorba de calitatea unor accesorii pentru mașini și utilaje, marea majoritate executate și livrate chiar de unele unități ale Ministerului Industriei Ușoare. Astfel, garniturile de capace cardo, garniturile rigide pentru carde, manșoanele pentru cilindrii trenului de laminat, tuburile de plastic pentru mașinile cu inele, canetele și altele, sînt adesea necorespunzătoare din punct de vedere calitativ și, din această cauză, reprezintă a sursă permanentă de creștere a volumului de deșeurii. Specialiștii Centralei industriei bumbacului estimează că, dacă garniturile pentru cardă ar fi corespunzătoare, volumul total de deșeurii ar putea fi redus cu 10-20% față de situația actuală, ceea ce ar însemna o economie de peste 200 tone fibră la nivelul unui an. Iată și un alt calcul ilustrativ: numai prin utilizarea unor țevi îmbunătățite sub raportul stabilității, forme și calității execuției, s-ar reduce rupele în timpul filării, precum și deșeurile sub formă de resturi din filatură cu circa 20-25%. Aceasta ar însemna obținerea unei cantități de peste 150 tone fibre care, în loc să se transforme în deșeurii, ar rămîne ca produs finit în continuare.

Așa prezentîndu-se situația, se impune luarea unor măsuri la nivelul Ministerului Industriei Ușoare pentru îmbunătățirea grabnică a calității unor accesorii. În același timp, însă, se cere o mai mare preocupare din partea muncitorilor și, mai ales, a tehnicienilor din întreprinderile industriei bumbacului pentru o mai bună întreținere și reglare a tuturor utilajelor în timpul funcționării acestora, corespunzător exigențelor calitative ale produselor finite și caracteristicilor de calitate ale materiei prime introduse în fabricație.

Preocupări necesare în perspectivă

SARCINA PRINCIPALĂ atît a industriei lînii cît și a celei a bumbacului este aceea de a produce bunuri diversificate, de calitate cît mai bună, care să se bucure de aprecierile consumatorilor. În același timp, ele trebuie să aibă în vedere progresele ce se înregistrează pe plan mondial și să se alinieze cît mai operativ acestora, avînd în vedere faptul că o bună parte din produse-

le lor sînt destinate exportului. Or, între tendințele de ușurare a produselor textile, care concordă și cu anumite progrese în

Tabelul nr. 2

Dinamica produselor realizate din deșeuri în întreprinderile Centralei industriale a bumbacului (1972-1975)

Anul din de-	Articole de-	Desene	Poziții coloris-
șeuri	șeuri		tice
1972	16	113	761
1973	17	117	765
1974	26	170	1119
1975	28	195	1539

domeniul calității, fineții produsului (care impun filarea unor fire din ce în ce mai fine) și utilizarea într-o proporție din ce în ce mai mare a firelor regenerare se naște o contradicție, în sensul scăderii fineții firelor filate. De aici necesitatea imperioasă ca creatorii de articole noi să găsească soluții optime de eliminare a acestei contradicții, în interesul atât al satisfacerii exigențelor cumpărătorilor, cât și al obținerii în întreprinderile respective a unei eficiențe economice ridicate.

O altă problemă care se pune în fața cercetării din industria textilă este aceea a găririi unor metode raționale de utilizare pe scară mai largă a deșeurilor rezultate din procesul de producție. În literatura de specialitate există o serie de lucrări care abordează această temă. Un interes deosebit în această direcție stărnește, de pildă, sistemul de filare cu capăt liber. Utilajul folosit este special conceput pentru a putea fila fibrele regenerare din deșeuri fibroase, firele rezultate fiind net superioare celor de tip vignonie. Acest mod de valorificare a deșeurilor este deosebit de eficient, dar lipsa utilajelor respective (ele fiind necesare a fi importate) nu îngăduie, la ora actuală, aplicarea acestui sistem.

O idee valoroasă care se regăsește, de asemenea, în literatura de specialitate este aceea a organizării de centre specializate

pentru recuperarea fibrelor textile din diferite categorii de deșeuri. Existența unor asemenea centre ar oferi, fără îndoială, posibilitatea unei omogenizări mult mai bune a fibrelor regenerare rezultate. De asemenea, utilajele speciale necesare efectuării diferitelor operații din cadrul procesului de regenerare ar putea fi mai bine folosite. Dar și acest sistem prezintă, pe lângă multiplele avantaje, o serie de neajunsuri. În primul rînd, impune necesitatea transportării unor materii prime care, uneori conțin sub 50% fibre, restul fiind impurități. În al doilea rînd, crearea unor asemenea centre specializate ar impune o riguroasă sortare, pe categorii, a deșeurilor — lucru nu ușor de realizat.

În tot cazul, atât în ce privește valorificarea superioară a materiei prime de bază, cât și a celei secundare, cadrele din cercetare, din producție, cât și specialiștii Ministerului Industriei Ușoare au un timp larg de activitate, pentru a studia diferite variante și de a adopta acele măsuri, tehnice și organizatorice, care să permită armonizarea celor două mari deziderate: pe de o parte, obținerea de produse ușoare, larg diversificate, care să satisfacă mereu mai bine gusturile și exigențele cumpărătorilor; pe de altă, acestea să aducă o largă contribuție la ridicarea eficienței economice în întreprinderile producătoare.

Un timp relativ scurt ne mai desparte pînă la intrarea în cincinalul 1976—1980. Există, ce-i drept, în industria textilă preocupări și sînt luate chiar unele măsuri care să faciliteze în viitor mai buna gospodărire a materiei prime, în general, și a deșeurilor, în special, cuprinderea în planul de stat a unor indicatori specifici care au în vedere condițiile de utilizare a deșeurilor, organizarea în unele întreprinderi de secții specializate pentru valorificarea acestora, organizarea în cadrul Centralei de preindustrializare și achiziții a unor centre moderne de sortare și pregătire pentru utilizarea deșeurilor etc. Centrala industriei lîinii va lărgi pentru 1976, gama de produse cu încă 12 articole care vor utiliza ca materie primă și deșeurile. De asemenea, atât

pentru diversificarea producției, cât și pentru extinderea folosirii deșeurilor, Centrala și-a prevăzut organizarea a două centre de efilosare, care urmează să intre în curînd în producție. A fost, totodată, prevăzută modernizarea unor carde existente. În 1980 Centrala va trebui să atingă un consum de deșeuri cu 60% mai mare față de 1975.

Și la nivelul Centralei industriei bumbacului sînt preconizate o serie de măsuri de perspectivă. Se prevede atingerea parametrilor proiectați la Filaturile „Aurora” — București și „Textila” — Timișoara, prin modernizarea de carde, îmbunătățirea sortimentului și a amestecurilor. Prin aceasta consumul de deșeuri în întreprinderile respective va crește cu 1 700 tone anual. De asemenea, consumul de materie prime secundare va crește, ca urmare a intrării în funcțiune a două noi unități de prelucrare a firelor de vignonie — una în 1976, iar a doua în 1980. Va spori mult în 1976 și capacitatea de producție a vatei medicinale la Întreprinderea de vată Buftea, din care 50% va fi produsă din pieptănătură. În vederea corelării mai bune a producției de țesături cu capacitățile de producere a firelor de vignonie, se vor întreprinde cercetări și crea noi sortimente cu destinații și domenii de folosire deosebite față de cele din prezent. În sfîrșit, tot la această centrală se vor introduce în programele de cercetare din noul cincinal teme privind stabilirea de noi tehnologii de prelucrare a materiilor prime secundare proprii, precum și valorificării superioare a unor categorii de deșeuri tip bumbac care provin din afara sectorului.

Important este acum ca experiența pozitivă să fie consolidată și extinsă, ca diferițele neajunsuri să fie grabnic înlăturate, iar măsurile ce se prevăd în perspectivă să prindă viață. În acest fel, întreprinderile industriei textile vor putea satisface mai bine cerințele consumatorilor și, în același timp, să ridice pe o treaptă mai înaltă eficiența activității lor economice.

V. BOESCU
L. ȚINTEA

TRIBUNA ECONOMISTULUI

Eficiența și creșterea economică într-o relație biunivocă

Este tot mai evident că, în etapa actuală de dezvoltare, unul din factorii principali ai creșterii economice îl constituie eficiența ridicată a noilor investiții puse în funcțiune. De aceea, în stabilirea diverselor mărimi normative sau de aprobare a documentațiilor tehnico-economice pentru noile obiective trebuie să se pornească de la sarcinile concrete de dezvoltare a acestora în perioada respectivă. În acest context se cunoaște că unul din principalii indicatori ai eficienței investițiilor îl constituie coeficientul de eficiență (E). După mulți ani de dezbateri atât economiștii din țara noastră cât și din U.R.S.S. au ajuns la un consens unanim: mărimea sa normală să fie de aproximativ 0,15 lei venit net pe fiecare leu investit, care, de altfel, în literatura de specialitate se găsește sub denumirea de coeficient normal de eficiență (E_N). Ar rezulta că 0,15 ar reprezenta contribuția în medie a oricărei investiții efectuate în economie, urmînd ca proiectele (i) care nu satisfac relația E_i > E_N să fie respinse. Desigur că în funcție de ramura și de politica economică în etapa respectivă s-ar admite „derogări” de la aceasta.

Ulterior, acest coeficient a fost preluat în

calculul de actualizare care încep tot mai mult să-și arate importanța lor în fundamentarea diverselor studii tehnico-economice. Ba mai mult, noile reglementări legale ce se găsesc în pregătire la organele centrale de conducere economică prevăd introducerea tehnicilor de actualizare în fundamentarea deciziilor de investiții. Dar folosirea în toate ramurile a unui coeficient de 0,15 conduce la erori. Astfel, dacă în ramura energiei electrice s-ar folosi coeficientul normal egal cu 0,15, aproximativ toate proiectele ar fi respinse, deoarece E_N > E (unde E = coeficientul de eficiență al ramurii energiei electrice). Cu atât mai mult s-ar agrava lucrurile în ramura respectivă atunci cînd s-ar folosi același coeficient în calculul de actualizare; nici un proiect nu ar putea fi admis. Situația ar fi inversă în industria alimentară și ușoară unde, datorită unui impozit pe circulația mărfurilor ridicat, acumularea este mai ridicată.

În concluzie, reiese necesitatea fundamentării obiective a acestui indicator des utilizat în calculul de eficiență. Mulți autori propuneau ca aceasta să fie luat la nivelul ritmului de creștere a venitului național. Cu toate că este necesar să fie corelat cu ritmul, totuși, după părerea noastră, nu trebuie luat la nivelul acestuia, deoarece s-ar ajunge la aceleași neajunsuri semnale mai sus. Avînd în vedere toate acestea, pentru determinarea lui, să pornim de la egalitatea:

Venit net (V) = Venit net Producție / Investiții (I) = Investiții / Producție, adică, coeficientul de eficiență este egal cu produsul dintre rata rentabilității, calculată la valoarea producției, și randamentul investițiilor (determinat ca raport între producție și volumul investițiilor).

Pornind de la această relație și ținînd cont că la aceeași bază tehnică între ritmul de creștere al producției și volumul investițiilor necesare realizării acesteia există o strînsă legătură, rezultă că pentru realizarea unei producții *) în anul „n” va fi necesar un volum de investiții egal cu cel din anul precedent multiplicat cu ritmul creșterii producției (r), adică I_n = I_{n-1}(1+r) unde: I_n, I_{n-1} = = investițiile în anul n și n-1.

Considerînd că întregul volum de venit net obținut în anul „n” (V_n) se investește, rezultă că suma investițiilor pe cei 2 ani succesivi va fi: I_n = I_{n-1} + V_n. Ținînd cont de aceste două relații putem scrie pentru investiții: I_{n-1} (1 + r) = I_{n-1} + V_n, iar pentru venit net: V_n = r I_{n-1}, adică venitul net realizat, principala sursă a reproducției, lărgite este funcție de ritmul de creștere și investițiile efectuate anterior. Coeficientul de eficiență ca indicator de cuantificare a nivelului eficienței se știe că se exprimă în

anul „n” astfel: E_n = $\frac{V_n}{I_n}$. Înlocuind pe „V_n” și „I_n” în funcție de relațiile de mai sus reiese că E_n = $\frac{r}{(1+r)}$, ceea ce înseamnă

că eficiența este funcție directă de ritmul de creștere a producției. Nerealizarea eficienței ce rezultă din expresia de mai sus

lector univ. Ioan CĂMAȘOIU
(Continuare în pag. 16)

*) Așa cum este cunoscut în calculul economic, atît cînd se urtește de costarea contribuției unui an, îl factor se face abstract de ce lăți. De aceea, a o considerat doar investițiile ca unic factor al creșterii economice.

CONSECVENȚĂ ÎN APLICAREA POLITICII DE CREȘTERE A NIVELULUI DE TRAI

ECONOMIA românească înregistrează an de an o creștere viguroasă, în ritm înalt, o diversificare continuă a producției și o îmbunătățire treptată a parametrilor calitativi ai întregii activități. În actualul cincinal au fost obținute noi succese în dezvoltarea economică și socială, creșterea intensă a forțelor de producție, făurirea unei industrii și agriculturi moderne, înflorirea științei, învățămîntului și culturii, creîndu-se astfel condiții și pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a tuturor oamenilor muncii.

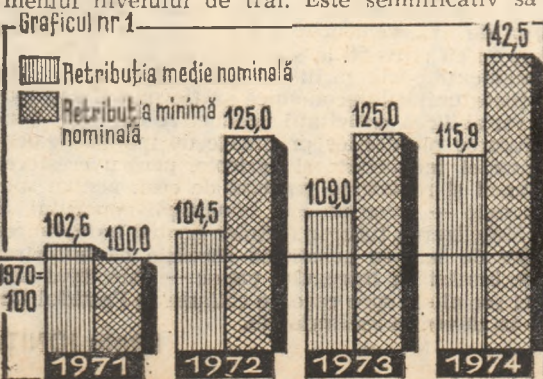
O economie dinamică

REALIZĂRILE din etapa 1971—1975 constituie o mărturie grăitoare a entuziasmului și dăruirii poporului nostru pentru transpunerea în viață a liniei generale a politicii Partidului Comunist Român, îndreptată spre făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră. În ansamblul lor, rezultatele din ultimii patru ani arată că producția industrială a crescut într-un ritm mediu anual de 13,2% față de 11—12% cit s-a prevăzut în planul cincinal pentru cinci ani. Producția mijloacelor de producție a cunoscut o creștere rapidă, dezvoltîndu-se prioritar producția de energie electrică și termică, a metalurgiei, a construcțiilor de mașini și chimiei, ramuri hotărîtoare pentru progresul economic și tehnic, pentru valorificarea superioară a resurselor materiale și de muncă, ponderea lor în anul 1974 în producția industrială a țării crescînd la 55% față de 50% în anul 1970. Totodată, a crescut producția în industria ușoară și alimentară, precum și în sectoarele care produc mărfuri pentru populație, asigurîndu-se sporirea producției de bunuri de consum într-un ritm mediu anual de 12,3%. Acest fapt pune în lumină trăsăturile caracteristice economiei țării noastre, care a devenit, într-un timp scurt, o economie dinamică, echilibrată și în plin proces de modernizare.

Sporirea veniturilor oamenilor muncii

Înfăptuirile remarcabile obținute de oamenii muncii, sub conducerea partidului, în dezvoltarea în ritm susținut a potențialului productiv al țării, în creșterea simțitoare a produsului social și a venitului național se reflectă din plin în ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregii populații. Aceasta constituie obiectivul fundamental al politicii partidului nostru. „Scopul întregii noastre activități economico-sociale, țelul suprem al politicii partidului nostru, esența misiunii sale istorice de transformare revoluționară a societății și de făurire a noii orînduirii, — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — este ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, în concordanță cu necesitățile fiziologice științific determinate și cu cerințele spirituale generate de progresul neîntrerupt al cunoașterii umane”. Profund umanistă, această politică își găsește expresia în măsurile luate an de an pentru creșterea bunăstării întregului popor.

În anii construcției socialiste, ca rezultat direct al ritmurilor înalte ale creșterii economice, s-a asigurat o sporire continuă a venitului național, bază sigură a ridicării generale a nivelului de trai al populației. Utilizarea rațională a venitului național pentru consum și pentru dezvoltare confirmă justetea și caracterul profund științific al politicii partidului nostru în asigurarea echilibrului economiei. Dinamica viguroasă a venitului național, care în 1974 a atins un nivel de 9,3 ori mai mare decît în 1950 și politica justă de repartiție a acestuia, au asigurat o creștere permanentă și ascendentă a fondurilor destinate consumului populației. Una din caracteristicile evoluției fondului de consum este accelerarea treptată a creșterii sale, fapt care situează actualul cincinal și cincinalul anterior printre cele mai dinamice în domeniul nivelului de trai. Este semnificativ să arătăm că la o pondere a acumulării în venit național de 17,3%, în cincinalul 1956—1960 s-a realizat un ritm mediu anual de creștere a fondului de consum de 4,8%, în cincinalul 1966—1970 ponde-

rea acumulării a fost de 30,3%, iar în perioada 1971—1975 se prevede a se menține ridicată, la peste 33%, concomitent înregistrîndu-se ritmuri anuale înalte de creștere a fondului de consum, de 6,2%, și respectiv 8,0%.

Un rol principal în creșterea sistematică a veniturilor oamenilor muncii din întreprinderi și instituții îl au acțiunile inițiate și puse în aplicare cu consecvență de partid de majorare succesivă a retribuției pe măsura dezvoltării ascendente a producției materiale. Este cunoscut că în prezent se află în plină înfăptuire acțiunea de generalizare a majorării retribuției, tuturor oamenilor muncii. Prin recenta Hotărîre a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., începînd cu data de 15 iulie a.c. retribuția tarifară a tuturor categoriilor de personal se majorează suplimentar cu 60 lei lunar. De menționat că această sumă se adaugă atît la retribuția tarifară a personalului la care s-a aplicat deja mărirea retribuției, cît și la retribuția tarifară a personalului la care urmează să se aplice măsurile de majorare a retribuției tarifare pe anul 1975. În plus, această majorare suplimentară nu afectează alocația de stat pentru copii, bursele acordate în învățămîntul de toate gradele, nu modifică cuantumul chiriei astfel cum acesta este stabilit în prezent.

Consecvent principiilor eticii și echității socialiste, conducerea partidului și statului nostru a acordat o atenție deosebită sporirii într-un ritm superior a retribuțiilor mai mici (graficul nr. 1). Ca urmare a acestei majorări suplimentare, retribuția minimă a personalului necalificat va ajunge la 1 200 lei lunar, față de 800 lei cît era în anul 1970, iar retribuția minimă a muncitorilor calificați la 1 406 lei, față de 908 lei cît era în anul 1970.

În ceea ce privește nivelul de trai al oamenilor muncii de la sate, numeroasele măsuri întreprinse de partid pe linia retribuției corespunzătoare a muncii, asigură la nivelul acestuia an o creștere de 35% a veniturilor țărănimii provenite din munca în c.a.p. și gospodăriile personale, pe o persoană activă, față de 1971, depășindu-se în acest domeniu prevederile inițiale. De asemenea, în cursul acestui cincinal pensiile au fost majorate cu 20%.

Îmbunătățirea consumului de bunuri și servicii

ÎN STRÎNSĂ CORELAȚIE cu sporirea veniturilor bănești ale populației crește cererea solvabilă a acesteia, iar pe baza dezvoltării și diversificării producției bunurilor de consum cresc posibilitățile de satisfacere a acestei cereri. Se înregistrează o îmbunătățire a consumului curent de produse alimentare și vestimentare, precum și o acumulare de bunuri de folosință îndelungată (vezi tabelul).

Din analiza dinamicii vînzărilor la principalele mărfuri alimentare rezultă tendințele reale ale consumului populației, și anume: creșterea substanțială a volumului produselor consumate, îmbunătățirea structurii consumului alimentar pe seama creșterii mai rapide a desfacerii alimentelor cu mare valoare nutritivă. Totodată, datele statistice atestă o sporire continuă a consumului de țesături, confecții și încălțăminte, în condițiile unei corelații strînse cu creșterea producției. Și consumul bunurilor de folosință îndelungată a înregistrat o îmbunătățire serioasă, crescînd în mod substanțial înzestrarea gospodăriilor cu mijloace tehnice caracteristice civilizației moderne, ca autoturisme, televizoare, frigider etc.

Nivelul de trai al fiecărei familii crește an de an prin fondurile suportate de la bugetul de stat și din alte fonduri pentru satisfacerea nevoilor social-culturale ale populației în domeniul învățămîntului, culturii, ocrotirii sănătății, artei, asigurărilor și prevederilor sociale etc. (graficul nr. 2).

Stabilitatea și elasticitatea prețurilor

SPORIREA de la an la an a veniturilor populației oferă o imagine incompletă asupra creșterii puterii de cumpărare, dacă nu este corelată cu evoluția nivelului prețurilor cu amănuntul, a impozitelor și taxelor plătute de populație. Numai prin examinarea împreună a tendințelor acestor elemente se poate desprinde evoluția puterii reale de cumpărare a veniturilor populației. Prin planul național unic se promovează o creștere strict corelată a tuturor indicatorilor economici și sociali, o dezvoltare armonioasă a întregului ansamblu al economiei naționale. Astfel, evoluția prețurilor se realizează în mod planificat. Așa a fost posibil ca în anul 1975 indicele general al prețurilor cu amănuntul și al tarifelor pentru mărfurile și serviciile achiziționate de populație să fie doar cu 3 la sută mai mare decît în anul 1970. În actualul cincinal, după cum se vede, nivelul general al prețurilor cu amănuntul a crescut în România, la nivelul unui an doar cu 0,6 la sută, deci într-o proporție neînsemnată, deși în ultimii doi ani economia noastră a trebuit să facă față presiunii inflațio-

**Vinzările cu amănuntul ale principalelor mărfuri
prin comerțul socialist**

U.M.	1950	1965	1970	1971	1972	1973	1974	
Paine	mi tone	667,5	1755,2	1961,7	2141,5	2091,1	2066,5	2145,1
Cartofi	mi tone	178,0	322,8	388,2	506,6	449,2	421,0	536,9
Carne	mi tone	75,9	156,6	185,6	208,5	222,5	233,5	268,2
Ulei comestibil	mi tone	23,9	114,5	134,8	142,2	145,1	149,4	155,4
Lapte (inclusiv lapte praf)	mi hl	354,0	2499,1	4148,9	4254,8	4326,0	5005,4	5271,6
Zahăr	mi tone	84,3	189,6	233,3	257,8	269,0	292,7	301,2
Tesături și confecții de bumbac	mi.m.	143,5	238,6	276,2	288,0	312,7	300,4	312,8
Încălțăminte-total	mi.per.	8,6	36,1	51,2	54,4	57,6	60,9	61,6
din care din piele	mi.per.	6,9	23,7	29,4	29,7	31,5	32,2	33,3
Mobilă	mi.lei ^x	58,0	1912	3243	3352	3577	3526	4418
Aparate de radie	mi buc.	-	267,8	281,5	367,8	383,7	328,9	386,1
Televiziore	mi buc.	-	159,2	242,9	325,3	291,8	283,7	337,7
Frigidere	mi buc.	-	117,4	144,0	156,2	166,1	196,9	225,1
Detegonți	mi.lei ^x	-	-	295,8	329,3	348,8	397,0	430,8
Automobile	mi buc.	-	9,2	26,5	26,3	25,0	24,9	24,3

x) Prețurile fiscale în lei.

niste a pieței mondiale, cu care avem relații tot mai mari, concretizată în creșterea substanțială a prețurilor de import la o serie de materii prime și materiale de bază.

Față de această evoluție a prețurilor de la noi, în țările capitaliste criza economică și monetară se manifestă tot mai pregnant și prin creșterea galopantă a prețurilor. Astfel, indicele prețurilor la consumator în țările Pieței Comune a înregistrat un spor de 8,8 la sută în 1973 și de 13 la sută în 1974. Creșterea nu mai puțin spectaculoasă s-au produs și în Japonia și S.U.A., în care nivelul prețurilor la consumator a fost în 1974 cu 23,8 la sută și respectiv cu 12,1% mai ridicat decât în anul precedent. Din compararea situațiilor de mai sus concluzia care se impune este aceea că stabilitatea prețurilor în țara noastră este o realitate de necontestat. Aceasta reliefează, de asemenea, faptul că în țara noastră sistemul de prețuri constituie o pîrghie importantă a mecanismului de funcționare a economiei naționale.

Avînd implicații profunde asupra principalelor procese și fenomene economice, el reprezintă o pîrghie însemnată pentru orientarea activității economice în direcțiile prevăzute în planul național unic, cu un rol de seamă în dezvoltarea schimburilor între ramuri și întreprinderi, în asigurarea stabilității circulației bănești, în ridicarea nivelului de trai al poporului. Rolul prețului în procesul dezvoltării economice impune promovarea unei politici unitare și coordonate a prețurilor. Astfel, în scopul perfecționării sistemului de producție și livrare, în așa fel încît acestea să corespundă cerințelor actuale și de perspectivă ale economiei naționale, conducerea superioară de partid și de stat a aprobat măsuri privind organizarea acțiunii de reșezare a prețurilor de producție și de livrare.

În obținerea unei înalte eficiențe economice — cerință majoră a conducerii planificate a economiei — un rol deosebit de important revine instrumentelor valorice, în principal sistemului de prețuri, ca mijloc de stimulare a tuturor întreprinderilor în gospodărirea rațională a mijloacelor materiale și bănești. Aceasta presupune ca sistemul de prețuri să acționeze sistematic în direcția determinării unităților socialiste pentru folosirea integrală și cu randament sporit a potențialului economic de care dispun, pentru reducerea cheltuielilor de producție și realizarea pe această bază a unei înalte rentabilități a producției, care să le permită nu numai să-și asigure resursele pentru propria dezvoltare, ci și să participe într-o măsură din ce în ce mai mare la formarea fondurilor bănești centralizate ale statului.

Cu toate acestea, în ultima perioadă, numerose prețuri de producție s-au îndepărtat în mod sensibil de valoare, iar altele, care au fost stabilite la unele produse fără a se ține seama de cheltuielile sociale de producție, frînau îndeplinirea funcțiilor care le revin în optimizarea activității economice. Stabilitatea prețurilor nu înseamnă însă imobilism, nu presupune menținerea neschimbată a prețurilor tuturor produselor. În condițiile economiei noastre, care se caracterizează prin dinamism, au loc importante schimbări în condițiile de producție și desfacere. Datorită imobilismului prețurilor, menținerii lor neschimbate pe o perioadă relativ îndelungată, neadaptării lor la noile condiții de producție din economie, multe dintre ele nu mai reflectă în mod fidel eficiența pe ramuri și subramuri ale economiei, eficiența activității în domeniul comerțului exterior, provocînd greutatea în stabilirea unor opțiuni, în special în ceea ce privește noile obiective de investiții, sau în determinarea rentabilității financiar-valutare a schimburilor cu străinătatea.

La unele produse progresul tehnic, utilizarea unor noi materii prime, conduc la reducerea costurilor; la altele, dimpotrivă, se pot înregistra, la anumite elemente de costuri, creșteri de durată. Ignorarea acestor realități ar face ca prețul să se depărteze treptat de baza lui economică.

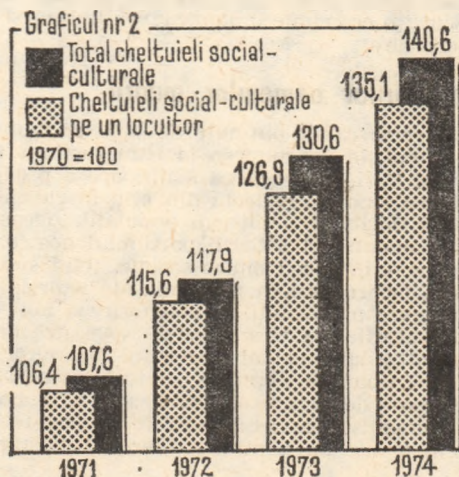
Ținînd seama de sporirea substanțială pe plan mondial a prețurilor unor materii prime de bază, precum și de faptul că prețurile de desfacere cu amănuntul ale unor produse nu acoperă cheltuielile reale de producție, fiind mai mici decât prețul de cost — ceea ce face ca realizarea acestor produse să devină nerentabilă — avînd în vedere și faptul că la unele produse pre-

țurile de desfacere cu amănuntul sînt mai mari față de cheltuielile de producție, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a hotărît recent corectarea unor prețuri și tarife. Astfel, prin Decret prezidențial s-au majorat prețurile cu amănuntul la combustibili, cherestea, unele produse finite din lemn, unele materiale de construcție, hîrtie, blănuri și confecții din piele, sortimente superioare de încălțăminte și articole sportive din piele, covoare lucrate manual, articole din fontă, precum și tarifele la unele servicii prestate populației. De asemenea, s-a dispus majorarea prețurilor la ciorapii din tumbac și reducerea concomitentă, în același volum, a prețurilor la ciorapii din fire sintetice. Se vor corecta prețurile unor medicamente prin reducerea prețurilor la unele sortimente și majorarea altora.

Noile măsuri sînt de esență economică, fiind adoptate în deplină concordanță cu legăturile economice ale unei economii sănătoase și dinamice, cu cerința de a crea condiții optime de acțiune pîrghiilor economice. Prin corectarea unor prețuri s-a avut în vedere, în principal, asigurarea unei rentabilități normale care să permită acoperirea cheltuielilor efective de muncă socială și deci evitarea subvențiilor de la bugetul statului (prin care se diminuează venitul net destinat consumului și dezvoltării), astfel încît să se stimuleze interesul colectivului din întreprinderi să fabrice sortimentele care în prezent sînt nerentabile dar care sînt necesare economiei naționale și populației.

Majorările de prețuri la produsele mai sus-amintite au fost impuse de noile condiții de producție și de desfacere și sînt compensate atît prin reducerea prețurilor la alte produse de importanță similară, cit și prin sporirea veniturilor populației într-o proporție mult mai mare.

Astfel, prin creșterea veniturilor cu peste 2 miliarde, pe baza majorării suplimentare a retribuției și prin sporirea cu 680 milioane lei a cheltuielilor pe care populația le va suporta ca urmare a corecțiilor de prețuri și tarife, oamenii muncii vor primi în cele 5 luni și jumătate din acest an, un venit suplimentar de 1320 milioane lei. La nivelul anului 1976, creșterea veniturilor rezultate din majorarea suplimentară a retribuției va fi de circa 5 miliarde, iar a cheltuielilor determinate de corectarea prețurilor și tarifelor pentru servicii — de 1,4 miliarde lei. Fiecare angajat va primi 720 lei anual ca urmare a majorării suplimentare a

retribuției sale. Aplicarea în viață a tuturor acestor măsuri asigură, în perioada 1971—1975, creșterea cu circa 22 la sută a retribuției reale, depășindu-se în felul acesta prevederile actualului cincinal.

RECENTA Hotărîre a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la majorarea suplimentară a retribuției tarifare a tuturor categoriilor de personal și corectarea unor prețuri se adaugă măsurilor de creștere a veniturilor reale ale populației adoptate în ultimii ani, ilustrînd grăitor consecvența neabătută cu care partidul îndeplinește obiectivele stabilite de Congresul al X-lea și Conferința Națională din 1972 referitoare la ridicarea continuă a nivelului de trai al maselor. Ca rezultat al tuturor acestor măsuri de creștere a nivelului de trai, veniturile reale totale ale populației vor crește în acest an cu circa 50 la sută față de anul 1970.

Interesele fundamentale ale țării, interesele fiecăruia dintre noi impun ca în toate unitățile economice să fie mobilizate toate forțele pentru restabilirea activității productive normale, pentru recuperarea tuturor pierderilor pricinuite de inundații, pentru sporirea producției industriale și agricole, pentru creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost, pentru sporirea avuției naționale — izvor unic al bunăstării poporului, al înfloririi patriei. Mobilizarea tuturor forțelor pentru îndeplinirea cincinalului înaintea termenului constituie cheia care înflorirea patriei și creșterea bunăstării întregului popor — obiectivul central al construcției socialiste spre care ne călăuzește Partidul Comunist Român — va deveni o realitate vie.

Maria IONIȚĂ

PERFECTIONAREA SISTEMULUI DE PREGĂTIRE A CADRELOR ECONOMICE PENTRU AGRICULTURĂ

HOTĂRÎREA recentă a Comitetului Politic Executiv privind trecerea Facultății de economie agrară de la Institutul Agronomic „Nicolae Bălcescu” la Academia de Studii Economice, precum și funcționarea unor secții de profil similar în cadrul facultăților de științe economice din centrele universitare Cluj, Craiova, Iași și Timișoara, se înscrie în cadrul măsurilor de perfecționare a învățământului superior în general și a celui economic în special. Referitor la această măsură, am solicitat tovarășului prof. univ. dr. Oprea Parpală, decanul facultății de economie agriculturii, un punct de vedere privind modul de pregătire și utilizare a economistului în agricultură. Cu acest prilej solicităm și alte opinii privind modalitățile concrete de perfecționare a pregătirii și utilizării în producție a economistului din agricultură în etapa dezvoltării rapide a acestei ramuri de bază a economiei noastre naționale.

ANGAJATĂ într-un proces de a-dinci transformări sociale, tehnice, economice și organizatorice, agricultura românească resimte astăzi, mai mult ca oricând, necesitatea asigurării tuturor condițiilor necesare pentru dezvoltarea intensivă și multilaterală a producției, în vederea creșterii eficienței economice a întregii activități.

Sporirea eficienței economice în agricultura românească la nivelul parametrilor caracteristici unei agriculturi intensive avansate obligă la o strânsă conlucrare între tehnician și economist, în scopul obținerii nu a oricărui spor de producție, ci a celui care asigură și o economicitate ridicată a întregii producții agricole.

Făurirea mării producții agricole socialiste — rod al politicii agrare a Partidului Comunist Român de modernizare socială și pe această bază, de modernizare tehnică a agriculturii românești — a creat premisele și condițiile obligatorii pentru antrenarea la procesul de conducere științifică a unor cadre economice de înaltă competență profesională, capabile să transpună în viață postulatele conducerii științifice, verificate în practica mondială și amenadate de existența proprie.

În sprijinul celor afirmate mai sus, socotim necesar de a aduce următoarele precizări. La sfârșitul anului 1974, atît în cooperativele agricole de producție cît și în întreprinderile agricole de stat și stațiunile de mecanizare a agriculturii gradul de socializare, centralizare și concentrare a producției agricole era foarte ridicat. În cooperativele agricole, spre exemplu, în medie pe o unitate, volumul mijloacelor circulante rulate la nivelul anului 1974 a fost de 5,0 mil. lei, iar în întreprinderile agricole de stat, unde gradul de concentrare este mai ridicat, nivelul volumului mijloacelor circulante utilizate a fost de 42 mil. lei.

Este clar că minuirea unor asemenea mijloace materiale și bănești care, mai ales în cazul întreprinderilor agricole de stat ating sume uriașe, trebuie încredințată unor cadre cu o pregătire și o exper-

riență corespunzătoare. Aici este vorba nu numai de o îndrumare generală financiar-contabilă, de limitarea la anumite operații simple de gestiune specifice gospodarului de odinioară, ci și de responsabilitate materială și morală în fața unor largi colective de oameni ai muncii din agricultură și, în ultimă instanță, în fața întregii societăți. Folosirea rațională a acestor mari resurse materiale și financiare la nivelul fiecărei unități agricole, precum și în profil teritorial, impune prezența unui specialist cu studii superioare economice, de înaltă competență profesională și de o deosebită probitate morală.

Care este însă situația în momentul de față? În ce măsură politica în domeniul învățământului a fost astfel aplicată, încît să răspundă, atît sub aspect cantitativ cît și sub aspect calitativ, acestei cerințe elementare de organizare științifică a producției agricole la nivelul posibilităților pe care le deschide marea gospodărie agricolă socialistă?

Trebuie subliniat că, pentru prima dată în istoria unei țări în care agricultura a deținut un loc preponderant și în care se afirmă încă drept una din ramurile principale ale economiei naționale, aplicării politicii partidului de modernizare a învățământului superior și de legare a lui de cerințele construcției socialiste a dus la apariția unor forme de învățămînt care să pregătească economiști cu studii superioare pentru agricultură. În 1948, în cadrul învățămîntului economic superior din România, a fost creată o specialitate corespunzătoare, prin absolvirea căreia, în decursul anilor, a fost pus la dispoziția agriculturii un mare număr de economiști cu studii superioare, dintre care unii dețin astăzi funcții de mare răspundere în aparatul de stat și chiar în cel de partid. Posibilitățile pe care le-a deschis această măsură au fost însă limitate pe parcurs datorită deselor reorganizări (desființări și reinființări), slabei profilări și insuficienței legării de nevoile concrete — prezente și de perspectivă — ale agriculturii, precum și de dezinteresul manifestat de unele cadre de conducere din agricultură față de o asemenea specialitate.

Ca urmare, în momentul de față, cînd agricultura intră pe făgașul modernizării ei economice, se resimte o acută insufi-

cientă (cantitativă) de cadre economice cu studii superioare, ceea ce se răsfrînge în mod negativ asupra eficienței activității economice din agricultură.

În sectorul cooperatist al agriculturii, la sfârșitul anului 1974, la un număr de 4 420 unități, exista doar un număr de 65 contabil-șefi cu studii superioare. Aceasta înseamnă că un contabil șef cu studii superioare revenea la nu mai puțin de 68 de cooperative, sau că la un întreg județ, revin, în medie, 1,6 contabil-șefi cu studii superioare. Sînt județe, dintre care unele importante din punct de vedere agricol, în care nici unul dintre contabilii-șefi ai cooperativei agricole de producție nu are studii superioare. Situația este și mai elocventă dacă adăugăm că la un număr de 1 111 cooperative agricole de producție (25,1% din numărul total), contabilii-șefi — responsabili și îndrumătorii întregii activități financiar-economice din cooperativă — nu posedă studii de nivel mediu.

Lucrurile nu diferă mult în bine nici în întreprinderile agricole de stat, mai ales dacă ținem seama de raportul și proporțiile în ceea ce privește activitatea economică (față de cooperativele agricole de producție). Pe fiecare întreprindere agricolă de stat, revin 2,1 specialiști cu studii economice superioare, și 8,2 specialiști cu studii economice medii. Dintre cei cu studii superioare, cea mai mare parte lucrează la ferme și sectoare, astfel încît un număr redus de întreprinderi agricole de stat au în fruntea sectorului economic un specialist cu studii superioare.

Insuficiența ca număr, și de aici, slaba influență pe care specialiștii cu studii economice o pot exercita asupra activității financiar-economice din unitățile agricole devin și mai evidente din analiza raportului dintre cadrele de tehnicieni agricoli și economiști. În cooperativele agricole de producție, unde pe fiecare unitate revin în medie 2,5 specialiști cu studii superioare agricole, raportul dintre specialiștii cu studii superioare economice și cei cu studii superioare agricole este de 1 : 169 ! Chiar și în întreprinderile agricole de stat, unde pe fiecare unitate revin 14,5 specialiști cu studii superioare agricole, raportul este de 1 : 7. În asemenea condiții, nu-i de mirare că începînd cu nivelul fermei agricole și pînă la nivelul organelor de conducere teritorială a agriculturii, diferite funcții, prin excelență economice, sînt preluate și îndeplinite de către specialiști cu studii superioare agricole, care nu au pregătirea necesară pentru a le exercita cu competența și responsabilitatea necesară. În felul acesta, pierderea pentru agricultură este dublă : se pierde pe de o parte un specialist agricol care și-ar putea aduce o contribuție prețioasă în profesia sa și, pe de altă parte, se exer-

cită nesatisfăcător o meserie care necesită o anumită pregătire. Dealtfel, șoștim de datorită noastră să atragem atenția că, în ultimii ani, fondul de pregătire economică în învățământul superior agricol a scăzut simțitor, pînă la o limită care pune în pericol dobîndirea cunoștințelor economice de care orice specialist agricol are nevoie chiar pentru exercitarea în bune condiții a propriei meserii, într-o strînsă colaborare și înțelegere cu economistul.

Iată de ce, aspectul cantitativ al problemei generale privind pregătirea cadrelor economice cu studii superioare pentru agricultură este deosebit de acut, acuitate amplificată și de pierderile însemnate care se produc pe parcursul folosirii lor în agricultură. Fapt este că, datorită nevoilor sporite de economiști în toate ramurile economiei naționale, în condițiile existenței unor evidente diferențe de condiții de muncă între agricultură și celelalte domenii de activitate economică se menține un permanent aflux, o migrație chiar a economiștilor din agricultură spre diverse alte ramuri (comerț, construcții, industrie chiar etc.). Această migrație este favorizată și de greutățile (mergînd pînă la adversitățile) pe care proaspeții absolvenți le întîmpină la noile locuri de muncă, greutăți generate de factori subiectivi, mai ales în unitățile unde funcțiile economice de conducere sînt ocupate de persoane cu pregătire profesională necorespunzătoare. De aceea, rezolvarea aspectului cantitativ al problemei privind asigurarea cu economiști cu studii superioare pentru agricultură depinde de influența conjugată a doi factori: primul — mărirea cifrei de școlarizare; al doilea — adoptarea unor măsuri de ordin administrativ, moral și material, care să cointerezeze proaspeții absolvenți să se stabilizeze la noile locuri de muncă. Trebuie recunoscut că actuala cifră de școlarizare este absolut necîndestulătoare: pentru a pregăti la învățământul de zi numai cite un economist, cu studii superioare pentru fiecare cooperativă agricolă (fără a lua în calcul pierderile naturale) avem nevoie de circa 18 ani! Chiar în condițiile centralizării mai departe a producției cooperatiste, ritmul de satisfacere cu economiști cu studii superioare rămîne cu mult sub nivelul nevoilor. De aceea, în viitor se impune corelarea cifrei de școlarizare cu necesarul real de cadre economice pentru agricultură. De asemenea trebuie luate măsuri pentru soluționarea problemei migrației economiștilor din agricultură, atît de dăunătoare pentru bunul mers al activității în caset sector de activitate. Lipsa unei reglementări oficiale a acestei probleme micșorează eficiența tuturor eforturilor materiale, financiare, intelectuale și morale care se depun pentru pregătirea cadrelor de economiști pentru agricultură. Trebuie să devină o obligație cetățenească de a lucra în domeniul ales din momentul concursului de admitere, de a răspunde cheltuielilor pe care societatea le face pentru a asigura un anumit număr de cadre, de o anumită calitate pentru agricultură. În acest sens, se

cere însă și o mai mare mobilizare a tuturor factorilor de răspundere din întreprinderile agricole pentru a crea climatul necesar pentru fiecare tînr absolvent stfel încît acesta să îndrăgească, să se atașeze de locul său de muncă, în slujba căruia să-și pună cunoștințele dobîndite de-a lungul anilor de studii.

O importanță mult mai mare prezintă însă aspectul calitativ al problemei, respectiv calitatea cadrelor de economiști din agricultură, reflectată în componența lor profesională. Fără îndoială că factorul hotărîtor aici este calitatea procesului de învățămînt, începînd cu structura și conținutul programului de învățămînt și terminînd cu calitatea corpului profesional. Din multitudinea acestor aspecte, țin să mă refer, în primul rînd, la structura programului de învățămînt, mai ales la proporționarea diferitelor categorii de discipline, la raportul dintre ele.

Nu încape îndoială că specialistul cu studii superioare economice pentru agricultură trebuie să aibă un profil larg de pregătire profesională, care să-i permită adaptarea în scurt timp la cele mai diverse funcții economice din agricultură. Pentru aceasta, el trebuie să cunoască în profunzime politica agrară a Partidului Comunist Român și economia diferitelor ramuri de producție agricolă, care concură la dezvoltarea intensivă și multilaterală a întregii agriculturi românești. Numai pe această bază el poate găsi soluții corespunzătoare în oricare domeniu de activitate economică din agricultură, a cărui îndrumare și coordonare îi va fi încredințată. În acest context general, ținînd seama de etapa în care se află organizarea activității economice din diferite sectoare ale agriculturii românești, se impun însă cîteva domenii prioritare.

În sectorul cooperatist al agriculturii, care va solicita în viitorul apropiat un însemnat număr de economiști, problema numărului unu, la ordinea zilei, este punerea la punct a evidenței, organizarea corespunzătoare a fluxului informațional. Fără o evidență clară a tuturor bunurilor materiale, a producției, cheltuielilor și veniturilor, nu poate fi vorba de adoptarea unor decizii fundamentate științific pe analiză economică, în baza căreia să poată fi preconizate măsurile optime pentru sporirea eficienței economice. De aceea, în acest sector, evidența contabilă apare drept veriga de bază a întregii organizări științifice a producției și a muncii, în vederea sporirii producției nete și a rentabilității producției. Aceste cerințe concrete și impetuoașe ale producției agricole trebuie să-și găsească oglindirea corespunzătoare în programul de învățămînt pentru economiștii destinați agriculturii, prin creșterea ponderii disciplinelor contabile și financiare, astfel încît absolventul să se poată integra imediat în activitatea de punere la punct a evidenței în oricare cooperativă agricolă de producție.

Dar pregătirea contabilă este doar o

parte componentă — ce-i drept importantă — a pregătirii economistului pentru agricultură, care trebuie să se afirme ca un factor activ al procesului decizional din agricultură. De aceea, problemele privind organizarea, planificarea, conducerea și analiza activității din întreprinderile agricole, trebuie să dețină un loc important în pregătirea sa, pentru organizarea științifică a producției și a muncii, pentru optimizarea proceselor economice la nivel de întreprindere și de fermă agricolă.

Complexitatea tot mai accentuată a problemelor de aprovizionare tehnico-materială și de valorificare a produselor agricole în condițiile diversificării relațiilor economice cu diferite instituții și întreprinderi impune studierea profundă a acestor domenii economice, pe fundalul unor temeinice cunoștințe juridice.

În întreg programul de pregătire complexă a economistului pentru agricultură trebuie avut în vedere că, în bună măsură, competența și utilitatea deciziilor economice sînt determinate de cunoașterea corespunzătoare a aspectelor tehnologice. De aceea, elementele de tehnologie agricolă, reflectate în cunoașterea celor mai moderne tehnologii de producție vegetală și animală constituie, de asemenea, o latură inseparabilă a pregătirii complexe pe care o dobîndește acest economist în decursul anilor de studii.

La toate acestea se adaugă disciplinele instrumentale și metodologice, care îl obișnuiesc cu folosirea metodelor moderne și a mijloacelor electronice de calcul economic, în vederea optimizării întregii activități de producție din agricultură.

Întrucît problema instruirii integrate cu producția și cercetarea (prin importanța ei) va constitui subiectul unei dezbateri aparte, țin să mă refer totuși, la o problemă care, la prima vedere, pare de ordin cantitativ, dar are mari implicații asupra calității pregătirii economiștilor pentru agricultură. Este vorba de necesitatea asigurării unui cadru adecvat (în fiecare centru universitar) pentru constituirea unor colective profesionale puternice, în care să se poată asigura formarea unui corp profesoral de înaltă competență profesională. Actuala fărîmitare a cifrei de școlarizare pe toate centrele universitare ale țării este o piedică în calea înfăptuirii acestui deziderat. De aceea, problema rețelei teritoriale, în strînsă dependență de cifra de școlarizare, trebuie să se alle în atenția factorilor de decizie în organizarea învățămîntului economic superior pentru agricultură.

La peste un sfert de veac de existență în România, pregătirea economiștilor cu studii superioare pentru agricultură este astăzi îndreptată pe un făgaș nou, în dorința unanimă de a contribui la perfecționarea activității economice din agricultură.

prof. univ. dr. O. PAPPALĂ

Un domeniu de perspectivă
în cooperarea economică internațională a României

CONSTRUCȚIA DE LINII DE MONTAJ AUTOVEHICULE ÎN ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE

CONFORM directivelor Coingresului al XI-lea al P.C.R., producția românească de autovehicule va atinge în 1980 un nivel de 245—270 mii unități (din care 50—55 mii autocamioane, 25—30 mii autoutilitare ușoare, 150—170 mii autoturisme de oraș, 20—25 mii autoturisme teren) ceea ce va însemna mai mult decât dublul nivelului producției din 1974.

Acest potențial economic, în puternică creștere, a constituit premisa unei dezvoltări ferme a exportului nostru de autovehicule. Astfel, exportul de autocamioane a fost în 1973 cu 320% mai mare decât în 1965, cel de autoturisme de teren de circa 30 de ori mai mare, în același timp crescând mult exportul de autoturisme de oraș. Concomitent cu creșterile cantitative a sporit numărul țărilor în care s-a realizat exportul, între acestea situându-se Franța, R.F. Germania, Grecia, Finlanda, Cehoslovacia, Polonia, R.D. Germană, Algeria, R.P. Chineză, R.A. Egipt, Nigeria, Columbia, Peru, Ecuador, Iran, etc.

In ce direcții și în ce mod va putea fi realizată amplificarea necesară a exportului românesc de autovehicule ?

In acest articol autorul își propune să analizeze una din modalitățile cheie de dezvoltare a exportului de autovehicule în țările în curs de dezvoltare, beneficiari actuali și potențiali ai unei cote importante din acest export.

IN CUVÎNTAREA ținută la încheierea lucrărilor Consfătuirii cu activul de partid și de stat în domeniul comerțului exterior și cooperării economice internaționale, la 14 februarie 1975, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta : „Consider necesar să ne propunem ca, în următorii doi-trei ani, ponderea schimburilor economice ale țărilor în curs de dezvoltare în comerțul exterior al României să crească cel puțin 25%, iar până în 1980 la cel puțin 30 la sută... Putem aprecia, ținând seama de dorința și de posibilitățile de progres economico-social al acestor țări, de ritmul de dezvoltare al țării noastre, că avem toate condițiile pentru a realiza cu succes sarcina de a ajunge la o creștere simțitoare în următorii ani a schimburilor cu aceste țări, inclusiv a cooperării în producție”.

Atuovehiculele de toate tipurile reprezintă una din principalele categorii de mărfuri importante în țările în curs de dezvoltare. Animată de dorința de a-și crea industria propriei, de a crește ponderea populației ocupate în sectoarele industriale, de a-și face loc în diviziunea internațională a muncii, în domeniul construcției de mașini, țările în curs de dezvoltare manifestă o tendință vizibilă de a realiza acoperirea necesarului de autovehicule printr-un import de piese și subansamble care urmează să fie montate în linii de asamblare autohtone. Aceasta implică importul liniilor de montaj, de know-how tehnologic, atragerea de specialiști capabili să asigure calificarea personalului local etc. Majoritatea statelor în curs de dezvoltare încurajează și sprijină realizarea acestei politici economice prin legislații vamale care protejează industria de asamblare autohtonă, instituind în multe cazuri taxe vamale net superioare la importul de autovehicule gata asamblate în raport cu cele aferente subansamblelor destinate liniilor de montaj locale.

Evident că această situație nu a rămas fără răspuns în politica de penetrație în aceste zone a exportului marilor producători

de autovehicule : dacă la începutul deceniului trecut numai în câteva state în curs de dezvoltare era organizată o industrie de montaj, astăzi în peste 70 din țările în curs de dezvoltare există linii de montaj care asamblează, în serii mai mari sau mai mici, autovehicule din C.K.D.-uri și S.K.D.-uri*) furnizate de marile firme exportatoare.

Tabelul nr. 1 oferă o imagine a dimensiunilor într-adevăr spectaculoase ale exportului pe care constructorii tradiționali de autovehicule îl realizează sub această formă.

Situată în deceniul trecut mult în urma celorlalte țări capitaliste dezvoltate, mari constructoare, în privința exportului de autovehicule, Japonia a depășit în mod rapid acest decalaj adoptând ca principal element de strategie a dezvoltării acestui export constituirea de linii de montaj în țările în curs de dezvoltare : față de 28 linii de montaj în 17 țări în 1964, firmele japoneze dispun în prezent de 98 linii de montaj în 42 de țări.

Procesul de construire de linii de montaj de autovehicule în țările în curs de dezvoltare este departe de a fi încheiat ; el este impulsanat și accelerat în prezent de o serie de factori de ordin economico-conjuncturali între care pot fi citați :

— restringerea posibilităților de desfacere pe piețele proprii ale țărilor capitaliste dezvoltate, datorită puternicei depresiuni economice pe care acestea o traversează și care obligă marile companii din țările respective să forțeze creșterea exportului ;

— intensificarea efortului de industrializare într-o serie de țări în curs de dezvoltare ;

— creșterea disponibilităților de plată a țărilor în curs de dezvoltare posesoare de petrol sau alte materii prime de bază.

În tabelul nr. 2 sînt prezentate liniile de montaj de autovehicule intrate în funcțiune numai în anul 1974 și în primele luni ale anului 1975.

În prezent se află de asemenea în stare de proiect sau într-un stadiu mai mult sau mai puțin înaintat de finalizare un mare număr de noi linii de montaj. Pentru a cita numai câteva exemple, amintim proiectele de realizare a noi capacități de asamblare în Brazilia (autocamioane FIAT OM și Volvo), Kenya (autoturisme Ford-Anglia, V.W. și Toyota), Arabia Saudită

(autoturisme General Motors-S.U.A. și Honda-Japonia), Zair (autoturisme General Motors și Peugeot, autocamioane SAVIEM) etc.

Pornind de la aceste date asupra pieței mondiale, se pune întrebarea : este oportună orientarea industriei românești de profil spre construirea de capacități de asamblare și exportul de autovehicule sub formă de C.K.D.-uri și S.K.D.-uri montate la beneficiar ?

Considerăm că există argumente puternice pentru o orientare efectivă către o asemenea politică de export și anume :

a. creșterea complexității și eficienței exportului prin faptul că presupune export de documentație tehnologică, asistență tehnică, management etc. care însoțește exportul de subansamble destinate montajului local, respectiv export de inteligență, o „marfă” foarte căutată, cu o mare eficiență economică, deoarece reprezintă forma concentrată a unei munci concepționale de înaltă calificare ;

b. piața de desfacere în expansiune : tendința evidentă a țărilor în curs de dezvoltare de a-și crea capacități locale de asamblare și de a proteja aceste industrii, va limita din ce în ce mai mult în perspectivă posibilitățile de export pe aceste piețe a autovehiculelor finite, gata asamblate ;

c. asigurarea unor schimburi economice cu grad mare de stabilitate pe termen lung, necesare în special în relațiile cu țările din care urmează să realizăm un import constant de materii prime de bază ;

d. dezvoltarea în cadrul schimburilor cu țările în cauză a unor activități de cooperare în producție și desfacere, reciproc avantajoase, care să răspundă în mod optim intereselor economice ale ambelor părți.

În prezent, exportul industriei românești constructoare de atuovehicule este în plină creștere și diversificare ca tipodimensiuni și orientare geografică. Ponderea în acest export a livrărilor sub formă de C.K.D.-uri și S.C.K.-uri pentru asamblare în linii de montaj constituite la beneficiar este încă foarte mică în raport cu posibilitățile potențiale și cu tendințele manifestate în evoluția și caracterului cererii externe. Un exemplu pozitiv în acest sens îl constituie linia de montaj de la Melnan — R.A. Egipt în care societatea ELTRANCO asamblează autoturisme românești A.R.O.

Efortul de promovare în continuare a exportului românesc de autovehicule trebuie să includă ca obiectiv major creșterea numărului capacităților de asamblare de acest gen, în țări selectate în urma unor minuțioase studii de piață, pe criteriile capacității de absorbție în perspectivă, a capacităților de montaj concurente existente sau în curs de realizare, a dezvoltării relațiilor economice de ansamblu ale României cu țara respectivă.

În contextul acestor orientări strategice apreciem că trebuie gândită dezvoltarea exportului pentru toate categoriile de autovehicule rutiere produse în țara noastră : autocamioane, autoutilitare ușoare, autoturisme de teren și de oraș, autobuze.

Este evident că oferirea și realizarea unei linii de montaj în țara de destinație

*) C.K. D. = Completely Knocked Down — are semnificația de set de piese al unei mașini sau utilaj complet demontat ; S.K.D. = Semy Knocked Down — are semnificație de set de subansamble al unei mașini sau utilaj parțial demontat ; ambii termeni sînt curent utilizați în această formă în literatura și practica internațională, inclusiv în România.

Tabelul nr. 1.

Tara de origine	Numărul de linii de asamblare în exterior	Numărul de țări importatoare în care aceste linii funcționează	Numărul de autovehicule asamblate în exterior în 1973 *)
Franta	98	46	868.000
R.F.G.	89	38	1.443.000
Anglia	104	44	722.000
S.U.A.	85	30	1.180.000
Japonia	98	42	365.000
Italia	38	31	738.000
Suedia	23	19	82.000
Alte țări	16	10	

*) include autovehiculele asamblate din CKD-uri și SKD-uri importate din țara de origine sau construite sub licență cu un grad mai mult sau mai puțin ridicat de integrare.

nu este o operație simplă. convertirea exportului de autovehicule finite în export de dezasamblare, montate la beneficiar cu un grad mai mult sau mai puțin ridicat de integrare implică rezolvarea unor probleme de amploare: reorganizări tehnologice, organizarea unui sistem de livrare și transport adecvat, proiectarea și realizarea ambalajelor, rezolvarea problemelor de ordin organizatoric, tehnologic și calitativ ale asamblării finale etc.

Situația pe piața externă duce însă la concluzia că acest efort este necesar. El trebuie să fie întreprins din timp și organizat în așa mod încât în paralel cu oferta de autovehicule finite, producătorul — exportatorul român, să poată prezenta oferte de linii de montaj și de livrări de dezasamblate, riguros și amănunțit pregătite.

Forma de cooperare în producție și desfacere exprimată prin livrarea de autovehicule dezasamblate și montarea acestora la beneficiar cu un oarecare grad de integrare autohtonă a producției poate să creeze un flux de export al cărui dimensiuni și constanță în timp să fie de natură să ofere de asemenea următoarele avantaje, poate indirect, dar esențiale.

a. posibilitatea creării unei rețele de

service bine organizată. (condiție sine qua non pentru menținerea unui exportator de autovehicule pe o piață dată), la un nivel care nu poate fi realizat — din motive de rentabilitate economică — în cazul unui export dispersat și discontinuu;

b. posibilitatea oferirii de produse realizate în concepția constructivă, „produs-destinație“, important principiu de marketing. A căuta un beneficiar după realizarea autovehiculului este un mod de a gândi exportul care are dezavantajul adaptării greoaie la cerințele de amănunt ale utilizatorului final.

Aceste cerințe sînt destul de diferite: pe piața africană de exemplu pretențiile sînt mai puțin severe în privința vitezei maxime sau a gradului de depoluare decît pe piața vest-europeană: în schimb se impun condiții mult mai dificile privitoare la robustețe, supradimensionarea sistemului de răcire a motorului, a sistemelor de filtrare, tropicalizare, climatizarea cabinei, construcția suspensiilor etc.

Importanța acestor aspecte trebuie judecată în contextul actualei conjuncturi internaționale în care menținerea și dezvoltarea exportului de autovehicule este condiționată de satisfacerea strictă a cerințelor și necesităților beneficiarului, care

Tabelul nr. 2.

Linii de montaj de autovehicule intrate în funcțiune în țările în curs de dezvoltare în 1971 și începutul anului 1975

Tara	Linia de montaj focalitate	Tipul de autovehicule	capacitate anuală unități
Argentina	Santa Fe	autocamionul FIAT	30.000
Brazilia	Salvador Babia	autobuze Magirus	1.000
Brazilia	Tambaté	autoturisme VW
Pakistan	Karacki	autocamioane SAVIEM	...
Portugalia	Setubal	autoturisme Nissan-Datrum	18.000
Iran	Teheran	autoturisme Opel „Commodore“	10.000
Algeria	Roniba	autocamioane Berliet	4.600
Chana	Takaradi	autocamioane MAN	...
Nigeria	Lagos	autoturisme VW	15.000
Zair	Kimhasha	autoutilitare FIAT	...

are de ales între modelele oferite de un mare număr de producători cu tradiție în domeniu. Este cunoscut că industria constructoare de autovehicule din țările capitaliste traversează în prezent o criză acută de desfacere, criză ce este efectul unor cauze de durată și în consecință va continua să se resimtă pînă la sfîrșitul actualului deceniu. Este de așteptat deci o înăsprire a luptei de concurență pe piața internațională, o intensificare a eforturilor de penetrație a marilor producători tradiționali, o creștere a tensiunii pe care o creează valoarea sensibil supraunitară a raportului ofertă/cerere.

În aceste condiții o adaptare corectă a strategiei de dezvoltare a exportului românesc de autovehicule la caracteristica și cerințele pieței externe este obiectiv necesară, iar accentuarea efortului de convertire a exportului de autovehicule finite către țările în curs de dezvoltare într-un export de linii de montaj, seturi de dezasamblate și tehnologie, ar trebui să constituie după părerea noastră unul din elementele esențiale ale acestei strategii.

I. DĂNESCU
INSCIN

Relații biunivoce

(Urmare din pag. 10)

atrage după sine nerealizarea ritmului de creștere. De altfel, calculind eficiența ca funcție de ritm, a rezultat tabelul 1.

Tabelul nr. 1

Dependența eficienței de ritmul de creștere

Ritm de creștere a venitului național	Coeficientul de eficiență minim necesar pentru asigurarea ritmului de creștere impus (E)
4	3,8
6	5,7
8	7,4
10	9,1
20	16,7

Cazurile de mai sus pornește de la premisa că întregul volum al venitului net este investit, lucru care nu se întâmplă în viața economică, deoarece numai o parte este destinată reproducerii lărgite, restul fiind alte destinații în funcție de etapa de dezvoltare parcursă sau de necesitățile economiei naționale. În acest sens, să considerăm că un anumit procent (d) din venitul net este afectat altor destinații. Rezultă că în conformitate cu relațiile de mai sus vom avea:

$$I_{n-1}(1+r) = I_{n-1} + V_n - d \cdot V_n, \text{ de unde se deduce pentru venit net: } V_n = \frac{r \cdot I_{n-1}}{1-d}$$

Seriind coeficientul de eficiență în funcție de exprimarea reieșită din expresiile de mai sus ale venitului net și investițiilor rezultă:

$$E_n = \frac{r}{(1-d)(1+r)}, \text{ ceea ce înseamnă că}$$

mărimea în perspectivă a eficienței este o funcție direct proporțională cu ritmul creșterii venitului național (respectiv a producției nete) și invers proporțională cu partea din venitul net care ia alte destinații decît investirea lui productivă. Această dependență se poate urmări în tabelul nr. 2.

Tabelul nr. 2

— în % —

Ritm de creștere a venitului național (r)	% din venitul net care ia alte destinații (d)	Coeficientul de eficiență minim necesar pentru asigurarea ritmului de creștere impus
5	25	6,4
5	50	9,6
5	75	19,2
10	25	12,1
10	50	18,2
10	75	36,4
20	25	22,2
20	50	33,3
20	75	66,7

Din tabel se constată că, cu cit se va impune un ritm de creștere mai ridicat, aso-

ciat fiind cu un procent asemănător din venitul net care ia alte destinații, cu atât se reclamă un coeficient de eficiență mai mare, cerință ce uneori, datorită unor condiții obiective, nu poate fi satisfăcută. Reiese, prin urmare, că pentru asigurarea unui ritm ridicat va trebui să scadă ponderea venitului net care ia alte destinații decît investițiile. De altfel, dacă privim în tabel observăm că la un ritm de 10% și la un procent de 25% a venitului net care ia alte destinații rezultă un coeficient de 12,1%, adică apropiat de cel normat (15%) preconizat de specialiștii din țara noastră. Numai că în urma acestei demonstrații observăm că mărimea sa trebuie să fie diferită de la o ramură la alta, fiind în funcție de ritmul de dezvoltare al ramurii și de partea din venitul net care ia alte destinații. În medie, pe economie ar urma ca mărimea coeficientului normat să fie corelată cu ritmul creșterii venitului național, iar pe cu ritmul creșterii venitului național, iar pe ramuri să se abată în sus sau în jos, în funcție de dezvoltarea acesteia.

Utilizarea tehnicii de mai sus, în calculele de eficiență ar putea avea urmări importante asupra obiectivizării și excluderii gradului de aproximare a nivelului eficienței. Astfel, eficiența normată ar fi corelată direct de creșterea economică, iar în cazul introducerii actualizării în normele legale, pe baza relațiilor de mai sus s-ar putea stabili rata de actualizare, ca mărime minimă a eficienței pe economie și prin care s-ar exclude subiectivismul în alegerea sa, pentru judecarea numeroaselor proiecte de investiții ce se efectuează în perioada actuală și în viitor.

CONDUCERE ORGANIZARE

Imperativul productivității

NUMERELE 20, 22, 24 din a.c., Revista economică a prezentat rezultatele unei anchete întreprinse în 30 unități industriale, anchetă prin care au fost puse în evidență unele aspecte ale modului de realizare a sarcinilor de creștere a productivității muncii în primii patru ani ai actualului cincinal. Având în vedere rezultatele anchetei și ținând seama de rolul deosebit ce revine productivității muncii în atingerea obiectivelor dezvoltării economico-sociale a țării în cincinalul următor — cel al afirmării revoluției teh-

nico-științifice mondiale în țara noastră — considerăm utilă dezbateră în continuare a acestei teme, prin intermediul căreia să conturăm o imagine cât mai completă a ansamblului de factori de care depinde productivitatea muncii — expresia cea mai elocventă și determinantul esențial al nivelului dezvoltării țării.

Astăzi publicăm opiniile unor cunoscuți specialiști, factori de răspundere din organe centrale de specialitate. Așteptăm intervențiile cititorilor noștri, interesați în vasta problematică a productivității muncii.

FACTORII DE INFLUENȚĂ

● De ce omul este factorul esențial și cum se exercită acest rol?

ÎN LITERATURA de specialitate întâlnim o gamă foarte largă de factori de creștere a productivității muncii și, în același timp, numeroase variante de grupare a acestora. Fiecare factor sau grupare de factori are la bază anumite criterii de judecată și justificări obiective. Această stare de lucruri este pe deplin justificată și exprimă, pe de o parte, multitudinea elementelor care pot să contribuie la creșterea continuă și sistematică a productivității muncii, iar, pe de altă parte, complexitatea indicatorului productivitate, care măsoară în esență, nivelul eficacității muncii omenești.

Indiferent dacă ne referim la munca materializată sau la munca vie, și într-un caz și în celălalt, nivelul productivității muncii reprezintă o expresie evidentă a forței productive, a priceperii și capacității oamenilor; în cazul muncii materializate, priceperea și ingeniozitatea omului s-au înmagazinat într-un anumit mijloc de muncă sau obiect al muncii și face ca munca oamenilor care minuesc aceste resurse, în procesul activității lor, să fie mai productivă; în cel de al doilea caz, pregătirea profesională, experiența în muncă, spiritul novator al omului asigură în mod direct realizarea unui anumit nivel al productivității muncii sale.

Cercetările efectuate au dovedit că diferențele de productivitate dintre oameni sînt, pe de o parte determinate de pregătire profesională și experiență, iar pe de altă parte de deosebiri individuale dintre oameni care țin în bună parte de aptitudini; este demonstrat că oamenii nu sînt egali între ei din punct de vedere al muncii lor, nici chiar atunci cînd înzestrarea tehnică și organizarea muncii este aceeași; există diferențe de productivitate între oamenii care țin în bună parte de calitățile individuale ale acestora. Se știe că executarea unor operații concrete sau a unor produse cu o anumită înzestrare cere un consum de timp de muncă — fundamental — absolut necesar și care se ob-

ține numai în condiții perfecte de concepție a acestora și a unor metode și procedee de lucru foarte bune, ce nu admit nici un fel de pierderi de timp; un astfel de consum duce la o productivitate a muncii ce se poate obține numai în condiții ideale, la o productivitate a muncii teoretică, spre care se tinde. Aceasta se datorește faptului că în activitatea de zi cu zi, consumul de timp de muncă fundamental este însoțit de cantități variabile de consum suplimentar determinat, în principal, de o gamă largă de neajunsuri de concepție și de folosirea unor metode de execuție mai puțin productive, precum și un consum de timp neproductiv, determinat îndeosebi de greșeli de conducere sau de neajunsuri ale executanților.

Iată că dintr-o prezentare succintă a unor considerații generale legate de forța productivă a muncii omenești se poate cu ușurință ajunge la concluzia că **progresul tehnic, organizarea și nivelul tehnic-cultural al oamenilor** pot fi socotiți printre cei mai importanți factori de creștere a productivității muncii.

Care este însă influența fiecăruia dintre acestor în creșterea productivității muncii? Dacă ar fi să ne referim la calcule concrete efectuate în întreprinderi, am ajunge, de regulă, la concluzia că progresul tehnic și organizarea luate la un loc dețin ponderea cea mai mare în creșterea totală a productivității muncii; dacă ar fi să-i analizăm separat am putea ajunge, de regulă, la concluzia că ponderea cea mai importantă ar trebui să o aibă progresul tehnic; practica arată însă că funcțiile de anumite condiții, nu în puține cazuri, ponderile sînt aproximativ egale.

Recurgînd însă la o analiză mai de detaliu și mai complexă, în care să se aprecieze toți cei trei factori luați în discuție — progresul tehnic, organizarea și nivelul tehnic-cultural al oamenilor — s-ar putea obține o imagine mai cuprinzătoare a importanței relative și a contribuției acestora la sporirea productivității muncii omenești. Pentru aceasta ar fi suficient, cred, să porăim în raționamentul nostru de la factorul care, de fapt, îi determină într-un fel sau altul, pe toți ceilalți. Acesta este evident, omul, cu forța sa de muncă, cu priceperea, inventivitatea și spiritul său creator; omul, care este sin-

gurul în măsură să asigure dezvoltarea continuă a tehnicii, care caută și găsește noi procedee tehnologice mai productive, care conține și realizează instalații, mașini, utilaje și orice alte categorii de mijloace de muncă perfecționate, cu înalt grad de mecanizare sau automatizare; omul, care realizează noi și noi obiecte ale muncii, ce permit o activitate tot mai productivă; omul care conține și aplică soluții de organizare dintre cele mai ingenioase și așa mai departe. Toate acestea sînt desigur funcții de nivel tehnic-cultural al oamenilor muncii, de forța creatoare a fiecărei persoane, pe locul său de muncă, de ansamblul condițiilor economice și sociale pe care orînduirea i le asigură, pe de o parte, pentru pregătirea și perfecționarea sa continuă, iar, pe de altă parte, pentru condițiile de muncă și sociale în care își desfășoară activitatea și în care trăiește.

Pe baza ansamblului de măsuri stabilite de conducerea partidului și statului nostru, în țara noastră sînt create condițiile necesare pentru pregătirea și continua perfecționare a pregătirii de cultură generală, profesională și de specialitate, a tuturor oamenilor muncii, în așa fel încît întreaga economie națională să dispună de potențialul de cadre tehnice, economice și de altă specialitate capabile să asigure pe de o parte progresul rapid al științei în tehnică și organizare, iar pe de altă parte minuirea potrivit cerințelor a tuturor mijloacelor de producție de nivel tehnic ridicat.

Viața demonstrează că cele mai bune rezultate în creșterea în ritmuri înalte a productivității muncii le obțin acele întreprinderi care dispun de un potențial uman de înaltă pregătire profesională în directă concordantă cu cerințele fiecărui loc de muncă. Se cuvine deci, în primul rînd, un accent deosebit pentru stabilirea pe baze științifice a cerințelor locurilor de muncă și selecție sau, după caz, repartizarea tuturor categoriilor de personal în așa fel încît să se asigure o concordantă deplină între priceperea, experiența și calitățile personale, pe de o parte și solicitările fiecărui post pe de altă parte; desigur la aceasta se adaugă o astfel de organizare a muncii fiecărei persoane și a întregului colectiv încît să se asigure o manifestare cât mai largă a inițiativei creatoare a fie-

cărui om al muncii. Exemple numeroase demonstrează că realizarea în întreprinderi a unor acțiuni de autodotare sau crearea unor dispozitive asigură creșteri importante de productivitate. La Întreprinderea industriei sirmii — Cîmpia Turzii, de exemplu, 37% din sarcina de creștere a productivității muncii planificate pe anul 1975 se are în vedere a se realiza pe seama măsurilor de autodotare; la Electromureș — Tîrgu Mureș — 19,3%; la Întreprinderea de prelucrarea lemnului Constanța — 18,7% etc.

Stabilirea judicioasă a unor metode de muncă raționale și determinarea pe această bază a consumului de muncă real necesar asigură pe de o parte o creștere a productivității muncii, iar pe de altă parte o rațională repartizare a sarcinilor pe fiecare lucrător, deschide cîmp liber de acțiune pentru o manifestare deplină a capacității fiecărei persoane, pentru a-și pune pe deplin în valoare priceperea sa, pentru a ilustra în mod real diferențele individuale de productivitate. La Întreprinderea de confecții Vaslui, de pildă, îmbunătățirea fluxurilor de fabricație a programării judicioase a producției pe secții, utilaje și formații de lucru contribuie la realizarea sarcinii de creștere a productivității muncii planificate în anul 1975 cu 7,1%. La Combinatul de articole tehnice din cauciuc Pitești, 32% din sarcina de creștere a productivității muncii planificată pe aceeași perioadă, se poate realiza prin îmbunătățirea organizării locurilor de muncă etc.

Studiile efectuate într-un număr de peste 150 întreprinderi duc la concluzia că sporirea productivității muncii se realizează pe seama progresului tehnic în proporție de 35%—75% la întreprinderi din construcția de mașini grele, 11,3%—78% la întreprinderi din industria chimică; 19%—38% la cele din industria ușoară, 17%—67% la cele din industria alimentară etc. iar pe seama introducerii unor metode de conducere și organizare fundamentate din punct de vedere științific, în proporție de 29%—55% la întreprinderi din construcția de mașini grele, 15%—89% la cele din industria chimică, 23%—47% la cele din industria ușoară etc.

Pentru a aprecia însă în mod cât mai complet eficiența fiecărei măsuri în parte, considerăm că nu este suficientă numai cîmăsurarea nivelului productivității muncii, ci este necesară luarea în considerare și a efortului financiar ce se face pentru a obține o anumită creștere de productivitate a muncii. Din analizele efectuate, la un număr important de întreprinderi, în legătură cu raportul dintre cheltuielile și economia de timp de muncă corespunzătoare, reiese că aceasta prezintă o variație foarte largă și că în genere, efortul financiar este încă destul de important; astfel, cheltuielile privind creșterea productivității muncii, corespunzătoare unei economii relative de un om, variază între circa 4 000 lei și 3 milioane lei la Întreprinderea de construcții speciale industriale și montaj București, între 38 000 lei și peste 4 milioane la Combinatul de articole tehnice din cauciuc Pitești etc.

Ținînd seamă de stadiul actual de înzestrare a economiei noastre, de eforturile înscrinate ce se fac pentru industrializare, pe baza directivelor stabilite de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, se impune ca pe lângă accentuarea procesului de modernizare industrială, pentru pregătirea și perfecționarea cadrelor, un loc din ce în ce mai important să-l ocupe problemele de perfecționare a conducerii și organizării în fiecare atelier, secție, întreprindere, centrală, minister; concomitent cu aceasta se impune, din partea

tuturor conducătorilor de orice nivel ierarhic, stabilirea de măsuri care să asigure o cât mai rațională repartizare a sarcinilor ce revine fiecărui om pe locul său de muncă, măsurarea cât mai riguroasă a contribuției pe care fiecare persoană trebuie să și-o aducă la marea operă de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate în republica noastră.

Cornel HIDOȘ

adjunct al ministrului muncii

ORGANIZAREA

● Pe ce căi și în ce mod organizarea sporește forța productivă a muncii

ATIT PRACTICA MONDIALĂ, cît și practica țării noastre, arată că unități cu procese de producție similare, înzestrate cu aceleași mașini și utilaje, pot avea rezultate diferite, exprimate în consumurile de materiale și de forță de muncă, numai ca urmare a faptului că nu folosesc în mod eficient înzestrarea tehnică de care dispun. În acțiunea patriotică de realizare a actualului cincinal înainte de termen, unitățile care au avut în centrul activității lor preocupări mai mari pentru buna organizare a producției și a muncii, exprimate prin utilizarea mai eficientă a resurselor materiale (mașini, utilaje, echipamente, suprafețele de producție, materiale și materii prime) și a resurselor umane (muncitorii, tehnicienii, inginerii) și celelalte cadre economico-administrative), au reușit să îndeplinească sarcinile stabilite pentru actualul cincinal (de fapt, să crească productivitatea muncii) nu în patru ani și jumătate, cum s-au angajat în cinstea celui de-al XI-lea Congres al partidului, ci chiar în patru ani.

Sarcinile mari privind creșterea productivității muncii pentru cincinalul 1976—1980 (de 138 — 142% în industrie, 150 — 156% în construcții-montaj și 120 — 126% în transporturi feroviare), impun sporirea atenției pentru organizarea științifică a producției și a muncii. Acest aspect este subliniat și în rezoluția congresului în care se pune un accent deosebit pe necesitatea perfecționării formelor și metodelor de organizare și conducere a societății în vederea realizării Programului și Directivelor aprobate.

Care sînt căile concrete prin care organizarea științifică a producției și a muncii acționează pentru creșterea productivității muncii?

O primă cale constă în organizarea corespunzătoare a activității de conducere și a tuturor domeniilor funcționale și de concepție ale întreprinderii, astfel ca sarcinile de producție stabilite acesteia să se poată realiza cu un consum cât mai mic de muncă omenească. În legătură cu această problemă trebuie reținut că în activitatea personalului TESA, care realizează sarcinile de concepție și funcționale ale întreprinderilor, se mențin încă numeroase carente referitoare la folosirea lui în raport cu nivelul cunoștințelor profesionale, utilizarea completă a timpului său de lucru, consumul de muncă pe unitatea de lucrare, calitatea lucrărilor executate etc.

Organizarea corespunzătoare a activității personalului respectiv impune precizarea în cele mai mici detalii a sarcinilor concrete ce revin fiecărui loc de muncă, inclusiv a nivelului profesional, a competențelor, răspunderilor și relațiilor cu celelalte locuri de muncă, precum și a circulației informațiilor, astfel ca acestea să fie de calitate și să asigure luarea la timp a celor mai potrivite decizii. Instrumentul prin care se realizează această măsură constă în aplicarea întocmai a normelor

unitare de structură, în stabilirea regulamentului corespunzător de organizare și funcționare și în dimensionarea — pe bază de norme concrete de muncă — a necesarului de personal pentru realizarea promptă și la timp a sarcinilor ce-i revin.

O altă cale de creștere a productivității muncii constă în organizarea procesului de producție, în așa fel încît să fie utilizate eficient și la maximum posibil capacitățile și suprafețele de producție de care dispune întreprinderea. Îmbinînd avantajele specializării și cooperării în producție cu organizarea acesteia în flux tehnologic, cu o programare care să asigure cel mai scurt ciclu de fabricație și cu o aprovizionare ritmică a locurilor de muncă cu materialele și sculele necesare se poate obține o încărcare cât mai completă a mașinilor, suprafețelor de producție și forței de muncă, precum și eliminarea stocurilor neraționale de materiale, care imobilizează fonduri bănești și importante suprafețe de producție.

Importante rezerve de creștere a productivității muncii pot fi valorificate prin organizarea corespunzătoare a activității de întreținere și reparare a utilajelor, instalațiilor, echipamentelor de măsură și control, precum și a sculelor și dispozitivelor necesare producției, pentru a asigura pe de o parte funcționarea continuă — fără întreruperi — a acestora, iar pe de altă parte scurtarea operațiilor de întreținere și reparare.

Principala cale de sporire a productivității muncii, avîndu-se în vedere că nu presupune deloc sau numai în mică măsură cheltuieli financiare, este organizarea muncii. Practica întreprinderilor noastre, ca și cercetările întreprinse pe plan mondial în acest domeniu, au demonstrat că prin folosirea forței de muncă corespunzător capacității acesteia și cerințelor profesionale ale lucrătorilor, prin utilizarea integrală a timpului de muncă, prin adaptarea reciprocă a muncii la om și a omului la muncă, prin împletirea armonioasă a stimulării morale și materiale pot fi puse în valoare și mobilizate importante rezerve de creștere a productivității muncii.

Modul concret de evidențiere a acestor rezerve constă în folosirea celor mai eficiente forme de diviziune și cooperare în muncă care să asigure creșterea gradului de specializare și folosirea integrală a timpului de muncă: stabilirea și aplicarea metodelor de muncă la care consumul de timp și de efort să fie cât mai redus; dimensionarea și amenajarea rațională a locurilor de muncă pentru a permite desfășurarea continuă a activității; reducerea pînă la anulare a influenței negative a factorilor de mediu ambiant (microclimat, iluminat, zgomot, vibrații, praf, gaze, colorit etc.) și adaptarea sculelor, aparatului de urmărire și control, elementelor de comandă ale mașinilor în așa fel încît să solicite cât mai puțin posibil organismul omeneșc în timpul lucrului, să elimine senzațiile de oboseală și să stimuleze interesul pentru muncă; stabilirea unui regim corespunzător de muncă și de odihnă, corelat cu influența factorilor care generează oboseala asupra organismului, pentru a asigura pe întreaga perioadă de activitate menținerea capacității normale de muncă; folosirea celor mai eficiente forme de retribuție a muncii, pe cît posibil formele de retribuție în acord și în special în acord global, care mobilizează întregul colectiv pentru obținerea unor rezultate bune pe ansamblul subunităților sau chiar al întregii întreprinderi.

Prezentarea succintă a căilor de mobilizare și valorificare a rezervelor de creștere a productivității muncii prin folosirea metodelor organizării științifice a producției și a muncii are menirea să suscite intere-

resul cadrelor de conducere și de specialitate, a tuturor oamenilor muncii din întreprinderi și centrale pentru a da atenția cuvenită căilor respective. Analizele făcute la o serie de întreprinderi, la care conducerea acestora arată că vor fi serioase dificultăți pentru realizarea sarcinii planificate de creștere a productivității muncii, au demonstrat că printr-o studiere atentă a fiecărui loc de muncă sub aspectul conducerii, al organizării procesului tehnologic și a procesului de muncă, al folosirii forței de muncă în raport cu cerințele profesionale ale lucrărilor sau operațiilor ce se execută, au putut fi depistate rezerve mai mari decât cele necesare pentru a se încadra în productivitatea planificată.

Petre ISAC

șef comisie

Consiliul Organizării Economico-Sociale

NORMAREA

● Cum acționează normarea, ca pirghie de valorificare a rezervelor de timp de muncă

UTILIZAREA deplină și rațională a forțelor de producție este condiționată și de stabilirea riguroasă a contribuției pe care fiecare om trebuie să o aducă, în procesul muncii — în raport cu pregătirea și răspunderea ce îi revine — mărimea acestei contribuții determinându-se cu ajutorul **normării muncii**.

Normarea muncii reprezintă o importantă pirghie de creștere a productivității muncii. Pentru a-și îndeplini acest rol, normele de muncă trebuie să fie de calitate, să aibă la bază un proces tehnologic și de muncă rațional, să reflecte în permanență progresul tehnic și condițiile tehnice și organizatorice existente la fiecare loc de muncă. În procesul lor de aplicare, ele trebuie să fie în strinsă concordanță cu condițiile existente: aplicarea unor norme corecte impune din partea conducătorilor de unități și a consilierilor și comitetelor oamenilor muncii, o activitate susținută în scopul realizării unei concordanțe depline între norme și condițiile concrete din producție, asigurându-se reexaminarea acestora ori de câte ori intervin schimbări în consumul de muncă real necesar.

Normele de muncă elaborate în ultima perioadă — pe ansamblul ramurilor — au fost mai bine fundamentate și au reflectat mai corect cantitatea de muncă real necesară pentru executarea lucrărilor.

Totuși, în activitatea de aplicare în producție a normelor de muncă se manifestă o tendință de scădere a preocupărilor conducerilor de unități în acest domeniu, ceea ce a condus — în unele cazuri — la o creștere nejustificată a nivelului mediu de îndeplinire a normelor de muncă, productivitatea muncii nerealizându-se la nivelul sarcinilor planificate. Se mențin în continuare unele deficiențe în legătură cu calitatea unor norme de muncă, prin aceea că nu în toate cazurile, acestea sînt puse de acord sau sînt aplicate în conformitate cu noile condiții create. Astfel de situații s-au întîlnit la Trulstul de construcții industriale București (M.C. Ind.), Întreprinderea de industrializarea cîrnii Harghita (MAIAA) etc., unde, la unele operații, normele de muncă practicate sînt mai largi cu pînă la 15% decât timpul real necesar pentru executarea lor, în condițiile concrete existente la locurile de muncă.

● Practică necorespunzătoare este și folosirea normelor de muncă, de către unii conducători ai proceselor de producție, drept instrumente de stimulare a unor categorii de muncitori, în care scop — cu

bună știință — sînt aplicate norme de muncă mai largi, justificându-se aceasta prin necesitatea atragerii și permanențării muncitorilor respectivi. De exemplu, la Întreprinderea „1 Mai” — Floiești — pe total uzină — în trim. IV, 1974, la o îndeplinire medie a normelor de 105%, muncitorii din cadrul unor meserii înregistrează, în mare parte, în mod nejustificat, indici mari de îndeplinire a normelor, fără un corespondent în creșterea productivității muncii planificate (curățitori sablatori 121 — 133%; rectificatori 119 — 143%, strungari pe strunguri orizontale 113—130% etc.).

De asemenea, în cadrul neajunsurilor în domeniul normării muncii, cu implicații negative asupra posibilităților de creștere a productivității muncii, se înscrie și lipsa de norme de muncă pentru o parte din personalul retribuit în regie. În anul 1974, din totalul de muncitori care lucrează în regie, ponderea muncitorilor care au lucrat fără norme de muncă reprezintă cca. 27% în industrie și 54% în construcții-montaj, acest fenomen fiind mai accentuat la unele ministere, ca de exemplu, la activitatea industrie — MICMG 30,6%, M.I.Ch. 76,1%, MTTC 74,5% etc.

Este cunoscut că în practica unităților economice s-au introdus — în ultima perioadă — programele de măsuri privind asigurarea creșterii productivității muncii, în cadrul cărora sînt nominalizate măsurile concrete de creștere a eficienței în cadrul unor capitole ca: acțiunea progresului tehnic, perfecționarea organizării conducerii, producției și a muncii; calificarea, perfecționarea și creșterea îndemnării executanților etc.

Pentru ca aceste măsuri să conducă la creșterea productivității muncii este necesar ca ele să fie reflectate și în planurile de normare a muncii, astfel ca introducerea lor în producție să fie însoțită de norme de muncă corespunzătoare.

Necesitatea creșterii în continuare a aportului activității de normare a muncii la creșterea productivității muncii impune aplicarea și urmărirea în continuare a măsurilor stabilite de Consiliul de Miniștri în legătură cu obligația unităților de a reexamina sistematic normele de muncă, de a îmbunătăți activitatea de normare a muncii, de a actualiza consumurile de muncă în concordanță cu măsurile de creștere a productivității muncii și cuprinderea în studiile tehnico-economice, odată cu întocmirea acestora, a normelor de muncă care au stat la baza determinării necesarului de forță de muncă pentru obiectivele noi.

Aurel SIMA

director, Ministerul Muncii

PROGRAMELE DE PRODUCTIVITATE

● Cum trebuie concepute și aplicate pentru a-și îndeplini rolul de instrument de conducere

ÎN ANSAMBLUL metodelor noi introduse în ultimii ani în practica de conducere a proceselor economice din țara noastră, un instrument deosebit de eficient s-a dovedit a fi programul de măsuri pentru creșterea productivității muncii, elaborat și adoptat la nivelul întreprinderilor, centralelor industriale și ministerelor, pe baza studierii condițiilor și posibilităților reale ale acestora.

Programul de productivitate urmărește valorificarea tuturor rezervelor de creș-

tere a productivității muncii din unități, stabilește responsabilități clare de valorificare a lor pe secții, ateliere și locuri de muncă, orientînd în permanență eforturile colectivelor de oameni ai muncii spre realizarea obiectivelor planificate.

Astfel conceput, programul de creștere a productivității muncii furnizează conducerilor unităților economice informații utile privind modul în care sînt realizate sarcinile planificate, factorii de influență, responsabilitățile, clementele pe baza cărora conducerile întreprinderilor pot adopta cele mai adecvate decizii cerute de îndeplinirea și depășirea nivelului planificat al productivității muncii.

Programul de productivitate, reflectînd posibilitățile concrete, soluțiile detaliate privind asigurarea realizării sarcinilor de creștere a productivității stabilite prin plan, devine astfel un instrument de conducere. De altfel, putem spune că aplicarea programului de productivitate reprezintă o modalitate concretă de conducere pe bază de obiective.

Programul de productivitate cuprinde grupe de măsuri, stabilite pe factorii de influență a creșterii productivității muncii și care se referă în principal la: acțiunea progresului tehnic; perfecționarea organizării conducerii, a producției și a muncii; calificarea, perfecționarea și creșterea îndemnării executanților; influența unor factori naturali; schimbarea structurii producției și a cooperării între întreprinderi.

Sarcinile planificate de creștere a productivității muncii se realizează în mod diferit pe întreprinderi, centrale și ministere, ținînd seama de condițiile concrete ale acestora, care se exprimă în mare parte prin contribuția diferită pe care o au grupele de măsuri pe principalii factori de influență. Astfel, ponderea acestora în creșterea productivității muncii pe ansamblul a patru județe analizate recent se prezintă, la nivelul anului 1975, în felul următor (vezi tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Denumirea județului	Gradul de acoperire a creșterii productivității muncii pe grupe de măsuri și factori de influență față de sarcina planificată considerată 100%				
	Introducerea programului tehnic	Organizarea conducerii, producției și a muncii	Calificarea persoanelor	Factorii naturali	Influența schimbării structurii producției și alte măsuri
Brașov	33,87	45,26	7,29	-0,61	14,19
Cluj	33,7	38,5	10,8	-	17
Constanța	40,70	50,00	7,50	-	1,8
Timiș	37,35	48,14	8,38	-0,50	6,63

În elaborarea și aplicarea programelor de productivitate este necesar să se țină seama de schimbarea continuă a condițiilor de producție, de necesitatea luării în considerare a tuturor factorilor de influență, pentru o justă fundamentare a obiectivelor de creștere a productivității. Apariția multor elemente noi pe parcursul desfășurării activităților economice ale unei întreprinderi, reclamă o reglare permanentă a programelor de creștere a productivității muncii.

Sarcinilor de realizare a productivității muncii trebuie să li se asocieze acțiuni și măsuri concrete în vederea atingerii unor obiective, legate alături de înzestrarea tehnică cit și de nivelul organizării, cum ar fi: controlul modului de utilizare a fondurilor de investiții și măsura în care acestea reprezintă un progres din punct de vedere tehnic, respectiv măsura în care ele pot fi

Petre FRUJINĂ

director adjunct, Ministerul Muncii

(Continuare în pag. 32)

TEORII
IDEI

ti

IDEOLOGIE — POLITICĂ — EDUCAȚIE

Dialectica perfecționării conducerii economiei socialiste

„Studierea temeinică a vieții, a fenomenelor noi constituie principala cerință, absolut obligatorie a unei juste conduceri și planificări a economiei”,

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Raportul C.C. al P.C.R. la Congresul al IX-lea al partidului)

ANI CONSTRUCȚIEI SOCIALISMULUI, ani de intensă și masivă dezvoltare politică, socială și economică, în care au înflorit democrația, știința și cultura și în care a crescut permanent nivelul de viață al tuturor oamenilor muncii, au impus și favorizat apariția și formarea unui sistem general al științei conducerii societății socialiste românești cu subsistemele sale privind conducerea economiei și unităților economice, celorlalte sectoare și domenii ale activităților social-umane din țara noastră. Este demonstrat faptul că întreaga bogăție de idei, concepte, teorii și experiențe proprii, dezvoltate, clarificate, definite și practicate, în special în ultimul deceniu, în România socialistă au pus bazele științei conducerii societății socialiste în țara noastră.

La Congresul al IX-lea al partidului, de la care a trecut un deceniu, considerat, pe drept cuvânt, ca fiind cel mai fecund din întreaga istorie a țării noastre tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că: „este imperios necesar ca în activitatea lor, organele de conducere și planificare a economiei să țină permanent seama de cerințele legilor obiective care acționează în societatea noastră-cum sint legea valorii, legea dezvoltării planice, proporționale a economiei naționale, legea economică fundamentală a socialismului”. Se formula astfel cerința așezării întregii activități de conducere a economiei pe baze rigurose științifice, pornind de la cunoașterea realităților specifice țării noastre, etapei corespunzătoare și obiectivelor majore ale socialismului.

Fenomenul legic, în raport cu caracteristicile perioadei istorice pe care o parcurgem, așezare a conducerii pe baze științifice în țara noastră a fost relevat în mod frecvent în documentele partidului nostru „**În etapa actuală devine o necesitate imperioasă ridicarea nivelului conducerii operii de făurire a noii orînduirii sociale. Azi conducerea construcției socialiste devine una din științele hotărîtoare pentru progresul social multilateral**”).

Congresul al IX-lea al P.C.R. a fost momentul istoric în care, din necesități obiective, conducerea în țara noastră, după îndelungate acumulări, a făcut marele salt calitativ de la practică la știință. La baza științei conducerii stau filozofia materialist dialectică și economia politică marxistă, experiența proprie în conducerea și dezvoltarea societății românești, a tuturor compartimentelor sale, cerințele reale, particulare, ale dezvoltării noastre viitoare, specificitățile construcției orînduirii noastre socialiste.

Formulînd coordonatele acestei discipline tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „**În abordarea problemelor științei conducerii societății este (...) necesar să avem permanent în vedere deosebirile determinate de caracterul orînduirii sociale, de particularitățile relațiilor de producție. Fără îndoială există și legități generale care, într-o formă sau alta, acționează în toate orînduirile, păstrîndu-și valabilitatea și în socialism; aceste legități exprimă unele trăsături și cerințe comune ale organizării și conducerii vieții sociale. Dar chiar și acestea suferă schimbări în funcție de condițiile concrete date. Ele capătă forme și modalități deosebite de manifestare în raport cu dezvoltarea forțelor și relațiilor de producție, a științei și culturii, cu progresul general al societății**”).

În acest sens, cîteva idei de bază se impun cu pregnanță din analiza documentelor programatice ale P.C.R. și care constituie obiectul preocupărilor științei conducerii și a tuturor participanților la actul decizional din țara noastră:

● perfecționarea continuă a conducerii unitare ca o cerință a dialecticii progresului;

● dezvoltarea autonomiei și inițiativei largi a unităților, corelate cu conducerea unitară, cauză și efect ale dezvoltării complexe a democrației social-economice socialiste românești.

Conducerea unitară, armonioasă

**a întregii societăți — atribut suveran
al națiunii socialiste**

Congresul al IX-lea al P.C.R. a fundamentat și aplicat principiile **conducerii unitare** a proceselor, a întregii activități economico-sociale, iar în perioada care a urmat ca o încununare a experienței poporului nostru în lupta sa milenară de eliberare națională și socială, — luptă desfășurată în ultimele peste cinci decenii sub eroica conducere a partidului — s-a elaborat Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, cartă ideologică a partidului, document fundamental de conducere științifică a societății spre comunism. Bazat pe știința materialist istorică, Programul sintetizează bogata experiență teoretică și practică a partidului nostru, legată de istoria veche și nouă a poporului, de năzuințele lui spre progres. Acest document programatic a apărut la timpul cel mai potrivit, la răscrucea în care confruntările și verificările teoretice au fost încununate de practică prin marile succese dobîndite în grandioasa operă de construcție socialistă. De altfel acest moment al deplinei maturități este și garanția că preceptele programatice ale trecerii victorioase spre comunism se vor împlini, așa cum întreaga operă socialistă preconizată și proiectată de partid a fost înfăptuită de popor sub înțeleapta sa conducere.

Programul arată că înfăptuirea cu succes a marilor sarcini de dezvoltare multilaterală a patriei impune măsuri hotărîte pentru asigurarea unei conduceri științifice a societății, indispensabilă progresului armonios al tuturor sectoarelor de activitate.

În Program se precizează că „**Progresul rapid al tuturor domeniilor de activitate face necesară conducerea unitară, armonioasă a societății, unirea tuturor eforturilor pe baza unui plan unic, central**”). Viitorul **conducerii unitare** ca sistem este asigurat pentru o perioadă îndelungată. Așa cum cunoaștem, în mod obiectiv națiunea și statul își păstrează și le cresc rolul și funcțiile (ultimele cu unele modificări de pondere în funcție de etape) încă în comunism și în consecință, acum și în perioada de trecere la comunism, conducerea unitară se va întări în virtutea legalităților social-economice.

În socialism conducerea societății și implicit a economiei este în mod firesc purtătoarea și păstrătoarea tradițiilor progresiste, a intereselor și a particularităților impuse de necesitățile dezvoltării națiunii, iar statul socialist, reprezentant al întregului popor muncitor, este instrumentul, aparatul primordial prin care se realizează această conducere.

Conducerea unei națiuni, a unei țări și a unei economii, apare ca un drept istoricește determinat al națiunii respective, al exponenților ei. Din considerente obiective, determinate de necesitățile obiective ale creșterii nivelului de trai, material și cultural al celor ce muncesc, de revoluția tehnico-științifică și de cerințele micșorării decalajelor față de țările avansate, rezultă și sarcinile perfecționării continue a activității de conducere unitară a economiei, a întregii societăți. O concluzie teoretică importantă care se poate desprinde și din practica conducerii societății, exercitată

după Congresul al IX-lea al P.C.R., este că **dialectica dezvoltării societății** impune și o dialectică corespunzătoare a perfecționării conducerii societății și a economiei.

Planul național unic — cadrul afirmării autonomiei funcționale în organismele economiei și în profilul teritorial

I. Între **conducerea unitară** pe baza planului național unic de dezvoltare economică și socială și procesul de **perfectionare continuă** există un raport logic, condiționat de dialectica dezvoltării, de ritmurile accelerate ale acestei dezvoltări. În acest sens conducerea unitară, în întreg deceniul care a trecut, s-a adaptat permanent și în avans față de această dinamică a dezvoltării, perfecționându-și continuu metodele, tehnicile și mijloacele în funcție de specificitatea și cerințele fiecărei etape parcursă în evoluția societății.

Asistăm și participăm la întărirea rolului planului național unic ca instrument metodologic esențial al conducerii societății, în condițiile în care el nu mai este privit în viziunea conceptuală care-i conferea un conținut mai limitat de „plan al economiei naționale”. Sensul actual al denumirii „planul național unic al dezvoltării economico-sociale” reflectă și o profundă modificare conceptuală cu privire la conținutul planului ca instrument al conducerii, modificare ce corespunde necesităților actualei etape de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și aceleia de trecere spre comunism. Aceste cerințe au dus și la construirea sistemului național de informatică pentru conducerea societății, a economiei, a celorlalte domenii, a proceselor tehnologice și tehnice, utilizând o rețea din ce în ce mai complexă de calculatoare, instalații automate, de modele și programe matematice.

II. Perfecționarea conducerii determină implicit și perfecționarea organizării activităților în domeniile și sectoarele sociale și economice ale producției, ale muncii sociale în general. O relație la care se impune să reflectăm atunci când ne referim la conducerea unitară — în lumina principiilor formulate la Congresul al IX-lea și afirmate în practica conducerii exercitate de partid — este îmbinarea **conducerii unitare cu autonomia funcțională și lărgirea inițiativei unităților de bază**. În acest sens, în Program se arată că „Păstrând principiul conducerii unitare pe baza planului unic, se va acționa continuu pentru extinderea autonomiei unităților economico-sociale în toate sectoarele de activitate; în același timp, este necesar ca dezvoltarea autonomiei, a inițiativei de jos să fie realizată în cadrul concepției de conducere unitară, a programului unic de dezvoltare a societății noastre”⁶⁾.

Aceste prevederi își găsesc expresie în întărirea principiului muncii colective, în fapt în manifestarea concretă în profunzime a democrației socio-economice. Instituționalizarea adunărilor generale ale oamenilor muncii, ale comitetelor și consiliilor oamenilor muncii împreună cu consiliile lor pe probleme, ale consiliilor de conducere a ministerelor și instituțiilor centrale, existența la nivelul conducerii societății a unor organisme colective larg reprezentative cum sînt: Marea Adunare Națională cu comisiile sale, Consiliul de Stat, Consiliul Controlului Muncitoresc al Activității Economico-Sociale, Frontul Unității Socialiste etc.; sau la nivel local consiliile populare cu comisiile lor etc.; construirea unui sistem legislativ și, în ultimă instanță, participarea maselor, a întregului popor la conducerea economiei, a treburilor societății, a țării, toate converg spre lărgirea democrației socialiste în forme din ce în ce mai concrete și dinamice.

Toată această diversificare de organisme și forme de participare efectivă, concretă și eficace la activitățile decizionale constituie tot atâtea forumuri în care, practic, întregul popor găsește cadrul participării la conducerea propriilor sale destine.

III. Dialectica perfecționării conducerii ca practică dar mai ales ca știință, înseamnă și **combaterea riguroasă a concepțiilor burgheze despre conducere**, implicit a celor ce se referă la „caracterul democratic” al acesteia în capitalism.

În țările occidentale, în special în cele mai dezvoltate, sînt și astăzi o serie de teoreticieni care, prezentînd activitatea de conducere în capitalism, ca o activitate științific fundamentată „care slujește aceluiași scop în toate țările dezvoltate”, încearcă în mod vădit să estompeze relațiile antagoniste de clasă, se străduiesc să demonstreze că scopurile exploataților s-au contopit cu cele ale maselor exploatare și că acestor „scopuri productive comune” le slujește aceeași conducere⁷⁾. De pildă, profesorul american Peter F. Drucker, de la Universitatea din New York, afirmă în mod deschis: „Știm acum că conducerea trebuie să acționeze în așa fel încît valorile, aspirațiile și tradițiile indivizilor, ale comunităților și ale societății să devină productive, în vederea unui scop productiv comun”⁸⁾.

Viața însăși dezmente cu puterea faptelor și demonstrează principial și practic că adevărul este cu totul altul. Elocvent este exemplul deosebit de actual al efectelor distructive ale crizei prin care trece capitalismul, cînd consecințele grave ale inflației ce se manifestă fără excepție în toate statele capitaliste, sînt suportate în principal de masele muncitoare și nu de deținătorii capitalului, statele occidentale dezvoltate urmărind în același timp rezolvarea problemelor penuriei de materii prime și energie pe seama popoarelor din țările slab dezvoltate sau în curs de dezvoltare, care luptă pentru o nouă și echitabilă ordine economică.

De asemenea, afirmațiile lui Peter F. Drucker că în scurt timp conducerea se va ocupa „...și mai mult de dezvoltarea unității economice pentru a o adapta la nevoile, aspirațiile și potențialul individului”⁹⁾, sînt nefundamentate atîta timp cît între aspirațiile și nevoile maselor muncitoare salariate și cele ale deținătorilor capitalului sînt și vor fi antagonisme: concesiile pe care întreprinderea capitalistă le face în domeniul „relațiilor umane” urmărind în fapt creșterea productivității muncii și a profitului întreprinderii fără compensația corespunzătoare în satisfacerea trebuințelor — istoricește constituite — ale reproducției forței de muncă.

În antiteză cu teoria și practica conducerii în țările capitaliste, în orînduirea socialistă conducerea are o bază unitară și omogenă. Specificul orînduirii sociale, creează diferențe de esență ale caracterului conducerii (privită ca știință și practică), în cadrul diferitelor moduri de producție.

IV. În viziunea sistemică preconizată de Congresul al IX-lea și realizată cu consecvență în deceniul ce i-a urmat, perfecționarea conducerii înseamnă și **considerarea permanentă și fundamentată a atributelor** ei inseparabil legate de categoria de drept „suveranitate națională” și de specificitatea dezvoltării proprii a națiunii române pe drumul socialismului și comunismului,

Asfel:

PREVIZIUNEA — se exercită ordonat, prin planificarea de perspectivă, curentă și operativă, precum și prin prognoză, în conformitate cu legea dezvoltării planice proporționale (pe baza planului unic de dezvoltare economico-socială) și cu principiul centralismului democratic, cuprinzînd corelat toate domeniile și nivelurile activităților economico-sociale.

ORGANIZAREA — toate structurile organizatorice se realizează în mod unitar în conformitate cu necesități reale și în corelare cu nevoile de organizare a tuturor sectoarelor și domeniilor în cadrul întregii societăți și economii, urmărindu-se structuri suplă, raționale și eficiente în cadrul teritoriului național.

COMANDA — se exercită prin organe colective și operative, consecință a deciziilor luate în condiții larg democratice, la elaborarea lor participînd masele largi și adoptarea lor fiind în principal sarcina organelor colective instituite conform legilor țării.

COORDONAREA — se desfășoară unitar și corelat, se referă la dezvoltarea armonioasă a întregii societăți, a economiei la nivel național și în profil teritorial, a unităților și indivizilor, dezvoltarea nivelelor micro raportîndu-se întotdeauna și la interesele superioare ale întregului sistem și invers. Ea este în competența organelor colective și operative de conducere pe toate treptele conducerii economiei naționale.

CONTROLUL — se exercită prin organe colective de stat și obștești cu participarea largă a reprezentanților oamenilor muncii, funcția sa generală ca și a întregii activități de conducere este aceea de colaborare și întrajutorare tovarășească în scopul prevenirii și eliminării lipsurilor, greșelilor și greutăților și al apărării avuției naționale — scop ce constituie interesul major al maselor muncitoare, al fiecărui cetățean în dubla sa calitate de proprietar și producător.

Exercitarea acestor atribute constituie dreptul exclusiv al conducerii națiunii noastre socialiste. Acest fapt nu contrazice, ci tocmai presupune o astfel de conducere a economiei care să asigure o participare activă, pe baza unei depline egalități, la diviziunea internațională a muncii, la cooperarea internațională, în primul rînd alături de țările socialiste. În „Programul complex” C.A.E.R. se arată clar că direcția sau sarcina principală a colaborării țărilor membre în activitatea de planificare este legată de faptul că „țările membre ale C.A.E.R. consideră că colaborarea în domeniul activității de planificare și, îndeosebi, în domeniul coordonării planurilor reprezintă principala metodă a organizării, colaborării și adîncirii diviziunii internaționale socialiste a muncii”. Această statuare are motivări obiective. Coordonaarea planurilor are la bază faptul că planul de stat reprezintă legic, pentru fiecare țară, pîrghia principală a conducerii economice. Dreptul de a conduce dezvoltarea economică și socială și de a planifica este parte componentă a dreptului inalienabil și imprescriptibil al popoarelor de a-și hotărî singure soarta, ceea ce definește tocmai noțiunea suveranității de stat.

V. O altă trăsătură a perfecționării conducerii asupra căreia

dr. Eugeniu NICULESCU-MIZIL

(Continuare în pag. 24)

SE INCHEIE cel de-al patrulea deceniu al „Teoriei generate” keynesiene și, sub forța împrejurărilor actuale, se testează validitatea gnoseologică și operațională a acestei nălipite de interes creații a gândirii economice burgheze contemporane. Deși unii încearcă să se descotorosească de keynesism, se pare că economia occidentală nu-și poate permite acest lucru. Lucrurile nu merg nici cu el, nici fără el.

Așa au fost de-alungul deceniilor variatele sale invocări în modele ale dinamicii, în replici de conciliere asemenea noii sinteze neoclasică, dar mai ales în formule de politică economică anticriză... Acum, cind principalele forțe ale capitalismului resimt puternic consecințele celei mai grave recesiuni din ultimele patru decenii, validitatea sa nu poate să nu fie pusă la îndoială. Oamenii de afaceri și-au lăsat măsurile de rigoare-sfidind orice canoane, încercind, cu prețul unei largi radicalizări sociale ieșirea pe seama maselor de oameni ai muncii. Explicațiile teoretice pentru cauzele și consecințele acestor seisme economico-sociale — ca și justificările teoretice ale „soluțiilor” pragmatice businessului — trebuie să le dea, totuși, cercurile erudite din avăratele trusturi ale creierelor, care sînt universitățile. Așa

Keynesismul... din nou sub tirul insurgenților

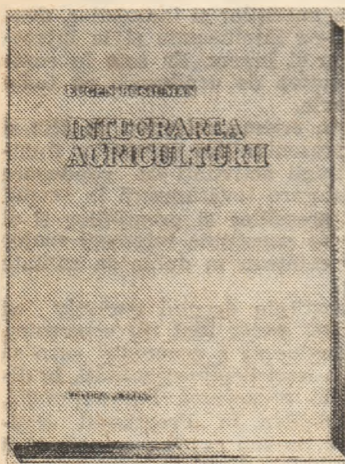
pare firesc să citim într-un număr al revistei cercurilor de afaceri din S.U.A., în „Business Week” din 12 mai 1975, un titlu semnificativ, inclusiv prin faptul că se prezintă ca editorial pentru problemele de orizont teoretic: „Noii keynesieni au noi rețete”! Lectura articolului ne-a convins că titlul reprezintă, prin ceea ce este scris, doar un avans, dacă nu cumva doar o autosugestie. Dar prin această discuția teoretică nu este mai puțin interesantă, s-ar putea spune chiar dimpotrivă.

Dar mai întii să facem prezentările acestor „nu — prea — tineri turci”, cum îi califică articolul pe faimoșii „bastarzi” keynesieni, în fond rebeli „insur-

genți” de ultimă oră, aduși în notorietate de convulsiile economiei americane: în ordine alfabetică ar fi vorba de Robert W. Clower cu colegul său, Axel Leijonhufvd, de la Universitatea din California, Paul Davidson, de la Universitatea Rutgers, Hyman P. Minsky, de la Universitatea din Washington, Sidney Weintraub, de la Universitatea din Pensilvania. Din păcate, săptăminalul american nu dă referiri la lucrări și idei fundamentale ale „rebelilor”, ceea ce, desigur, face dificilă aprecierea întemeiată a comentariilor lor, prezentate fragmentar și fugăr în maniera unor monologuri, nu totdeauna foarte spirituale. Iată-l, de pildă, pe R. W. Clower, care acuză urbis et orbis pe economiștii oficiali că nu au fundamente teoretice pentru previziunile lor, devreme ce pînă în urmă cu jumătate de an, față de declanșarea acestei ultime recesiuni — devenite între timp depresiune — practic nici unul dintre maeștrii „economicșului” nu schițau nici o îngrijorare. Surprinde în articol chiar ironia stînjitoare adresată lui P. A. Samuelson, care nu simțea nici măcar nevoia unor reduceri stimulative de impozite în decembrie trecut... De la cazul general, atacurile „insurgenților” se detaliază îndeosebi pe probleme financiare și monetare. H. P. Minsky acuză pe keynesienii ortodocși de neglijarea aspectelor financiare ale activității eco-

nomice, împrejurare care a accelerat tensiunile inflaționiste. Consecințele inflaționiste ale rețetelor keynesiene sînt denunțate și de S. Weintraub, în timp ce P. Davidson încearcă să-l apere pe J. M. Keynes de un asemenea „mal-entendu”. Pe problema rolului monedei se întîlnesc acum, după ce s-au confruntat îndelung, atît keynesienii conformiști, cit și monetariștii, prin definiție liberali — ceea ce reprezintă o nouă ediție a noii sinteze neoclasică, constată R. W. Clower. În fond, este vorba de reeditarea sistemului de echilibru walrasian într-o variantă sui-generis de teorie a dezechilibrului, în care se folosesc elemente operaționale evolute de felul probabilității riscului, firelor de așteptare, spiritul speculatoriu al oamenilor de afaceri ș. a. Sistemul informațional, calculele de probabilitate, de raționalitate în general și comportamentale în special, permit, în sensul teoriei keynesiene homeostaza (echilibrul, stabilitatea) sistemului economic, care cu un „gresaj” și cu un „șoc” (undeva!)... merge, se autoajustează! Ba, s-avem iertare, intervine P. Davidson, în sensul lui Keynes moneda este recipient de valoare (a store of value) ca orice alt produs. Inflația este la fel de gravă, ca și depresiunea, pentru că exercită redistribuirea veniturilor de la cei cu venituri mici la cei cu venituri mari, ceea ce

fise

● Bazată pe un bogat material informativ, lucrarea Integrarea agriculturii, apărută recent în Editura „Ceres” (224 pag), elaborată de Eugen Bucuman, doctor în economie, tratează problema conținutului teoriei și practicii îmbinării într-un sistem unic — în contextul complexului economic național — a diferitelor pro-

cese de producție, circulație și comercializare a produselor agricole care se succed sau se completează reciproc. Tema, astfel concepută este aprofundată prin sintezele referitoare la formele de îmbinare orizontală și verticală practicate în economia a 6 țări capitaliste și prin analiza efectuată asupra problematicei și formelor integrării agriculturii în complexele economice naționale din 7 țări socialiste.

Din întreaga lucrare rezultă că acest proces a căpătat un caracter tot mai intens în țările capitaliste dezvoltate și că, în țările socialiste conducerea și planificarea integrată a tuturor verigilor din complexul economic agroindustrial al fiecărei țări au devenit o necesitate. În acest fel, agricultura bazată pe marea întreprindere constituie fundamentul dezvoltării echilibrate a complexului agroindustrial ca subansamblu macroeconomic.

Inflația — fenomen complex

● Ocupindu-se, printre altele, de esența și mecanismul infla-

ției actuale, din Occident, A. Belciuk constată, în articolul Mir kapitala: inflația kak ona est (Lumea capitalului: inflația așa cum este), apărut în revista MEJDUNARODNAIA IJZN (nr. 6/1975), că abundența masei monetare era în trecut legată de regulă de deficitele bugetare, iar acestea de cheltuielile de război crescînde, de imixtiunea monopolist-statală în economie. În prezent, afirmă el, a devenit evidentă unilateralitatea unei atari înțelegeri a mecanismului și esenței inflației. Deficietele bugetelor din țările capitaliste dezvoltate nu au fost însoțite de regulă de o emisiune monetară suplimentară neacoperită. Aceste fenomene au devenit apanajul multor țări în curs de dezvoltare, îndeosebi latino-americane. În majoritatea cazurilor dimensiunile surplusului monetar nu poate să explice proporțiile creșterii prețurilor. Și, în orice caz, se pune întrebarea ce a determinat creșterea masei bănești. Inflația — spune A.B. — este un proces complex la baza căruia stau factori legați atît de producție, cit și de masa monetară. Creșterea prețurilor este de-

terminată în special de mecanismul monopolist: în momentele slăbirii conjuncturii, monopolurile preferă să micșoreze sau să limiteze creșterea producției, dar să nu coboare prețurile — preferință pe care, dată fiind greutatea specifică actuală a monopolurilor, ele și-o pot satisface; de altă parte, economia capitalistă nu mai poate exista fără o imixtiune statală, care necesită mijloace, stîmulează cererea și contribuie direct sau indirect la emisiunea monetară și expansiunea creditelor bancare.

Joan Robinson — autoare a unui „Economics”

● Revista L'EXPANSION (mai 1975) anunță apariția în limba franceză a unei lucrări, despre care afirmă că va concura, în universități, celebrul manual de „economică” (este vorba de „Economics”) al lui P.A. Samuelson. Este cartea L'économie moderne (Economica modernă), de Joan Robinson și John Eatwell (Ediscience, Mc Graw Hill, 438 p.). Din prezentare rezultă că în prima parte a cărții se face o descriere critică a mari-

reclamă ca singură rațională o politică de venituri. Deci, cine sînt „rebelii insurgenți” ai keynesismului? Niște noi prozești ai lui P. A. Samuelson. Deci ce este keynesismul „bastard”? Este cunoscuta nouă sinteză neoclasică a Nobelului din 1970 pentru economie.

Ce „noutăți” ne rezervă discuția „bastarzilor” americani ai keynesismului? În orice caz, o confruntare a teoriei keynesiene cu realitățile recesiunii principalelor puteri ale economiei capitaliste. De ce se pun acum în discuție elementele analizei keynesiene, pirghiile sale de intervenție, ca și consecințele — contradictorii — ale intervenției statului în economia capitalistă contemporană. Se știe că în euforia anilor '60 economiștii atașați concepției oficiale (burgheze) despre soarta capitalismului puteau să susțină că au descoperit secretele instrumentării științifice a prosperității perpetue. Se cunoaște însă și decepția anilor '70, cînd, chiar și fără convulsiile depresiei actuale, uneori aceleași glasuri, cîntau pe cele mai diverse voci incapacitatea aceleiași concepții oficiale (burgheze) de a mai stăpîni explicativ și operațional forțele dezlănțuite în economia statelor capitaliste occidentale. Și, așa cum este firesc, aceeași teorie căreia i s-au cîntat în deceniul trecut osanale, trebuie să răspundă în deceniul pe care-l parcurgem de eșecuri

rile evidente și mereu mai intense. O testare sui-generis, în care contestarea, autocontestarea sînt la modă. Controversele „bastarzilor” keynesieni sînt un obiect de studiu, care ni se revelă demn de a fi larg cunoscut. Oricum ar fi împărțite taberele între ortodocși și recalitranti, disecarea tezelor și demonstrațiile keynesiene este o parte componentă a demersului pe care-l inițiasă fiind în viață J. M. Keynes, care scria în finalul Teoriei sale generale că ideile economiștilor și ale politologilor influențează puternic lumea — în cazul de față a oamenilor de afaceri. Este evident că oamenii de afaceri reproșează teoriei economice oficiale (burgheze) că nu-și găsește făgașul de acces sore problemele grave ale realității economice actuale. „Insurgenții” deceniului al patrulea de la apariția Teoriei generale par a fi, în felul lor, purtătorii de cuvînt ai nemulțumirii beneficiarilor. Și, de ce să nu fim sinceri, își asumă o sarcină deloc ușoară, necum plăcută. Desigur, zgomotele controverselor seamănă de departe cu contestarea. Ce se contestă? Ideea de echilibru — în cele mai diverse ipostaze ale sale: echilibrul „pur” walrasian și echilibrul „real”, de ajustare, tipic keynesian; echilibrul monetar și echilibrul financiar; echilibrul între inflație și venituri; echilibrul între inflație și recesiune.

Controversa de contestare a acestor echilibre se desfășoară, metodic, pe toate fațetele sale văzute sau numai imaginate.

Și totuși „Noii keynesieni au noi rețete”? Concluziile spre care converg (cînd converg!) monologurile „rebelilor” sînt cele ale unei politici „raționale” de venituri. Ceea ce, după cum spuneam, știm de la sinteza samuelsoniană. Să fi ajuns și P. A. Samuelson la vremea patriarhului, cînd își incită discipolii spre „verificarea prin contestare”? Greu de spus. Dacă pentru început „insurgenții” se prevalază de mentor, s-ar putea, totuși, pînă la urmă, să-l ia și în serios și să-i ofere și o contestare reală. Pentru că noii contestatori par a fi teoreticieni viguroși. Pentru că ei s-ar putea să aibă efectiv noi (le) rețete! Și doar să aștepte reacțiile celor contestați, pentru a-și „regla tirul”. Pentru că, oricum, după depresiune vine revirimentul, și cei ce s-au găsit la dezlănțuirea lui „avînd idei”, au beneficiul implicat (nu rare ori gratuit!) al „ideii salvatoare”. Ceea ce nu ar fi fost precedent, după cum au dovedit cazuri ca acela al lui J. M. Keynes însuși. De aceea prima lor grijă este să-l discepe pe maestrul. Apoi pe maestrul maestrului. Miza pusă în joc merită riscul!

S-ar putea reveni pe larg cu noi și cu detalii asupra acestei dispute, care ar putea să țintească departe în acest al

patrulea deceniu, căci teoria generală keynesiană suscită periodic acest examen. Este cursul real al crizei economiei politice burgheze contemporane. Este o treaptă nouă a dizgrației unor concepții, unor metode, unor operatori. Pentru a putea naște o altă teorie pe aceste fundamente? Cine s-ar putea încumeta s-o spună? Se va putea vedea însă sigur o nouă încercare de a salva economia capitalistă din convulsiile gravei crize economice complexe — de supraproducție, de devalorizări monetare și valutare, de dezechilibre bugetare, de nefolosire a capacităților de producție, în primul rînd a forței de muncă, de epuizare revoltătoare a resurselor energetice și materiale ale Planetei, de vicieri a relațiilor comerciale dintre state, de frustrare și spoliere a celor ce se zbat în subdezvoltare. Este aici destul loc pentru largă invocare a calculelor elegante și a rafinementelor logice. Dar, oare, și pentru suportabilitatea socială? Ciudat, dar „insurgenții” nu discută nimic despre OAMENI, ca și cum cauzele s-ar ciștiga numai cu bani, cu bănci și cu ceva combinații lexicale sofisticate. Și în acest caz ca și în multe altele ei vor hotărî soarta ideilor. Și iată cum discuția despre ideile insurgenților devine, cu adevărat, interesantă.

dr. Ioan CRISTESCU

lor doctrine economice pînă la „era neoclasică”. A doua parte analizează mecanismele acțiunii în cadrul economiei occidentale, pornind de la un model — un gen de machetă a economiei, foarte simplă, care pune în evidență conflictele de interese (între proprietari funciari și țărani, între salarii și profituri ș.a.), model care se concretizează treptat într-o economie complexă. Ultima parte este o încercare critică asupra „lunii contemporane”. Lucrarea, se spune în prezentare, este de interes general: dar să nu se caute în ea precizări asupra funcționării cotidiene a economiei, rețete de gestiune, exemple concrete. Este, în primul rînd, o carte făcută de universitari, dar ea atacă „marile probleme de obicei ignorate”.

Cum se va ieși din criză?

● Jean Boissonat își intitulează editorialul din L'EXPANSION (iunie 1975) L'alphabet de la reprise (Alfabetul repriezei), pornind de la asemănarea dintre reprezentarea grafică a modalităților de ieșire din criză

ză imaginate de diferiți economiști și unele litere ale alfabetului latin. Ar existat, astfel, „reprise” în L, în U, în V și în W.

Forma în L ar sugera că depresiunea nu ar putea fi urmată decît de o reprieză lentă, sau chiar de stagnare. Occidentul ar trebui să învețe să trăiască cu mai puțin de 3 la sută creștere economică și peste 5 la sută șomaj.

Ipozeza în V, inversă celei precedente, s-ar sprijini pe reducerea maximă a stocurilor precum și pe măsurile de „reflație” luate de aproape toate țările occidentale în lunile din urmă.

Ipozeza în U nu este decît o variantă a celei precedente, în care nivelul minim stagnează, întîrzie să treacă în inviorare; o dată însă ce activitatea a fost realizată, se trece repede în avînt.

Dar tocmai o reprieză puternică ar comporta, într-un timp scurt, riscuri grave de inflație și la orizont ar apărea imaginea literei W: aproximativ prin 1977 inflația ar determina o nouă „cură de austeritate”, politici

restrictive, șomaj, rate de inflație de 15-20%. Intregul occident s-ar găsi în regimul u-nui „stop and go”, ca în Anglia postbelică. În nici una din ipotezele semnalate (și chiar în cazul formei U, pentru care înclină J.B.), economia occidentală nu va mai reveni, după părerea autorului, la ritmurile de creștere anterioare.

Un punct de vedere cu privire la atribuirea premiului Nobel pentru economie

● Într-un articol cu titlul Ein gefälliger Fehlgriff (O gafă din complexentă), publicat în WIRTSCHAFTSWOCHE de Gerhard Kade, profesor de statistică și econometrie la Technische Hochschule din Darmstadt și reprodus de „Problèmes économiques” din 7 mai 1975, se arată că în anii care au trecut de la introducerea premiului Nobel pentru economie în 1968, acesta a dobîndit aceeași reputație discutabilă pe care o are de multă vreme premiul Nobel pentru literatură și, în ultimii ani, premiul Nobel pentru pace: anume, s-ar observa aceeași criterii care vor să treacă drept obiectivitate, ponderație și imparțialitate, dar care

sînt o încercare de dozare pe naționalități, de armonizare a intereselor, de respectare a pluralismului nu numai în succesiunea anuală a premiilor, dar chiar și la fiecare atribuire anuală. După o trecere în revistă a premiilor Nobel pentru economie din 1969 pînă în 1973, G. K. insistă mai mult asupra celor acordate în 1974 lui F. A. Hayek și G. Myrdal. Autorul recunoaște importanța lucrărilor acestora. „Totuși, spune el, oricare ar fi respectul datorat lucrărilor din tinerețe ale acestor doi savanți, de ce comitetul de atribuire a premiului utilizează în expunerea sa de motive cuvîntul «original» cu atîta complexentă? În fața crizei economice mondiale, a inflației permanente și a șomajului crescînd care o însoțește, este un oarecare cinism — consideră G. K. — să atribui premiul Nobel pentru lucrări în materie de teorie monetară și de politică conjuncturală”.

Dialectica perfecționării

(Urmare în pag. 21)

s-a pus accentul cuvenit la Congresul al IX-lea al P.C.R. și în documentele fundamentate care i-au urmat, este aceea că în mod obiectiv, socialismul asigură permanent și armonios concordanța dintre dezvoltarea forțelor de producție și caracterul relațiilor de producție într-un echilibru adecvat între om-tehnică și mediu, și prin îmbinarea factorilor interni cu cei externi ai dezvoltării economiei naționale.

Perfecționarea conducerii socialiste presupune în mod obiectiv și manifestarea grijii permanente față de soluționarea unor probleme sociale și ecologice pe care le ridică dezvoltarea cum sînt : secundarea dezvoltării economico-industriale de măsuri de apărare și conservare a mediului natural la nivel național.

Dar perfecționarea conducerii în socialism presupune, de asemenea, cu necesitate, luarea în considerare a încadrării economiei naționale — pe baza principiilor : respectării suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc — în ansamblul economiei mondiale și a interdependențelor ce se creează și se lăgesc, a cooperării economice internaționale și în spiritul unei noi ordini economice internaționale preconizate și susținute și de țara noastră.

Sarcinile conducerii, ale perfecționării ei, legate de participarea noastră la diviziunea internațională a muncii rezultate din hotărârile Congresului al IX-lea și din documentele care i-au urmat se conturează în domeniul activității practice ale producției și comerțului în general :

— de a stimula și determina o informare completă și complexă a organismelor de resort naționale cu privire la conjuncturile de piață și la orientarea activităților economico-productive legate și de export-import conform cu elementele favorabile ale acestei conjuncturi, precum și de a stimula informarea largă a partenerilor existenți sau posibili asupra posibilităților noastre de cooperare economică ;

— de a realiza în practica relațiilor economice de schimb și cooperare creșterea gradului de operativitate în exercitarea obligațiilor și drepturilor organizațiilor românești de resort ;

— de a realiza întotdeauna acel grad de rentabilitate a acțiunilor noastre în cadrul participării active la schimbul mondial de valori care în nici o împrejurare să nu ne pună în stare de inferioritate față de partener etc.

Este cunoscută participarea activă, dinamică, pozitivă desfășurată în ultimul deceniu de țara noastră în cadrul vieții politice și economice internaționale, activitate unanim recunoscută și apreciată în lume. Sarcina perfecționării conducerii constă și în a asigura ca alături de efortul conducerii de partid și de stat, al promotorului consecvent al acestei politici, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să se unească permanent și efortul rodnic al tuturor organelor centrale și unităților economico-productive de a onora cât mai prestigios și eficient clauzele, obligațiile și drepturile asumate prin convenții, angajamente, contracte.

Adaptarea conducerii la cerințele viitorului — devansindu-le

Dialectica perfecționării conducerii pretinde și **abordarea funcțiilor ei în perspectiva** largă a direcțiilor creării societății socialiste multilateral dezvoltate și a societății comuniste, a omogenizării ramurilor economiei naționale, a conținutului și mijloacelor muncii într-un viitor mai îndepărtat, a **proprietății socialiste unice**.

În perspectiva trecerii la societatea comunistă, așa cum documentele programatice ale Congresului al XI-lea al P.C.R. subliniază, va avea loc dispariția treptată a deosebirilor esențiale între munca fizică și munca intelectuală și între condițiile și modul de muncă și viață ale oamenilor muncii din orașe și sate, munca în agricultură devenind tot mai mult o variantă a celei industriale. Se vor șterge treptat deosebirile dintre sat și oraș, se va omogeniza tot mai mult nivelul general de civilizație al societății. De asemenea, va avea loc un proces legic de intensificare a colaborării între formele de proprietate socialistă, de împletire tot mai strînsă a acestora în cadrul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism.

Reliefarea acestor direcții de acțiune a conducerii sugerează o idee devansată în perspectiva trecerii la comunism, aceea a întăririi sistemului conducerii unitare prin aplicarea lui și la nivelul așezărilor omenesti teritoriale (judete, orașe, comune). Nu este vorba de o coborîre a nivelului conducerii unitare de la sfera întregii societăți la sfera așezărilor și nici de o divizare a ace-

tea în atîtea părți cite așezări umane vor dăinui în țara noastră. Este însă vorba de o organizare a conducerii fiecărei așezări — în mod unitar în cadrul conducerii unitare a întregii societăți, care să rămînă și principiul general ce trebuie respectat — avîndu-se în vedere și faptul că în comunism „guvernarea politică a oamenilor trebuie să se transforme într-o administrare a lucrurilor și conducere a proceselor de producție”¹⁰.

Cu alte cuvinte, este vorba de o accentuare asupra unitarității și la nivelul conducerilor locale, ceea ce nu contrazice cadrul politic general, conducerea locală urmînd să se refere în mod direct la toate activitățile din cadrul unei așezări (politice, sociale, științifice, culturale, industriale, agrare, de construcții, transporturi, prestări servicii etc.), în așa fel încît îmbinare conducerii unitare cu autonomia funcțională a unităților să se întărească și să se lărgescă și în plan teritorial, indiferent de profilul unităților economice corespunzătoare ariei teritoriale.

Aceasta va face ca dispariția diferențelor despre care am vorbit mai sus, să se manifeste și în direcția omogenizării conducerii, a dispariției separărilor pe plan local, în așa fel încît întreaga muncă de conducere colectivă a tuturor activităților din așezarea respectivă (începînd de exemplu de la conducerea activității politice de partid, pînă la cea prestatoare de servicii) să se afle în competența unui singur organism conducător cu sub-organisme pe specialități sau profile. Sistemul va permite astfel accelerarea dezvoltării, creșterea complexității ei, corelarea armonioasă și multilaterală a acesteia și la nivelul fiecărei așezări, așa cum astăzi se înfăptuiește la nivelul societății.

Acest lucru va fi cu atît mai mult posibil cu cît se vor înfăptui prevederile din Program după care unitățile economice și sociale își vor desfășura activitatea în mod democratic, autonom, în spiritul autoconducerii muncitorești. Toate unitățile, inclusiv cele teritoriale, vor fi administrate prin participarea tuturor membrilor lor, asigurîndu-se exercitarea periodică a funcțiilor de conducere, ca îndatorire socială generală a celor desemnați de comunitate.

Pe drumul mai lung ce trebuie parcurs pentru ridicarea gradului de perfecționare a conducerii în comunism ne gîndim la posibilitatea realizării unor etape mai apropiate cum ar fi : platforme economico-industriale mai largi cuprinzînd unități cu profil înrudit sau apropiat cu plan și conducere unificată (și cu folosirea în comun și mai eficient deci a utilităților) ; unități inter-cooperatiste, C.A.P., I.M.A., I.A.S. cu conducere unificată și sarcini de plan omogenizate sau corelate etc.

Nu este posibilă acum **prefigurarea detaliilor** unui asemenea sistem de conducere. Este cert însă, că pe acest drum se merge spre accelerarea proceselor de omogenizare (sociale, economice, de clasă etc.) și dispariția diferențierilor la care se referă societatea comunistă, precum și instituirea formei proprietății socialiste unice prin armonizarea și apropierea pînă la contopire a celor două forme de proprietate socialistă existente în prezent.

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”, vol. 1, Editura Politică, 1968, p. 56.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”, vol. 4, Editura Politică, 1970, p. 793.

³⁾ Nicolae Ceaușescu : Expunere la deschiderea colocviului privind problemele științei conducerii societății, din 6 III 1972, în „Știința” nr. 9/130 din 26 IV 1972.

⁴⁾ „Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism”, Editura Politică, București, 1975, p. 99.

⁵⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Adunarea populară de la Alba Iulia de la 28 mai 1975 consacrată împlinirii a 375 de ani, de la prima unire politică a țărilor române și a două mii de ani de la atelarea documentară a orașului, „Știința”, 29 mai 1975.

⁶⁾ „Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism”, Editura Politică, București, 1975, p. 99.

⁷⁾ În orice țară capitalistă masele muncitoare exploatare își au propria lor conducere : partidele comuniste și muncitorești, sindicatele și organizațiile obștești revoluționare. Acestea nu numai că nu se pot confunda cu conducerea capitalistă, dar luptă, conducînd masele, împotriva ei.

⁸⁾ Peter F. Drucker, „Rolul conducerii în lumea modernă”, comunicare la Congresul al XV-lea al Consiliului Internațional pentru organizare științifică, Tokio, 1969. În „Probleme actuale ale conducerii întreprinderilor”, Biblioteca organizării și conducerii științifice, Editura Politică, București, 1973.

⁹⁾ Peter F. Drucker, „Rolul conducerii în lumea modernă”. Vol. citat.

¹⁰⁾ K. Marx și F. Engels, Opere, vol. XI, Editura Politică, București, 1964, p. 292.

FAZĂ DE STAGNARE ÎN CADRUL CRIZEI CICLICE

Institutul pentru studierea conjuncturii economice internaționale (INSCIN) prezintă următoarea sinteză asupra evoluției conjuncturii economice din principalele țări capitaliste în primul semestru din acest an.

ÎN PRIMUL SEMESTRU 1975 conjunctura economiei capitaliste s-a caracterizat prin continuarea crizei ciclice începute în 1974. A avut loc o scădere a producției industriale, creșterea ratei șomajului și utilizarea la un nivel mai redus decât oricând în perioada postbelică a capacităților de producție. Măsurile cu caracter anti-

criză: Statele Unite și Franța vor ieși lent din recesiune spre sfârșitul semestrului, iar Anglia și Italia de-abia în prima parte a anului viitor. Ieșirea din cea mai prelungită criză economică postbelică va avea loc mult mai lent decât în ciclurile economice anterioare, fiind precedată de o stagnare mai îndelungată a creșterii economice.

1. **Evoluția produsului național brut și a producției industriale.** Declinul economic din primul trimestru s-a încetinit în trimestrul doi. După scăderea pe care a înregistrat-o în trimestrul I, produsul național brut a marcat o tendință de stagnare în principalele țări capitaliste.

În felul acesta, pe ansamblul semestrului I 1975, produsul național brut cumulat

an 1975 un declin al produsului național brut cu 1,5—2,0% față de 1974.

Dinamica produsului național brut a urmat în linii generale dinamica producției industriale a țărilor capitaliste.

După scăderea accentuată din trimestrul I, când s-au înregistrat cele mai mari reduceri din perioada postbelică, în trimestrul II s-a înregistrat, pe ansamblul țărilor capitaliste, o stagnare a producției industriale. În unele țări s-au înregistrat chiar ușoare creșteri față de trimestrul precedent (tabelul nr. 1).

Atenuarea reducerii producției industriale sau chiar reluarea ei lentă în unele țări capitaliste sînt consecința reducerii stocurilor de produse nevândute, acumulate în perioadele anterioare.

În primele șase luni ale anului, cu diferențe de la o țară la alta și de la ramură la ramură, capacitățile de producție au fost folosite într-un grad care reprezintă un nivel minim în perioada postbelică, ceea ce confirmă faptul că actuala recesiune economică se dovedește a fi cea mai profundă și îndelungată din ultimii 30—40 ani.

Pentru semestrul II se întrevide o reluare treptată a creșterii industriale. Aceasta se va face însă lent în trimestrul III (care coincide și cu perioada vacanței de vară) și va deveni evidentă în unele țări abia în trimestrul IV, iar în altele chiar la începutul lui 1976.

2. **Ritmurile inflaționiste.** Reducerea cererii de consum, ca rezultat al agravării situației economice în țările capitaliste dezvoltate în trimestrul I, conjugată cu efectele măsurilor antiinflaționiste adoptate în 1974, au condus la o oarecare încetinire a creșterii prețurilor de consum în cele mai multe țări capitaliste. Dar ritmurile inflaționiste se mențin la valori ridicate.

În Statele Unite, creșterea medie lunară a prețurilor de consum în semestrul întâi a fost de 0,6%, ceea ce în ritm anual (extrapolat pentru întregul an 1975) ar fi de 7,4%, față de 11,0% în 1974. În Japonia,

EVOLUTIA PRODUCȚIEI INDUSTRIALE
(în % față de perioada corespunzătoare anterioară)

TABELUL NR. 1

	R.F.					
	S.U.A.	Japonia	Germania	Franța	Anglia	Italia
1 9 7 4	- 6,5	-13,4	+ 1,0	+ 5,0	+ 1,0	+ 4,3
Trim. IV 1974	-12,1	- 4,9	- 1,5	+ 1,6	- 2,3	- 4,0
Sem. I 1975:						
- ianuarie	- 3,6	- 4,2	- 0,7	+ 0,9	- 3,8	+ 6,4
- februarie	- 3,0	- 0,1	+ 7,5	- 0,8	- 0,2	- 0,6
- martie	- 1,3	+ 0,6	+ 4,9	- 2,6	- 0,1	- 0,8
- aprilie	- 0,3	+ 0,5	+ 2,0	0	- 0,9	+ 5,7 ^{c)}
- mai	- 0,3	...	+ 3,5 ^{b)}	0	- 0,8 ^{b)}	...
- iunie	+ 0,1 ^{b)}	+ 0,5 ^{a)}	+ 3,5 ^{b)}	- 0,1	- 0,6 ^{b)}	...
Sem. II 1975 (estimare)	+ 4,0	+ 2,9	+ 1,5	...	+ 1,0	...

a) Trim. II 1975/trim. I 1975.
b) Cifre preliminare.
c) Estimare

recesionist, promovate în prima parte a anului în toate țările capitaliste, în special sub presiunea șomajului în creștere, nu au dat încă rezultatele scontate, cu atât mai mult cu cât ele nu au fost destul de energice de teama accelerării procesului inflaționist.

Criza ciclică s-a agravat în trimestrul I 1975 în toate țările capitaliste. În trimestrul II s-a observat însă atenuarea procesului de deteriorare a activității economice în principalele state capitaliste și intrarea unora dintre ele într-o fază de stagnare a activității economice.

În ultimele două-trei luni ale semestrului I 1975, în unele țări capitaliste dezvoltate s-au putut observa primele semne care atestă că ciclul economic este aproape de punctul său cel mai scăzut. Pe ansamblul economiei capitaliste, activitatea va stagna la nivelul cel mai scăzut din actualul ciclu în trimestrul III, urmînd ca reînvierea să se facă simțită în mod lent în trimestrul IV și, în unele țări, în prima parte a anului viitor.

Astfel, se poate aprecia că, în semestrul II, Japonia și R.F. Germania vor fi primele care vor începe să iasă din actuala

al țărilor membre ale O.C.D.E. a scăzut cu circa 7% față de semestrul II 1974.

Pentru semestrul II 1975 se estimează însă o creștere cu 3,5—4,0% față de semestrul I, ceea ce ar da pentru întregul

TABELUL NR. 2

EVOLUTIA INFLATIEI
(CREȘTEREA PREȚURILOR DE CONSUM)
(în % față de perioada respectivă anterioară)

	R.F.					
	S.U.A.	Japonia	Germania	Franța	Anglia	Italia
1 9 7 4	+11,0	+24,4	+ 7,0	+15,2	+20,0	+24,5
Trim. IV 1974	+ 2,4	+ 4,4	+ 1,3	+ 3,7	+ 5,0	+ 4,6
Sem. I 1975:						
- ianuarie	+ 0,6	+ 0,5	+ 0,8	+ 1,1	+ 2,5	+ 1,3
- februarie	+ 0,6	+ 0,3	+ 0,6	+ 0,8	+ 1,6	+ 1,5
- martie	+ 0,3	+ 1,0	+ 0,3	+ 0,8	+ 1,8	+ 1,6
- aprilie	+ 0,6	+ 2,5	+ 0,8	+ 0,9	+ 3,9	+ 1,3
- mai	+ 0,4	+ 1,0	+ 0,8	+ 0,9	+ 4,2	+ 1,3
- iunie	+ 0,3 ^{b)}	+ 0,6 ^{b)}	+ 0,8 ^{b)}	...	+ 3,2 ^{b)}	...
Sem. II 1975 (estimare)	+ 7,5	+11,0- 12,0 ^{a)}	+24,0 ^{a)}	+18,5 ^{a)}

a) Extrapolat la nivelul întregului an.
b) Cifre preliminare.

TABELUL NR. 3

EVOLUTIA RATEI SOMAJULUI
(in % din totalul fortei de muncă active)

	R.F.					
	S.U.A.	Japonia	Germania	Franța	Anglia	Italia
Sfârșitul anului 1974	7,2	1,6	4,2	2,8	3,0	5,2
Sem. I 1975:						
- ianuarie	8,2	2,0	5,1	3,4	3,0	5,6
- februarie	8,2	2,1	5,2	3,6	3,1	6,7
- martie	8,7	2,2	4,9	3,8	3,2	...
- aprilie	8,9	1,9	4,7	4,0	3,3	...
- mai	9,2	1,9 ^{a)}	4,4	4,4	3,7	...
- iunie	9,0 ^{a)}	1,8 ^{a)}	4,2 ^{a)}	...	3,7 ^{a)}	...
Sem. II 1975 (estimare)	9,0	1,6	3,5-	...	4,1-	...
			4,0		4,3	

a) Cifre preliminare.

ritmul de creștere lunară a prețurilor s-a menținut în medie sub 1%, ceea ce — în ritm extrapolat pentru cele 12 luni ale anului 1975 — ar fi de 12,7%, față de 24,4% înregistrat în 1974. În R. F. Germania, creșterea medie lunară a prețurilor de

mai 1975; în Anglia de la 3,0% în ianuarie la 3,7% în iunie.

Șomajul a înregistrat reduceri ușoare în R. F. Germania (de la 5,1% în ianuarie la circa 4,2% în iunie).

La șomajul total trebuie adăugat și șo-

alocate sume suplimentare de la buget, pentru a se crea noi locuri de muncă, în special în sectorul public, în construcțiile civile și de locuințe.

De asemenea, pentru a se ușura relansarea producției industriale în vederea reducerii șomajului s-au luat măsuri de ieftinire a creditului și de sporire a lichidității firmelor. Astfel, în prima jumătate a anului, rata scontului a fost redusă în Statele Unite de la 7,75% la 6,0%; în Japonia de la 9% la 8%; în R. F. Germania de la 6,5% la 4,5%; în Franța de la 12,0% la 9,5%; în Anglia de la 11,0% la 10,0%; în Italia de la 8,0% la 7,0% etc. În paralel, au fost reduse dobânzile preferențiale în cele mai multe state capitaliste.

Se poate aprecia, totuși, că în trimestrul III 1975, rata șomajului se va menține ridicată și ar putea avea chiar o tendință de creștere în Franța, Anglia, Italia; ea va stagna la un nivel ridicat în Statele Unite, dar va avea o tendință de reducere în Japonia și R. F. Germania.

4. Evoluția în domeniul balanțelor comerciale și de plăți. Reducerea importurilor de petrol, care au constituit principala cauză a gravelor deficite comerciale și de plăți înregistrate în 1974, restrângerea în generale a importurilor ca urmare a crizei și măsurile protecționiste adoptate, mai ales în primul trimestru al anului, la care s-au adăugat măsurile de stimulare a exporturilor, au permis celor mai multe state capitaliste să cunoască o tendință de îmbunătățire a situației balanțelor comerciale și de plăți.

Principalele șapte țări capitaliste — Statele Unite, Japonia, R. F. Germania, Franța, Anglia, Italia, Canada — care au înregistrat împreună în trimestrul IV 1974 un deficit cumulat al balanțelor comerciale de 2,39 miliarde dolari, au obținut în trimestrul I a.c. un excedent de 3,40 miliarde dolari.

În mai a.c. numai Italia și Anglia înregistrau deficite — mai reduse însă decât în lunile anterioare — ale balanțelor comerciale. Pe ansamblul semestrului balanțele de plăți sînt deficitare în Japonia, Italia, Anglia.

Excedentelor balanțelor comerciale și de plăți ale țărilor capitaliste dezvoltate și ale țărilor exportatoare de petrol (deși ex-

TABELUL NR. 4

BALANȚA COMERCIALĂ
(milioane dolari)

	R.F.					
	S. U. A.	Japonia	Germania	Franța	Anglia	Italia
1 9 7 4	-2.310,9	+1.544,0	+10.100,0	-4.148,0	-9.187,0	-9.308,8
Trim. IV 1974	- 470,6	+2.723,0	+ 5.499,0	- 533,8	-3.388,0	-2.040,0
Sem. I 1975:						
- ianuarie	- 210,5	- 582,0	+ 1.523,0	- 66,5	- 643,5	- 350,0
- februarie	+ 917,0	+ 605,0	+ 1.506,0	+ 209,1	- 669,2	- 44,0
- martie	+1.380,0	+ 789,0	+ 1.492,0	+ 206,4	- 285,4	- 211,0
- aprilie	+ 556,8	+ 645,0	+ 1.185,0	+ 387,9	- 685,1	- 109,0
- mai	+1.051,0	0	+ 1.250,0 ^{a)}	+ 443,2	- 37,1	...
- iunie	+ 500,0-	+ 300,0-	+ 1.340,0 ^{a)}	...	- 50,0 ^{a)}	...
	1.000,0 ^{a)}	500,0 ^{a)}				
Sem. II 1975 (estimare)	+2.000,0	+2.600,0	+ 7.500,0	...	-7.500,0-	...
					8.000,0	

a) Cifre preliminare.

consum a fost în primele șase luni de 0,8%; dacă acest ritm se va menține, ar rezulta pe întregul an un ritm de circa 10%, ceea ce ar însemna o oarecare accelerare față de 1974. În Franța a avut loc o ușoară tendință de încetinire a creșterii prețurilor de consum în primele șase luni; s-ar putea ca la nivelul întregului an ritmul să fie de 11,3% față de 15,2% în 1974. O tendință similară s-a înregistrat în semestrul I și în Italia, unde ritmul creșterii inflaționiste a prețurilor a fost în 1974 cel mai ridicat dintre toate statele capitaliste dezvoltate (24,5%). În Anglia, prețurile de consum au continuat să crească în primele șase luni ale anului în ritmuri superioare celor înregistrate în anul trecut. Dacă s-ar menține asemenea creșteri lunare pînă la sfârșitul anului, ritmul inflaționist ar fi în 1975 considerabil superior celui de 20,0% înregistrat în 1974.

3. Agravarea problemei șomajului. În primele șase luni, șomajul a continuat să crească în aproape toate țările capitaliste dezvoltate, înregistrându-se cele mai ridicate niveluri din întreaga perioadă post-belică. În iunie, în țările membre ale O.C.D.E. se înregistrau 14 milioane șomeri totali, circa 5% din forța de muncă activă, ceea ce înseamnă dublul numărului de șomeri înregistrat cu 18 luni în urmă.

Rata șomajului diferă de la țară la țară, cea mai ridicată fiind în Statele Unite (9,2% în mai a.c. față de 8,2% în ianuarie) cu tendința de a se menține în continuare în jurul a 9%. În Franța, rata șomajului a crescut de la 3,4% în ianuarie la 4,4% în

majul parțial care se menține, de asemenea, ridicat ca urmare a folosirii incomplete a timpului de lucru într-o serie de ramuri industriale.

Agravarea șomajului constituie princi-

TABELUL NR. 5

BALANȚA DE PLĂȚI CURENTE
(milioane dolari)

	R.F.					
	S. U. A.	Japonia	Germania	Franța	Anglia	Italia
1 9 7 4	-5.680,0 ^{a)}	-4.549,0	+9.800,0	-6.500,0	-6.000,0	-5.740,0
Trim. IV 1974	-1.500,0 ^{a)}	+1.165,0	+3.510,0	-1.600,0	-2.505,0	- 120,0
Sem. I 1975:						
- ianuarie		-1.143,0	+ 805,0		- 362,7	- 183,0
- februarie		+ 107,0	+ 775,0		- 397,0	- 12,8
- martie	+1.300 ^{a)}	+ 237,0	+ 692,0	- 269,3 ^{b)}	+ 4,8	+ 66,2
- aprilie		+ 193,0	+ 284,0	...	- 405,4	- 60,0
- mai		- 560,0	+ 250,0 ^{c)}	...	+ 241,3	- 157,3
- iunie	+2.000 ^{a)}	+ 100,0 ^{e)}	+ 190,0 ^{e)}
Sem. II 1975 (estimare)	-3.500,0	- 200,0	+4.500,0	...	-6.204,0 ^{c)}	...

a) Balanța de bază.

b) Trim. I 1975.

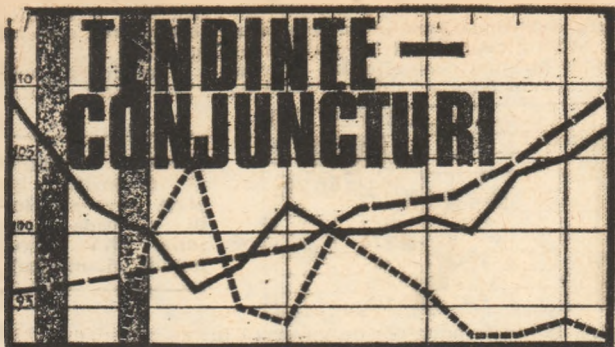
c) Extrapolat la nivelul întregului an.

d) Trim. II 1975.

e) Cifre preliminare.

pala problemă care s-a pus în primele șase luni ale anului 1975 pentru politica economică a guvernelor din țările capitaliste. Sub presiunea șomajului, au fost

cedentele acestora din urmă s-au redus, întrucâtva) le corespunde o înrăutățire a balanțelor respective în majoritatea țărilor în curs de dezvoltare nepetroliere.

**Fluxuri financiare:
deficite și rezerve**

POZIȚIA financiară internațională a țărilor nepetroliere în curs de dezvoltare se deteriorează rapid, a declarat în fața Consiliului Economic și Social al O.N.U., a cărui sesiune se desfășoară în prezent la Geneva, dr. Johannes Witteveen, directorul executiv al Fondului Monetar Internațional. În ansamblu, a declarat el, țările amintite vor înregistra în acest an un deficit însumat de circa 36 miliarde de dolari, față de 27 miliarde de dolari în 1974. În schimb producția lor ar urma să cunoască o redresare în al doilea semestru al acestui an, paralel cu o încetinire treptată a inflației.

Pe de altă parte, J. Witteveen a anunțat că creditele obținute de F.M.I. pentru a le acorda la rindul său, în cadrul „facilităților petroliere”, țărilor cu deficite mari și balanței lor de plăți ca urmare a importurilor de petrol se ridică în prezent la 4 miliarde D.S.T. Un număr de țări dintre care Arabia Saudită, Iran, Venezuela și R.F.G., s-au oferit să pună la dispoziția F.M.I. noi împrumuturi, dacă se va dovedi necesar, pentru atingerea obiectivului de 5 miliarde D.S.T. stabilit pentru acest an.

Țările exportatoare de petrol și-au majorat rezervele monetare în lunile din urmă, dar într-un ritm mai lent decât în 1974. Potrivit aceleiași declarații, consemnate în ziarul The Times (4 iulie), rezervele respective au crescut de la 32 900 milioane D.S.T. (1 D.S.T. = circa 1,2 dolari) la sfârșitul trimestrului III 1974 la 43 200 milioane D.S.T. la sfârșitul lunii aprilie a.c. Cea mai importantă creștere s-a înregistrat în cazul Arabiei Saudite, ale cărei rezerve au cres-

cut în acest an de la 11 700 milioane la 16 500 milioane D.S.T.

**S.U.A.: Orientare
sporită spre exporturi**

CURSUL scăzut al dolarului — în condițiile în care salariile reale nu mai sînt în prezent mult mai înalte în S.U.A. decât în unele țări din Europa occidentală, iar șomajul se menține la un nivel ridicat — a sporit competitivitatea exporturilor americane de mărfuri (în special pentru o gamă largă de bunuri de consum de folosință îndelungată incluzînd automobile, frigider, aparate electrice etc.), în dauna noilor investiții în filialele americane din Europa occidentală. Potrivit declarației lui F. O. Gundelach, membru al Comisiei Pieței Comune din partea Danemarcei, revenit din S.U.A. unde a purtat discuții timp de o săptămână cu oficialități și oameni de afaceri, Europa occidentală și Japonia vor trebui să facă față pentru un timp la o neritabilă ofensivă comercială din partea S.U.A. Nivelul considerat îngrijorător de ridicat al șomajului în S.U.A. se presupune că va conduce și la o orientare rapidă, în cadrul exporturilor americane, de la produse care necesită tehnologii de vîrf către produse a căror fabricație necesită mai multă forță de muncă, se arată în The Times (4 iulie).

**Acțiuni pe piața
occidentală a uraniului**

CEREREA sporită de uraniu, antrenată de construcția pe scară largă de centrale nucleare-electrice a creat o situație nouă pe piața occidentală a uraniului, caracterizată pînă nu demult printr-o producție excedentară și prețuri scăzute. Perspectivele unei insuficiente a ofertei de ura-

Direcțiile dezvoltării

R. S. Cehoslovace în viitorul cincinal

LA INCEPUTUL lunii iulie a.c. la Praga a avut loc o plenară a C.C. al P.C. din Cehoslovacia la care, făcîndu-se bilanțul îndeplinirii sarcinilor cuprinse în cincinalul 1971—1975, s-a subliniat că venitul național va fi în 1975 cu 28—29 miliarde de coroane mai mare decît s-a prevăzut în plan, depășind cu 31% venitul național realizat în anul 1970.

Cu același prilej, s-a relevat că proiectul de directive ale celui de al VI-lea cincinal (1976—1980) este pe cale de a fi definitivat, pentru a fi prezentat spre dezbateră și aprobare celui de al XV-lea Congres al partidului.

După cum relevă agenția C.T.K., proiectul prevede un ritm mediu anual de creștere a venitului național de 5% în perioada 1976—1980; această creștere urmează a fi realizată în proporție de 94% pe seama ridicării productivității muncii. Dezvoltarea comerțului exterior trebuie să devanseze creșterea venitului național. Producția industrială va spori cu circa 34%, iar volumul lucrărilor de construcții cu 35%. Ritmuri mai rapide decît ansamblul producției industriale urmează să înregistreze în primul rînd volumul producției industriei constructoare de mașini (50%), materialelor de construcție (41%), ca și cel al producției chimice (37%).

Proiectul celui de al șaselea plan cincinal prevede creșterea producției agricole cu circa 15% și „o apropiere maximă de situația care va permite țării să nu mai depindă de import în ceea ce privește principalele produse agricole”.

În creșterea pe mai departe a nivelului de trai, rolul principal îl va juca consumul personal, care trebuie să crească în această perioadă cu circa 25%. Salariul urmează să crească, în medie, cu 2,5—3% anual. Se prevede, de asemenea, construirea în anii celui de-al șaselea cincinal a aproximativ 640 000 de apartamente.

mu la începutul deceniului viitor antrenează de pe acum o creștere a prețurilor, știut fiind că deschiderea unei noi mine nu intervine practic mai curînd de zece ani de la începerea prospecțiunilor.

Caracterul speculativ al tranzacțiilor cu uraniu este întărit de faptul că vânzările se fac toate la termen: contractele de aprovizionare se încheie odată cu decizia de construire a unui reactor, dar livrările se fac abia după cîțiva ani.

În aceste condiții, principalele societăți producătoare de uraniu din Australia, Canada, Africa de Sud, Anglia și Franța au hotărît crearea, la Londra, a unui Institut al uraniului, care își propune, printre altele, „evaluarea nevoilor și resurselor mondiale, a capacităților de producție și a tuturor problemelor în legătură cu acest obiectiv”, adică scrie Le Monde (15-16 iunie), „organizarea pieței uraniului”, caracterizată actualmente printr-o tensiune puternică asupra cursurilor. Acțiunea Institutului vizează cea mai mare parte a pieței nesocialiste, cu excepția celei a S.U.A., dat fiind că aceasta este în mare parte închisă producătorilor străini.

Alte excepții importante sînt Nigeria și Gabonul, din Africa, și o serie de țări latino-americane.

**Măsurile antirecesioniste
în Japonia**

GUVERNUL Japoniei a adoptat un program de luptă împotriva recesiunii căruia i-a alocat circa 2 000 miliarde yen din exercițiul bugetar curent ce se termină la sfîrșitul lui martie 1976. Noile măsuri se referă mai ales la o amplificarea a construcțiilor de locuințe, la o dezvoltare a lucrărilor publice, la o reducere a dobînzii pentru împrumuturile bancare, la o creștere a împrumuturilor acordate de stat întreprinderilor mici și mijlocii, însoțite de facilități mai mari de rambursare, la o sistare a controlului asupra investițiilor din sectorul privat, la o mîlădiere a reglementărilor privind achizițiile pe credit de automobile și alte bunuri durabile.

Importurile de produse alimentare vor fi încurajate, iar întreprinderile particulare sînt solicitate să nu procedeze la majorări de prețuri.

PIAȚA MONETARĂ INTERNAȚIONALĂ

CURSURI

Cursul central	Curs la 28.XII. 1975	Curs la 7.VII. 1975	Curs la 11.VII. 1975	Abateres în % a cursurilor valutei în ziua de 11.VII.1975 față de:	Abateres în % a cursurilor valutei în ziua de 28.XII.1975 față de:
Marca vest-germană	2,6690	2,6990	2,4020	2,4370	+ 9,52 + 10,75 - 9,71
Francul elvețian	3,3855	3,2500	2,5565	2,5760	+ 31,42 + 26,16 - 20,74
Francul francez	4,6041	4,7025	4,1420	4,1685	+ 10,45 + 12,81 - 11,36
Yenul japonez	308,0	280,2	295,30	296,00	+ 4,05 - 5,34 + 5,64
Florinul olandez	2,78117	2,8260	2,4880	2,4970	+ 11,38 + 13,18 - 11,64
Francul belgian	40,334	41,10	35,92	36,07	+ 11,82 + 13,95 - 12,24
Lira italiană	523,50	607,0	639,40	641,75	- 18,43 - 5,41 + 5,72
Lira sterlină	2,8952	2,3250	2,1845	2,2065	- 23,79 - 5,10 + 5,37
Prețul aurului la Londra	-	103,87	163,00	163,75	- - -

1) + Revalorizare (apreciere de fapt); - Revalorizare (depreciere de fapt)
2) Dolari SUA pentru o liră sterlină 3) Prețul aurului în dolari SUA/ uncie, prețul fixat.

EVENIMENTUL principal în perioada 7-11 iulie a.c. a fost consolidarea accentuată a dolarului S.U.A. față de restul valutei occidentale. Ameliorarea balanței comerciale și a balanței de plăți a S.U.A., înregistrată în primul trimestru al anului curent, perspectiva continuării îmbunătățirii acestora în viitoarele

luni (în lunile aprilie și mai balanța comercială a S.U.A. a înregistrat de asemenea excidente), precum și optimismul cercurilor de afaceri apusene cu privire la posibilitatea relansării economiei S.U.A. în cea de-a doua jumătate a acestui an, sint factorii care au determinat această consolidare a valutei americane.

Supusă unor presiuni deosebite lira sterlină a atins în primele zile ale acestei luni un nivel minim record de 2,1550 dolari S.U.A.

VALUTA	Termen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10*
DOLARUL S.U.A.	1 LUNA					6,25		7,125			
	3 LUNI					7,0625		7,75			
	6 LUNI					7,8125		8,125			
FRANȚUL ELVEȚIAN	1 LUNA		3,75			4,375					
	3 LUNI		4,25			5,00					
	6 LUNI		5,25			5,75					
MARCA R.F.G.	1 LUNA		3,9375			4,6875					
	3 LUNI		4,1875			4,9375					
	6 LUNI		4,9375			5,375					

Nivelul orientativ al dobinzilor pe piața eurovalutei în perioada 7-11 iulie 1975 (nivel minim și maxim).

pentru o liră. Măsurile anunțate de guvernul britanic pentru stăvirea ritmului galopant al inflației (limitarea creșterii salariilor și a altor venituri) au redresat parțial situația. În perioada analizată cursul lirei sterline s-a menținut în jurul nivelului de 2,20.

Reintrarea francului francez în sistemul fluctuării în comun a unor valute vest-europene față de dolarul S.U.A., la 10 iulie a. c. nu a influențat în mod deosebit situația acestei valute.

Dobinzile la depozitele în eurovalute au marcat în această perioadă o ușoară tendință de creștere (excepție făcând dobinzile la de-

Taxa oficială a scontului în unele țări capitaliste la data de 11 iulie 1975

Anglia ^{x)}	10,0%	Israel	6,0%
Austria	6,0%	Italia	7,0%
Belgia	6,50%	Japonia	8,0%
Canada	8,25%	Luxemburg	6,50%
Danemarca	8,0%	Norvegia	6,50%
Elveția	4,5%	Olanda	6,0%
Finlanda	9,25%	Suedia	7,0%
Franta	9,50%	S.U.A.	6,0%
R.F.G.	4,50%		

x) Dobinda minimă, de împrumut (minimum lending rate)

pozitele în mărci vest-germane datorită măsurilor luate de Bundesbank de reducere cu 10% a rezervelor obligatorii).

Majoritatea cercurilor de afaceri apusene apreciază că tendința de consolidare a dolarului S.U.A. va continua și în viitoarele săptămâni.

Alexandru GHIBA

STATISTICĂ INTERNAȚIONALĂ

Repere ale industriei textile

CONSUMUL mondial de articole textile este în continuă creștere, chiar dacă ritmul său se încetinește în a doua parte a deceniului actual. După datele furnizate de biroul elvețian pentru marketing „Viscosuisse”, consumul respectiv a sporit de la 5 kg pe locuitor în 1960 la 6,2 kg în 1972 și va atinge 6,8 kg în 1980. Față de această medie, cifrele corespunzătoare pentru S.U.A. sint 15,5; 23,1 și 26,4 kg, pentru Japonia — 12,9; 14,3 și 23,3 kg, iar pentru Piața Comună vest-europeană — 11,4; 13,9 și 15,2 kg.

Corespunzător, s-a extins și volumul fibrelor textile consu-

mate de această ramură. Conform datelor publicate de revista „Textile World”, în 1973 industria textilă din țările nesocialiste a consumat 14,4 milioane de bumbac (față de 11,3 mil. t, în medie pe anii 1961-1965), 2 mil. tone de lână (față de 1,7 mil. t), 11,8 mil. tone de fibre

chimice (față de 4,9 mil. t) și 1 mil. tone de alte fibre (față de 0,78). După cum se vede, un accent tot mai susținut se pune pe materia primă chimică.

Principalele zone producătoare de textile sint S.U.A. și Europa occidentală, precum și Asia de sud-est și Extremul Orient.

Cele mai ample investiții pe 1975 în industria textilă au fost proiectate în Japonia (1,4 miliarde dolari), S.U.A. (0,9 mld.), R.F.G. (630 milioane de dolari), India (300 mil.), Franța (275 mil.), Anglia (250 mil.) etc.

În tabelul alăturat sint prezentați o serie de indicatori care caracterizează situația comparativă a ramurii examinate, în principalele țări producătoare de textile din lumea nesocialistă (date pe 1972). Astfel, de pildă, cel mai mare parc de fuză posedă S.U.A., urmate de India și Japonia, însă ponderea desfacerilor ramurii în produsul brut al țării respective atinge cele mai ridicate valori în India și Anglia, fiind scăzută în S.U.A. și Italia.

N. P.

Țara	Parcul de răz-boie (mil. unit.)	Parcul de țese (mil. unități)	Personalul angajat (mil. oameni)	Pondere de desfațarea produsului brut (%)	Producția de fibre (mil. tone)
S.U.A.	311	19,2	1030	2,7	4,2
India	245	18,3	1013	5,6	7,2
Japonia	663	14,7	948	3,6	1,85
Anglia	85	5,2	536	5,5	0,04
R.F.G.	55	4,4	508	4,4	0,05
Franța	71	4,8	350	3,8	0,4
Brazilia	136	4,3	329	4,7	0,74
Italia	64	3,3	248	2,4	0,01
Spania	62	3,1	191	...	0,2

Sursa: „Textile World”, nr. 7/1974.

IPOTEZE ● PREVIZIUNI

● Cuprul în 1980

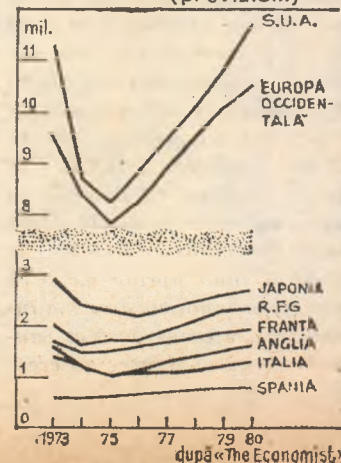
CONFORM unui studiu publicat de World Bureau of Metal Statistics din Londra, capacitatea de producție a minelor de cupru din lume va crește în următorii cinci ani de la 9,2 mil. t anual, cit reprezintă în 1975, la peste 12,3 mil. t. Conform acestei prognoze capacitatea topitorilor va crește pînă în 1980 cu 220%, de la 9,8 la 12,6 mil. t, iar capacitatea rafinării va fi sporită cu 190%, ajungînd la 13,3 mil. t. În ceea ce privește țările industriale din Occident, datele corespunzătoare sint: un spor de 260% la producția minieră (aceasta ajungînd la 9,9 mil. t în 1980), 210% la capacitatea topitorilor (10,0 mil. t), de 180% la capacitatea de rafinare (10,5 mil. t).

● Redresarea în industria automobilului cere timp

PREVIZIUNILE referitoare la ritmul redresării producției de automobile în diverse țări depășesc cu mult ca sferă de interes cadrul ramurii respective, datorită efectului de antrenare pe care această redresare îl poate avea asupra altor ramuri și a ansamblului economiei. Este cunoscut că o bună parte a producției de oțel, sticlă, cauciuc, fibre sintetice etc. are ca beneficiar direct industria automobilului.

Judecînd după ritmul prevăzut al vânzărilor, revista THE ECONOMIST consideră că producția americană de automobile va reatinge nivelul din 1973 (cînd a început să scadă) abia la sfîrșitul acestui deceniu, iar cea vest-europeană ceva mai devreme, prin 1978 (vezi graficul). Perspectivele diferă totuși mult de la o țară la alta. Potrivit revistei citate, Japonia, Franța și Italia, de pildă, nu vor mai repeta în acest deceniu nivelul producției din 1973, în vreme ce R.F.G. îl va realiza din nou în 1977, iar Anglia în 1980. În schimb Spania, cu o producție comparativ mult mai redusă, nu pare să fi fost afectată de criză.

VÎNZĂRILE DE AUTOMOBILE (previziuni)

Apocalipsul nu va avea loc

„LUMEA poate hrăni o populație de trei ori mai numeroasă decât cea de azi, cu condiția să ia măsuri adecvate în acest sens... În ultimă instanță lumea va fi în stare să hrănească miliardele sale de locuitori, și mult prezisa moarte prin înfometare până la sfârșitul acestui secol poate fi evitată“. Acestea sunt concluziile — relatate de revista **U.S. News and World Report** — la care au ajuns experții în problemele alimentației și populației, abordând într-o nouă perspectivă criza care anul trecut a dat naștere unor profetii apocaliptice. Susținând astăzi că „indubitabil omenirea dispune de capacitatea fizică de a se hrăni“, experții găsesc argumente convingătoare în sprijinul acestei afirmații, la loc de frunte figurând faptul că în prezent se cultivă mai puțin de jumătate din pământul arabil al planetei noastre și că nu sunt aplicate pe scară largă tehnologiile noi și îngrășămintele capabile să impulsioneze drastic dezvoltarea producției agricole. Revista citată subliniază că pentru soluționarea de perspectivă a problemei alimentației mondiale va fi necesar un transfer masiv de bani și tehnologie din partea țărilor dezvoltate în beneficiul celor sărace, precum și din industrie în agricultură, fără a prejudicia binefetele cele dintii.

Ungaria: importurile și raportul de schimb

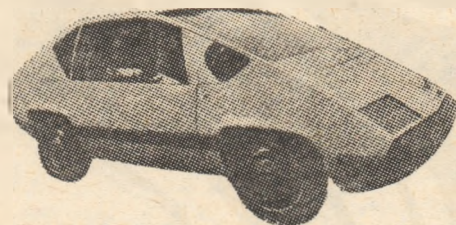
IN CADRUL unei conferințe, ținută la o recentă sesiune a Societății ungare a economiștilor, Lajos Faluvegi, ministrul de finanțe al R.P. Ungare, a supus analizei evoluția comerțului exterior al țării, corelatată cu structura producției sale interne.

Intrucât importurile de materii prime ale Ungariei sînt sensibil superioare exporturilor sale la aceeași grupă de produse, balanța comercială a fost afectată în ultimii doi ani de creșterile de prețuri pe piața mondială capitalistă. A fost necesar să se exporte mai multe produse ungare (acțiune îngreunată de recesiunea economică din țările capitaliste dezvoltate), pentru a se putea importa același volum de produse, pierderile respective absorbind o mare parte din sporul venitului național.

Arătînd că reducerea pierderilor respective poate fi realizată prin îmbunătățirea raporturilor de schimb cu țările capitaliste cu cel puțin 8—10% în următorii cinci ani, precum și prin restrîngerea importurilor de materii prime din țările capitaliste pe seama lărgirii resurselor interne de materii prime, a importurilor acestora din țările socialiste, ministrul a subliniat că primul obiectiv poate fi realizat înainte de toate prin intensificarea exporturilor rentabile ale industriilor prelucrătoare, prin ridicarea competitivității produselor ungare. Aceasta — a spus el — reclamă aplicarea unei politici a prețurilor care să încurajeze întreprinderile industriale în economisirea materiilor prime și materialelor; conjugată cu alte măsuri economice — în același timp stimulative și coercitive —, politica prețurilor ar urma să influențeze structura producției industriei ungare, în sensul modernizării sale continue.

Drumul automobilului nepoluant

CRIZA ENERGETICĂ și necesitățile limitării poluării atmosferice și fonice au impulsionat eforturile companiilor de automobile din S.U.A. vizînd crearea unor mijloace de transport electrice, nepoluante, nezgomoase și, potențial, ieftine. Dar

eforturile de a produce în serii mari automobile electrice sînt îngreunate de două inconveniente majore: autonomie de deplasare limitată și viteză redusă. Pînă acum au intrat în exploatare curentă doar cîteva tipuri de autobuze de pasageri care circulă pe rute scurte în transportul urban, precum și o serie de camionete pentru transportul de mărfuri, de asemenea pe distanțe mici. Dintre autoturisme, performanțele cele mai bune le atinge pînă în prezent cel din imagine, care are o autonomie de deplasare de 120 mile și o viteză maximă de 55 mile pe oră.

Constructorii iugoslavi în străinătate

CONSTRUCTORII iugoslavi au efectuat în anul 1974 lucrări peste hotare în valoare de 9,353 miliarde dinari, cu 2 miliarde mai mult decît în 1973. Partea cea mai mare a acestor lucrări (4,7 miliarde) revine unor țări europene, pe primele locuri situîndu-se R.F.G. și R.S.C. Alte trei miliarde dinari revin lucrărilor de construcții efectuate în 16 țări africane (pe primul loc între acestea situîndu-se Libia, cu 1,3 miliarde). Asemenea lucrări au mai fost efectuate de constructorii iugoslavi în 10 țări din Asia și patru țări din America Latină — menționează revista **Privredni-Vjesnik**.

Goana după deșeuri

IN politica de utilizare mai judicioasă a materiilor prime, pe care Franța le importă aproape în totalitate, alături de substituirea unor metale rare cu altele mai ușor de obținut și de prelungirea duratei de funcționare a produselor, se înscrie și recuperarea deșeurilor industriale și urbane. Printre deșeurile vizate cu prioritate, relevă **Le Monde** (15—16 iunie), se numără sticla, materialul plastic și hîrtia. Prin recuperarea ambalajelor de sticlă, chiar ținînd seama de costul energiei cheltuite pentru transport, curățire etc., în Franța se vor putea economisi 120.000 tone de motorină care altfel ar fi utilizate la fabricarea de noi ambalaje. Reciclarea ambalajelor din material plastic ar economisi 40.000 tone de petrol pe an, pe lîngă o importantă contribuție la depoluarea mediului înconjurător, al cărui cost nu este cuprins în acest calcul. Hîrtia veche nu se recuperează în prezent în Franța decît în proporție de 35% (față de 50% în Japonia), datorită întîrzierii efectuării unor modificări în procesul tehnologic considerate în prezent prea costisitoare.

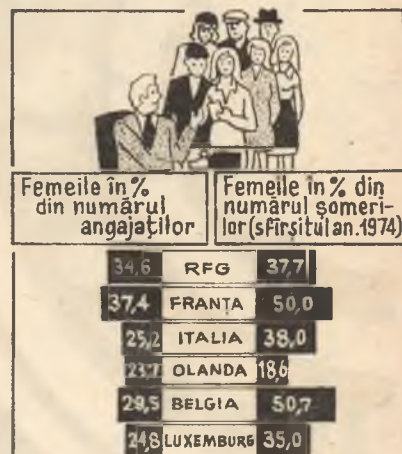
Autoritățile consideră că încă în 1980 în

Franța s-ar putea recupera 1,7 milioane tone de hîrtie (față de 1,2 mil. t actualmente), 500.000 t de sticlă (față de 100.000 t în prezent) etc. De asemenea, prin înlocuirea cuprului cu aluminiu în unele utilizări consumul francez de cupru s-ar putea diminua cu 10% în 1985, adică cu 400 milioane de franci în valută.

Prin aceste acțiuni guvernul urmărește economisirea în 1985 a 5 miliarde de franci în valută la importul de materii prime, sporind în același timp securitatea aprovizionării economiei cu materii prime indispensabile.

Discriminare... peste medie

CIND FORȚA de muncă feminină realizează indicatori peste medie, aceasta nu este întotdeauna o înfirmare a faptului că situația sa în economia capitalistă stă sub semnul discriminării. Într-o serie de țări din Europa occidentală ponderea femeilor în numărul total al șomerilor depășește în

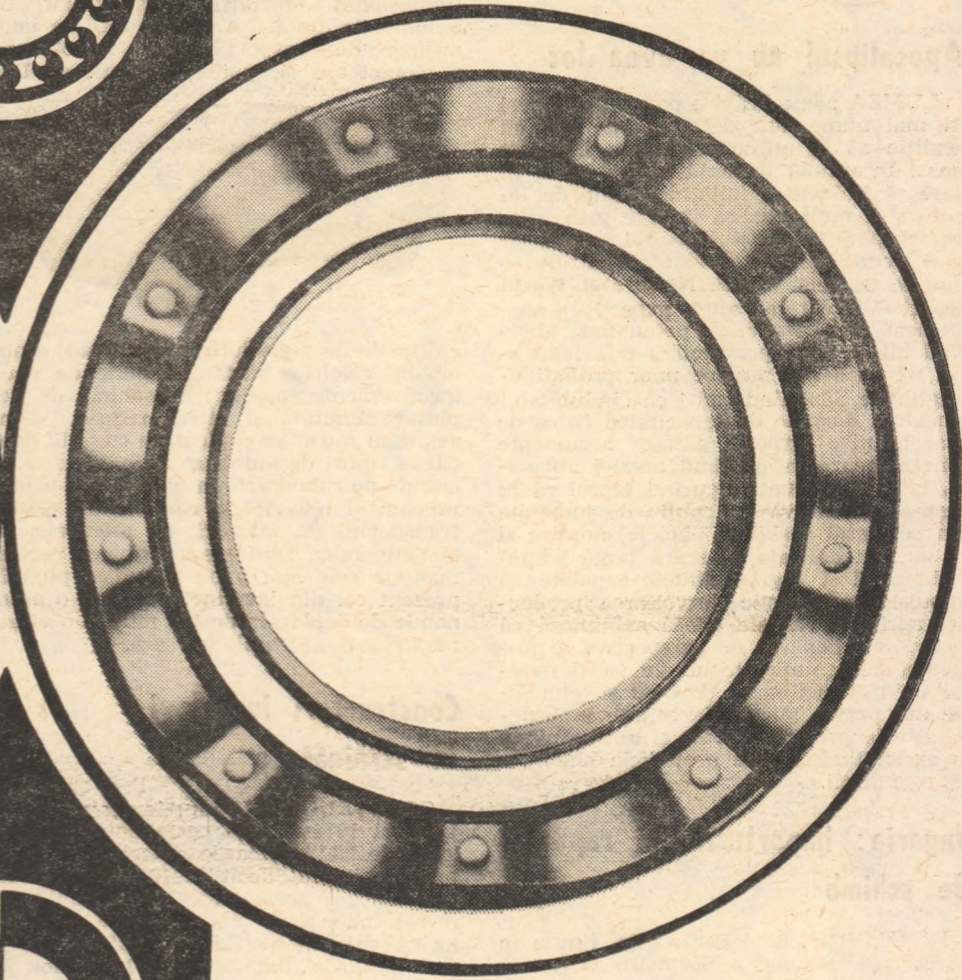

diferite proporții procentul participării lor la ansamblul populației active cum se poate vedea din grafic. Este doar unul din numeroasele aspecte care subliniază necesitatea punerii în aplicare a Planului mondial de acțiune adoptat de recent încheiată Conferința a Anului internațional al femeii.

Subvenții sub formă de banane

ȚĂRILE EXPORTATOARE de banane din America Latină sînt confruntate, după părerea experților de la P.N.U.D., cu cea mai acută criză din istoria pieței pe care o aprovizionează: în timp ce prețul mondial al bananelor scade, costurile de producție cresc. Între 1950 și 1972 prețul real al bananelor a scăzut cu 44 la sută în S.U.A., 59 la sută în R.F.G., 32 la sută în Franța și 50 la sută în Belgia. Puterea de cumpărare a veniturilor din exportul de banane a scăzut pe ansamblu cu 61 la sută, cel mai greu lovit fiind țările cu economia cel mai mult legată de exportul de banane: Panama, din 133 milioane dolari încasări din export — 63 milioane dolari provin din vânzarea bananelor; respectiv, Honduras din 237 milioane dolari — 80 milioane dolari; Costa Rica din 339 milioane dolari — 93 milioane dolari.

Într-un raport al experților amintiți se apreciază că principalul factor al acestui declin al producției și comerțului de banane constă în faptul că „țările exportatoare nu au avut niciodată un rol efectiv în ramura de activitate pe care o alimentează și de care depind într-un grad atât de mare“. De fapt țările producătoare de banane „subvenționează consumul (de banane) și prin aceasta contribuie la dezvoltarea țărilor mai industrializate“...

**EXPORT
IMPORT**

Lagăre de rulmenți, răspunzind celor mai severe exigențe și îmbinind o veche tradiție în producție cu cea mai modernă tehnologie.

Calitatea, precizia și fiabilitatea lor sînt ireproșabile.

Lagărele de rulmenți OMNIA sînt exportate în întreaga lume !

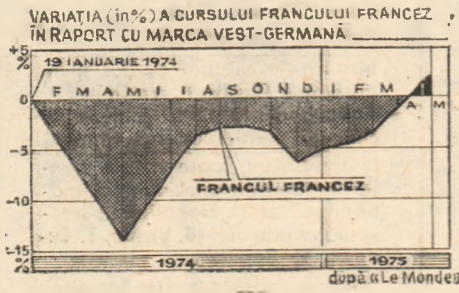
OMNIA

OMNIA, 899 32 Bratislava, Dunajská 4, |
R. S. Cehoslovacă
Telex 92226, 92227

Francul francez și „sarpele monetar“

Hermia Diță, București — „Sarpele monetar“ în care francul francez a reintrat la 10 iulie a.c., a fost creat prin acordul de la Basel din 22 aprilie 1972, cind țările Pieței Comune au decis să acționeze în comun pentru ca ecartul maxim între moneda cea mai pu-

Basel, de atunci cursul său deprecindu-se puternic. În ianuarie 1973, lira italiană urmează același drum. În schimb, în 1974, „sarpele“ i se asociază Norvegia și Suedia. Considerind, că nu mai este în măsură să-și apere rezervele monetare în condițiile unei pronunțate depreciere a cursului monedei sale naționale (legată de deteriorarea situației economice — accelerarea inflației, perspectiva unui important deficit comercial etc.), la 19 ianuarie 1974, Franța se retrage din „sarpele“ mo-

ternică și moneda cea mai slabă să nu depășească 2,25%. Ele au adoptat această măsură, deoarece se temeau că fluctuația accentuată a cursurilor monedelor lor riscă să perturbeze schimburile comerciale dintre ele. Potrivit acordului realizat atunci, banca centrală din țara a cărei monedă este cea mai slabă, trebuie să intervină pentru susținerea ei cumpărându-și propria monedă contra monede puternice, iar banca centrală a țării a cărei monedă atinge „plafonul“ are obligația să acorde împrumuturi în această monedă țării cu moneda cea mai slabă în scopul amintit mai sus.

Lira sterlină părăsește „sarpele“ la 23 iunie 1972, la numai câteva săptămâni de la intrarea în aplicare a acordului de la

netar, lăsându-și moneda să fluctueze.

În prezent, reflectind între altele o anumită atențuare a inflației și o redresare a situației balanței comerciale, cursul francului se găsește din nou în vecinătatea celui pe care-l avea față de monedele din „sarpe“ înainte de a începe să fluctueze față de ele (vezi graficul). În schimb cursul său a crescut față de lira sterlină și față de dolarul S.U.A., tendință care dacă ar fi continuat ar fi fost de natură să lezeze interesele exportatorilor francezi.

Este cert, în același timp, că măsura adoptată de Franța mizează între altele pe ceea ce Paul Fabra denumea în *Le Monde* (11 iulie 1975) o „riguroasă disciplină economică și financiară“.

Economisirea petrolului

Marițana Fortunescu, Craiova — Este adevărat că automobilistii nu fost mai puțin sensibili la îndemnul de a economisi benzina, consumul acestora scăzând în Anglia, de pildă cu numai 0,7% în primele trei luni a.c. Dar consumul total de produse petroliere a scăzut cu 10,1%, față de perioada corespunzătoare a anului trecut (cind a avut un nivel neobișnuit de redus, în împrejurările cunoscutute) și cu 17,4% față de trimestrul I 1973, ceea ce a permis reducerea importurilor cu 110 mili-

oane lire sterline. Potrivit aprecierilor Institutului englez al petrolului, relatate de ziarul *The Times* (4 iulie), dacă consumul de benzină ar fi continuat să sporească în ritmul de 7% anual înregistrat în ultimul deceniu, el ar fi trebuit să fie în acest an cu 24% mai ridicat decît a fost.

În Europa apuseană cererea de produse petroliere a scăzut anul trecut cu 6%.

Canalul Suez

Ion Păsărică, Anina — 1) În decursul primei luni de după redeschiderea sa pentru navigație,

la 5 iunie a.c., Canalul Suez a fost traversat de 368 de nave. Taxele percepute au însumat peste 2 milioane l.st. (circa 4,5 milioane dolari S.U.A.).

2) În prezent taxele pentru traversarea Canalului sînt libelate în D.S.T. Per tonă netă (100 me spațiu de încărcare) se percep 1611 D.S.T. în cazul petrolierelor, al cargourilor pentru mărfuri în vrac și al navelor pentru încărcături mixte: 1772 D.S.T. în cazul tuturor celorlalte nave încărcate: 1289 D.S.T. în cazul oricăror nave fără încărcătură.

3) Pierderile înregistrate ca urmare a închiderii Canalului (costuri de transport sporite, posibilități de export nefolosite, efecte în domeniul creditului, al stocurilor etc.) au fost evaluate de experți ai O.N.U. la circa 7 miliarde dolari pe perioada iunie 1967 — decembrie 1971 și la cite 1,7 miliarde dolari anual de atunci încoaace.

Turismul în Polonia

Irena Mareș, Bistrița — Regiunea cea mai frecventată de turiști a Poloniei este cea muntoasă, urmată de litoralul Mării Baltice în lungime de peste 500 km. Împreună, cele două zone atrag peste 80% din turiștii polonezi. Jumătate din totalul mișcării turistice poloneze se concentrează în două luni de vară — iulie și august. Pentru încurajarea turismului montan industria țării produce anual peste 120 000 de corturi.

Turismul polonez are vechi tradiții: prima organizație de turism a fost creată în 1873. După cum relatează agenția *Interpress*, dacă în 1938 numărul persoanelor care și-au părăsit temporar domiciliul pentru turism și odihnă era de 2 milioane, în 1960 el crescuse la 23,3 milioane, iar în 1973 la 105 milioane. Dacă ținem seama că în acest din urmă an Polonia număra 33 milioane de locuitori, rezultă — statistic — că fiecare polonez a figurat de cel puțin de trei ori pe lista excursioniștilor. Din numărul total al zilelor turistice, înregistrate în 1973 (de 370 milioane) rezultă 11 zile de odihnă și turism pentru fiecare locuitor al Poloniei. Desigur, este vorba de o medie statistică, anumite categorii de vîrstă sau profesionale avînd o mobilitate mai ridicată, iar altele mai scăzută. Oricum însă, există o mișcare de masă. Forma preferată de recreare și odihnă o constituie sejurul continuu într-o altă localitate decît cea de domiciliu, pentru o perioadă de circa două săptămîni. În acest mod și-au petrecut concediul în 1973 16 milioane de polonezi dintre care 40% prin întreprinderii sau instituțiile în care lucrează. În

același timp, Polonia a fost vizitată în 1973 de 7 milioane de turiști străini.

Rezerve monetare

Stere Georgescu, Ploiești — Reevaluarea rezervelor oficiale de aur de către Franța la 9 ianuarie a.c. „la un preț apropiat celui de pe piața liberă“ fusese făcută la 170,40 dolari uncia, prețul mediu pe piața Londrei din ziua de 7 ianuarie a.c. În baza hotărîrii de a se proceda la o reevaluare a rezervelor oficiale de aur din șase în șase luni, recent Banca Franței a efectuat o nouă operație de acest gen, pe baza unui preț mai redus, de 167 dolari uncia. Tinînd seama — alături de prețul mai redus al aurului și de aprecierea francului francez în raport cu dolarul survenită în ultimele luni — de ușoara scădere a cursului drepturilor speciale de trageră, la sfîrșitul lunii iunie a.c. rezervele oficiale de aur, devize și D.S.T. ale Franței erau de 93 803 milioane de franci, cu 2 000 milioane mai puțin decît cu șase luni în urmă.

Sao Tomé și Principe

Virginia Zeleni, Timișoara — Cele două insule vulcanice care compun acest nou stat independent, situat în Golful Guineei, în imediata apropiere a Ecuatorului, au o suprafață totală de 964 km² și o populație de 80 000 de locuitori. Natalitatea populației atinge un nivel ridicat (44 la mie), iar sporul natural este de 32,5 la mie. Limba oficială a țării este portugheza. Capitala poartă numele principalei insule — São Tomé. Cele mai importante produse de export sînt: caenou, cafea (200 000 tone), uleiul de palmier, banane etc. Valoarea exportului se ridică la circa 188 milioane de escudos.

Insulele Comore

Dumitru Baltes, Cîmpina — Arhipelagul Comorelor, care recent și-a proclamat în mod unilateral independența, se compune din patru insule, situate în Oceanul Indian, între continentul african (Mozambic) și nordul insulei Madagascar. Ele au o suprafață totală de 2171 km² și o populație de 290 000 de locuitori. Sporul natural al populației este de 24 la mie (natalitate 43,5 la mie, mortalitate 19,5 la mie). Capitala noului stat este Moroni (11500 locuitori). Exportul arhipelagului (în valoare de 1572 milioane franci CFA) se compune din vanilie (200

t), uleiuri vegetale, sisal, copra.

Prețuri

Gh. Dumitrescu, Brașov — Practicile semnalate de dv. privind nivelurile diferite ale prețurilor la unul și același produs pe piețele internaționale sînt cunoscute. Astfel, un tip recent de autoturism produs de Volkswagen sau de British Leyland costă cu citeva sute de dolari mai puțin în S.U.A. decît pe propria piață, motiv pentru care Ministerul de Finanțe al S.U.A. își propune o investigație pe tema a ceea ce revista engleză *The Economist* (5 iulie) numește o „practică curioasă de stabilire a prețurilor“ în industria automobilelor.

Modelele vest-europene incriminate sînt totuși cu circa 500 dolari mai scumpe decît tipuri similare americane, rațiunea succesului lor pe piața S.U.A. fiind considerată în primul rînd economicitatea lor în privința consumului de carburant. Prețul unuia și aceluiași model vest-european poate fi cu pînă la 80% mai mare pe o piață în comparație cu alta, în funcție de intensitatea concurenței pe piața respectivă.

Dar variații mari de prețuri există și în cazul autoturismelor americane. Un „Ford Mustang“, de pildă, care pe piața internă a S.U.A. se vinde cu 4 800 dolari, se desface pe piața engleză cu 8 700 dolari. Tocmai aceasta este și justificarea adusă de firmele japoneze acuzate de ascunderea practici pe alte piețe.

„Europa“

Dorina Coloc, Cluj-Napoca — Suplimentul „Europa“, în care se face trimiterea pentru cifrele respective, este editat în comun de patru ziare vest-europene („Le Monde“, „La Stampa“, „The Times“, „Die Welt“, din Paris, Torino, Londra și respectiv Bonn), fiind inclus în edițiile acestora din prima marți a fiecărei luni. Tirajul său lunar este de 1,4 milioane de exemplare, numărul cititorilor fiind estimat la 5 milioane. Conținutul edițiilor sale în franceză, italiană, engleză și germană nu este chiar identic.

ERATĂ

În nr. 28, la pag. 15, col. 3, prima parte a ultimului alineat se va citi: Cred că ar putea să apară și alte obiceiuri de viață. Îmi inchipui că seceasta de individualizare a produselor care se cumpără ar putea să schimbe puțin sensul de finalizare și caracterul produselor care se vind în magazine.

Programele de productivitate

(Urmare in pag. 19)

luate în considerare la fundamentarea creșterii productivității muncii; realizarea unei înalte eficiențe economice; dotarea unității cu mașini și instalații noi, care să reprezinte un progres tehnic efectiv față de situația din perioada de referință; folosirea unor utilaje prin autototare, care să reprezinte o concepție tehnică nouă și să fie capabilă să influențeze pozitiv nivelul productivității muncii; introducerea unui grad avansat de tipizare, unificare și standardizare a tehnologiilor, produselor și pieselor din activitatea de producție; utilizarea completă și productivă a timpului de lucru.

În acest sens și în acest spirit se acționează în multe unități. Astfel, de exemplu, la Întreprinderea de medicamente „Terapia” Cluj-Napoca, ca urmare a atingerii parametrilor de etapă finală la instalația de cloramfenicol cu 6 luni înainte de termen se realizează 95% din sarcina planificată de creștere a productivității muncii pe anul 1975, datorită în special concepției înaintate din punct de vedere tehnic și tehnologic a investiției respective. De asemenea, la Întreprinderea de armături industriale din fontă și oțel Zalău, ca urmare a introducerii mașinilor

unelte agregate și a aplicării unor metode moderne de formare în aceeași secție se va realiza 50% din sarcina de creștere a productivității muncii planificate pentru acest an.

Nu aceeași situație s-a constatat la alte întreprinderi unde contribuția factorului progres tehnic la creșterea productivității muncii este mică, ca urmare a dotării unităților cu unele mașini, utilaje, dispozitive etc., proiectate și executate prin autotutare dar uzate moral încă de la introducerea lor. Astfel, la Întreprinderea de cabluri și radiatoare Brașov și la „Tehnometal” Timișoara, măsuri ca înzestrarea prin autotutare cu mașini pentru fabricarea conductorilor din aluminiu de mare și medie acțiune, pentru tras tuburi plate, pentru debitat țevi sau ondulat aripi, respectiv mecanizarea operațiilor de debitare a tablelor, creșterea gradului de echipare cu SDV-uri a unor produse asigură numai 4,4%, respectiv 16% din sarcina planificată de creștere de numai 1,6% respectiv 1,2%, față de realizările anului 1974.

Este de remarcat faptul că realizarea productivității muncii pe bază de program asigură posibilitatea efectuării unor analize la nivel central, referitoare la factorii care au condus la creșterea productivității muncii, de la un loc de muncă pînă la nivel de minster, precum și posibilitatea de a cunoaște și a elimina influențele negative care acționează asupra productivității muncii.

NOU! Cîștiguri suplimentare la LOZ ÎN PLIC!

revista economica	
editată de CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE Institutul Central de Cercetări Economice	
Sumarul nr.-ului 29 din 18 iulie 1975	
— Congresul al IX-lea al P.C.R. — prefigurare a celui mai fecund deceniu din istoria României. Afirmarea vocației socialismului. (Vasile Porumbescu)	1
ECONOMIE NAȚIONALĂ	
— Staviță vie în fața apelor invadatoare ! (Vasile P. Vasile)	
— Agricultorii răspund prin fapte chemării partidului (Ion Manea)	4
— În industrie; Toate forțele pentru înlăturarea urmărilor inundațiilor, pentru îndeplinirea integrală a planului (B. Vasile, T. Ludovic, P. Bogdan)	6
— În întreprinderile textile: Se valorifică eficient materiile prime secundare? (V. Boescu, L. Țintea)	8
— Consecvență în aplicarea politicii de creștere a nivelului de trai (Maria Ionită)	11
— Puncte de vedere: Perfecționarea sistemului de pregătire a cadrelor economice pentru agricultură (prof. univ. O. Parpală)	13
— Un domeniu de perspectivă în cooperarea economică internațională a României: Construcția de linii de montaj autovehicule în țările în curs de dezvoltare (I. Dănescu)	15
CONDUCERE — ORGANIZARE	
— Imperativul productivității: ● Factorii de influență (Cornel Hidoș) ● Organizarea (Petre Isac) ● Normarea (Aurel Sima) ● Programele de productivitate (Petre Frujină)	17
TEORII — IDEI	
— Ideologie — politică — educație. Dialectica perfecționării conducerii economiei socialiste (dr. Eugeniu Niculescu-Mizil)	(20)
— Scoli — curente — economiști. Keynesismul... din nou sub tirul insurgenților (dr. Ioan Cristescu)	22
ECONOMIE MONDIALĂ	
— Conjunctura economiei capitaliste. Fază de stagnare în cadrul crizei ciclice	25
— Tendințe ● conjuncturi	27
— Piața monetară internațională	
— Statistică internațională	28
— Mondorama	29
— Curier — întrebări, răspunsuri	31
COLEGIUL DE REDACȚIE: Virgiliu Anghel (secretar general de redacție), Stere Gioga, Ionita Olteanu (redactor șef adjunct), Maria D. Popescu, Ilie Șalapa (redactor șef).	
Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11—25, București 22, Sectorul 1, telefon 12 13 69 Cont I.S.I.A.P. nr. 61.03.01.53 B.N.R.S.R., — filiala sect. 1 București	

**INTREPRINDEREA
JUDEȚEANĂ DE INDUSTRIE
LOCALĂ VILCEA**
Str. 30 Decembrie nr. 5
Telefon 11829—11625
Telex 251
Râmnicu Vilcea

livrează :

● PRODUSE DIN MASE PLASTICE

- furtun PVC plastifiat de 3—32 mm diametru
- ghivece din polietilenă pentru sere
- aspersoare colier

● MIC MOBILIER DIN LEMN

- scaune de bar din fag și stejar
- mese pentru telefon din stejar
- comode pentru pantofi (tip 290)
- miniseturi
- etajere tip 860—867

● PRODUSE DIN METAL

- stâlpi telescopici pentru schele construcții industriale

**ÎNTRERINDERA
DE
TRICOTAJE**

ZIMBRUL

Suceava, str. Arini nr. 5, tel. 106 97 :telex 232 43
produce într-o gamă largă de modele, mărimi și culori
tricotaje tip bumbac:

- lenjerie simplă și scămoșată pentru femei, bărbați și copii;
- îmbrăcăminte simplă și scămoșată pentru femei, bărbați și copii.

